

40				1	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL-kap 1

**GECONSOLIDEERDE JAARREKENING IN IFRS EN ANDERE
OVEREENKOMSTIG HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN
EN VERENIGINGEN NEER TE LEGGEN DOCUMENTEN**

IDENTIFICATIEGEGEVENS (op datum van neerlegging)

NAAM: PROXIMUS.....
.....

Rechtsvorm: Naamloze vennootschap van publiek recht

Adres: Koning Albert II laan Nr.: 27 Bus:

Postnummer: 1030..... Gemeente: Brussel.....

Land: België.....

Rechtspersonenregister (RPR) - Ondernemingsrechtbank van Brussel

Internetadres¹: <http://www.proximus.com>

Ondernemingsnummer BE 0202.239.951

DATUM / / van de neerlegging van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING IN MILJOENEN EURO²

goedgekeurd door de algemene vergadering van 20/04/2022

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 01/01/2021 tot 31/12/2021

Vorig boekjaar van 01/01/2020 tot 31/12/2020

De bedragen van het vorige boekjaar ~~zijn~~ ~~zijn niet~~³ identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

 Handtekening (naam en hoedanigheid) Bouyin Guillaume CEO en Gedelegeerd Bestuurder	 Handtekening (naam en hoedanigheid) De Clerck Stefaan Voorzitter van de Raad van Bestuur
--	--

¹ Facultatieve vermelding.
² Indien nodig, aanpassen van de eenheid en munt waarin de bedragen zijn uitgedrukt.
³ Schrappen wat niet van toepassing is.

**LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN
COMMISSARISSSEN EN VERKLARING BETREFFENDE EEN
AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE**

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSSEN

BOUTIN Guillaume, CEO en Gedelegeerd Bestuurder
Maarschalk Neylaan 155, 1180 Brussel, BELGIE
CEO en Gedelegeerd Bestuurder

DE CLERCK Stefaan, Voorzitter van de Raad van Bestuur
Damkaai 7, 8500 Kortrijk, BELGIE
Voorzitter van de Raad van Bestuur

DE GUCHT Karel, President of the Brussels School of Governance (BSoG) & Bestuurder vennootschappen
Hoogstraat 9, 9290 Berlare, BELGIE
Bestuurder

OUASSARI Ibrahim, CEO MolenGeek (vanaf 21/04/2021)
Meiselaan 36, 1880 Kapelle-op-den-Bos, BELGIE
Bestuurder

DUREZ Martine, Bestuurder vennootschappen
Avenue de Saint-Pierre 34, 7000 Mons, BELGIE
Bestuurder

SANTENS Isabelle, Bestuurder vennootschappen
Wannegem-Ledestraat 36, 9772 Kruisem, BELGIE
Bestuurder

VAN de PERRE Paul, CEO Five Financial Solutions
Leliestraat 80, 1702 Dilbeek, BELGIE
Bestuurder

Werden benoemd als bestuurders door de andere aandeelhouders dan de Belgische Staat:

DEMUELENAERE Pierre, Bestuurder vennootschappen
Rue des Couteliers 24, 1490 Court Saint-Etienne, BELGIE
Bestuurder

DE PRYCKER Martin, Managing Partner Qbic Fund
De Cauwerstraat 41, 9100 Sint-Niklaas, BELGIE
Bestuurder

RUTTEN Catherine, Vice-President International, Government Affairs & Public Policy Vertex Pharmaceuticals
Emile Van Becelaerelaan 107, 1170 Watermaal-Bosvoorde, BELGIE
Bestuurder

SONNE Joachim, Finance Advisor
12 Tyrawley Road, London SW6 4QQ, VERENIGD KONINKRIJK
Bestuurder

TOURAIN Agnès, Bedrijfsleider
5 Rue de Budé, 75004 PARIS, FRANKRIJK
Bestuurder

VANDENBORRE Catherine, Chief Financial Officer Elia
Clos du Champ de Bourgeois 11, 1330 Rixensart, BELGIE
Bestuurder

VAN DEN HOVE Luc, President & CEO imec
Jachthuislaan 29, 3210 Lubbeek, BELGIE
Bestuurder

**LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN
COMMISSARISSSEN EN VERKLARING BETREFFENDE EEN
AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE**

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSSEN

DELOITTE, Bedrijfsrevisoren C.V.B.A.

Gateway building, Luchthaven Brussel Nationaal 1J, 1930 Zaventem, BELGIE

Voorzitter College van Commissarissen.

Ondernemingsnummer: BE 0429.053.863

Lidmaatschapsnummer bij het Instituut der Bedrijfsrevisoren: B00025

Vertegenwoordigd door: VERSTRAETEN Geert

Gateway Building, Luchthaven Brussel Nationaal 1J, 1930 Zaventem, BELGIE

Bedrijfsrevisor

Lidmaatschapsnummer bij het Instituut der Bedrijfsrevisoren: A01481

CDP Petit & Co C.V.B.A.

Kruisboogsquare 6, 1170 Watermaal-Bosvoorde, BELGIE

Commissaris

Ondernemingsnummer: BE 0670.625.336

Lidmaatschapsnummer bij het Instituut der Bedrijfsrevisoren: B00938

Vertegenwoordigd door: PETIT Damien

Avenue Princesse Paola 6, 1410 Waterloo, BELGIE

Bedrijfsrevisor

Lidmaatschapsnummer bij het Instituut der Bedrijfsrevisoren: A01500

VERKLARING BETREFFENDE EEN AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van de artikelen 34 en 37 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

De jaarrekening ~~werd~~ / werd niet*-geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is.

In bevestigend geval, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:

- A. Het voeren van de boekhouding van de vennootschap**,
- B. Het opstellen van de jaarrekening**,
- C. Het verifiëren van de jaarrekening en/of
- D. Het corrigeren van de jaarrekening.

Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke erkende boekhouder of erkende boekhouder-fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschapsnummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)

* Schrapen wat niet van toepassing is.

** Facultatieve vermelding.

Geconsolideerde jaarrekening

Opgesteld in overeenstemming met de Internationale Financiële Rapporteringsnormen voor de jaren eindigend per 31 december 2021 en 2020.

Geconsolideerde Balans	182
Geconsolideerde Resultatenrekening	184
Geconsolideerde staat van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten ('totaalresultaat')	185
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	186
Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen	188
Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening	189
Toelichting 1. Informatie betreffende de onderneming	189
Toelichting 2. Materiële opname- en waarderingsregels	190
Toelichting 3. Goodwill	211
Toelichting 4. Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur	214
Toelichting 5. Materiële vaste activa	217
Toelichting 6. Leasing	219
Toelichting 7. Contractkosten	221
Toelichting 8. Deelnemingen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen	222
Toelichting 9. Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde	230
Toelichting 10. Winstbelasting	231
Toelichting 11. Activa en schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	234
Toelichting 12. Andere vaste activa	243
Toelichting 13. Voorraden	243
Toelichting 14. Handelsvorderingen en contractactiva	244
Toelichting 15. Andere vlottende activa	247
Toelichting 16. Beleggingen	247
Toelichting 17. Geldmiddelen en kasequivalenten	248
Toelichting 18. Eigen Vermogen	248
Toelichting 19. Rentedragende schulden	250
Toelichting 20. Provisies	257
Toelichting 21. Andere langetermijnschulden	258
Toelichting 22: Andere kortetermijnschulden	258
Toelichting 23. Netto-omzet	260
Toelichting 24. Andere bedrijfsopbrengsten	261
Toelichting 25. Kosten van aan omzet-gerelateerde materialen en diensten	262

Toelichting 26. Workforce kosten	262
Toelichting 27. Non-workforce kosten	263
Toelichting 28. Afschrijvingen	264
Toelichting 29. Netto financiële kosten	264
Toelichting 30. Winst per aandeel	265
Toelichting 31. Betaalde en voorgestelde dividenden	265
Toelichting 32. Bijkomende toelichtingen inzake financiële instrumenten	266
Toelichting 33. Informatie over verbonden partijen	278
Toelichting 34. Rechten, verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen	281
Toelichting 35. Op aandelen gebaseerde betalingen	286
Toelichting 36. Relatie met de commissaris	288
Toelichting 37. Segmentinformatie	288
Toelichting 38. Recent gepubliceerde IFRS-normen	291
Toelichting 39. Gebeurtenissen na balansdatum	291

Geconsolideerde Balans

(in miljoen EUR)

Per 31 december

ACTIVA	Toelichting	Per 31 december	
		2020	2021
VASTE ACTIVA		7 120	7 548
Goodwill	3	2 465	2 588
Immateriële vaste activa met beperkte levensduur	4	1 047	1 113
Materiële vaste activa	5	3 169	3 311
Met een gebruiksrecht overeenstemmende actief	6	285	274
Leasevorderingen		7	6
Contractkosten	7	108	110
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	8	0	34
Uitgestelde belastingvorderingen	10	12	6
Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde	9	1	1
Pensioenactiva	11	0	80
Andere vaste activa	12	24	24
VLOTTENDE ACTIVA		1 660	1 685
Vorraden	13	106	132
Handelsvorderingen	14	868	879
Leasevorderingen		4	0
Contractactiva	14	111	120
Terug te vorderen belastingen	10	119	166
Andere vlottende activa	15	139	140
Beleggingen	16	3	0
Geldmiddelen en kasequivalenten	17	310	249
TOTAAL ACTIVA		8 779	9 233

PASSIVA

Toelichting

EIGEN VERMOGEN	18	3 026	2 978
Eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders van de moeder	18	2 903	2 978
Minderheidsbelangen	18	123	0
LANGETERMIJNSCHULDEN		3 639	3 779
Rentedragende schulden (1)	19	2 507	2 737
Leaseschulden	6	216	204
Schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	11	559	447
Voorzieningen	20	139	153
Uitgestelde belastingschulden	10	115	136
Andere langetermijnschulden (1)	21	102	102
KORTETERMIJNSCHULDEN		2 114	2 475
Rentedragende schulden	19	163	252
Leaseschulden	6	68	69
Schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	11	86	62
Handelsschulden		1 213	1 515
Contractverplichtingen	22	157	135
Belastingenschulden	10	11	11
Andere kortetermijnschulden	22	416	432
TOTAAL PASSIVA		8 779	9 233

(1) "Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden" zijn geherclassificeerd van "rente dragende schulden" naar "niet rente dragende schulden". Deze herclassificatie bedroeg 4 miljoen in 2020 en 3 miljoen in 2021.

Geconsolideerde Resultatenrekening

Per 31 december

(in miljoen EUR)	Toelichting	2020	2021
Netto omzet	23	5 443	5 537
Andere bedrijfsopbrengsten	24	38	42
Totale opbrengsten		5 481	5 579
Kosten van aan omzetgerelateerde materialen en diensten	25	-1 901	-1 997
Workforce kosten	26	-1 128	-1 200
Non-workforce kosten	27	-530	-554
Totale bedrijfskosten vóór afschrijvingen		-3 559	-3 751
Bedrijfswinst vóór afschrijvingen		1 922	1 828
Afschrijvingen	28	-1 116	-1 183
Bedrijfswinst		805	645
Financiële opbrengsten		8	4
Financiële kosten		-56	-58
Netto financiële kosten	29	-48	-54
Verlies van ondernemingen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode		-1	-10
Winst vóór belastingen		756	581
Belastingen	10	-174	-137
Nettowinst		582	445
Toe te rekenen aan:	18		
Aandeelhouders van de moedermaatschappij (aandeel van de Groep)		564	443
Minderheidsbelangen		18	1
Gewone winst per aandeel (in EUR)	30	1,75	1,37
Verwaterde winst per aandeel (in EUR)	30	1,75	1,37
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen	30	322 752 015	322 751 990
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen voor verwaterde winst per aandeel	30	322 755 758	322 751 990

Geconsolideerde staat van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten ('totaalresultaat')

Per 31 december

(in miljoen EUR)	Toelichting	2020	2021
Nettowinst		582	445
Niet-gerealiseerde resultaten:			
Items die zullen gereclassificeerd worden naar winst en verlies			
Wisselkoersverschillen uit omrekening van buitenlandse activiteiten		-22	15
Kasstroomafdekkingsinstrumenten			
Winst onmiddellijk opgenomen in het eigen vermogen		0	-13
Overdracht naar resultatenrekening voor de periode		-2	-2
Andere		-1	0
Totaal voor gerelateerde belastingeffecten		-24	1
Kasstroomafdekkingsinstrumenten			
Verlies uit herwaardering opgenomen in het eigen vermogen		0	3
Winstbelasting m.b.t. items die zullen gereclassificeerd worden		0	4
Items die zullen gereclassificeerd worden naar winst en verlies - na aftrek van belastingeffecten		-24	4
Items die niet zullen gereclassificeerd worden			
Herwaardering van de netto toegezegdpensioenregelingen	11	-19	142
Totaal voor gerelateerde belastingeffecten		-19	142
Gerelateerde belastingeffecten			
Herwaardering van de netto toegezegdpensioenregelingen		5	-35
Winstbelasting m.b.t. items die niet zullen gereclassificeerd worden		5	-35
Totaal van de posten die niet worden geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening, na aftrek van de daarmee samenhangende belastingeffecten		-15	106
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		543	555
Toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		536	553
Minderheidsbelangen		8	3

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Per 31 december

(in miljoen EUR)	Toelichting	2020	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Nettowinst		582	445
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen	4/5/6	1 116	1 183
Bijzondere waardevermindering op vaste en vlottende activa	3/4/5	0	2
Toename van voorzieningen	20	3	9
Uitgestelde belastinglasten/ (inkomsten)	10	14	-12
Aandeel in het verlies van ondernemingen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode	8.3	1	10
Herwaardering naar de reële waarde van financiële instrumenten	29	0	1
Aanpassingen mbt financieringskosten (1)		2	-2
Winst uit de verkoop van materiële vaste activa	24	-3	-1
Andere niet-kasbewegingen		-1	0
Kasstroom uit operationele activiteiten vóór wijzigingen in het bedrijfskapitaal		1 715	1 634
Daling / (toename) van voorraden		27	-26
Daling van handelsvorderingen		123	11
Daling/toename van andere activa		5	-54
Daling/ (Toename) van handelsschulden		-68	144
Daling van andere schulden		-50	-15
Daling van nettoschuld voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	11	-238	-74
Afname van het bedrijfskapitaal, netto van aanschaffingen en verkopen van filialen		-201	-13
Nettokasstroom uit operationele activiteiten		1 515	1 621
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Geldmiddelen betaald voor aanschaffing van immateriële en materiële vaste activa	4/5	-1 089	-1 137
Geldmiddelen betaald voor investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	8.4	0	-44

Geldmiddelen betaald voor aanschaffing van dochterondernemingen, na aftrek van verworven geldmiddelen	8.5	-2	-130
Geldmiddelen uit verkoop van materiële vaste activa en andere langetermijn activa		11	6
Nettokasstroom besteed in investeringsactiviteiten		-1 081	-1 305
Kasstroom vóór financieringsactiviteiten		434	316
Leasebetalingen exclusief betaalde intresten	6	-82	-79
Vrije kasstroom		352	237
Kasstroom uit financieringsactiviteiten andere dan leasebetalingen			
Dividenden uitgekeerd aan aandeelhouders	31	-485	-388
Dividenden aan en transacties met minderheidsbelangen	18.2	-26	-217
Netto Verkoop/ (aankoop) van eigen aandelen		-5	2
Afname van eigen vermogen (aandeel van de groep)		-1	-1
Cash paid for matured cash flow hedge instrument related to long term debt		-2	-13
Uitgifte van langetermijnschulden	19.3	150	730
Aflossing van langetermijnschulden	19.3	0	-502
Uitgave van kortetermijnschuld	19.3	6	89
Kasstroom gebruikt in financieringsactiviteiten andere dan leasebetalingen		-363	-299
wisselkoersimpact		-2	1
Netto evolutie van geldmiddelen en kasequivalenten		-13	-62
Geldmiddelen en kasequivalenten op 1 januari		323	310
Geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van de periode	17	310	249
(1) Nettokasstroom uit operationele activiteiten bevat de volgende kasbewegingen :			
Betaalde intresten		-42	-46
Ontvangen intresten		0	1
Betaalde belastingen		-155	-198
(2) Vrije kasstroom: kasstroom voor financieringsactiviteiten en na leasebetalingen			

(1) De herclassificatie van winsten en verliezen op renteswaps van niet-gerealiseerde resultaten naar winst-en-verliesrekening wordt gerapporteerd als een niet-kasbeweging

Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen

(in miljoen EUR)	Geplaast kapitaal	Eigen aandelen (EA)	Wettelijke reserves	Eigenvermogeninstrumenten en afdekkingsreserv e	Andere Herwaarderings-reserve	Omrekenings verschillen	Vergoeding en in aandelen	Overgedragen winsten	Totaal eigen vermogen (aandeel van de Groep)	Minderheidsbelangen	Totaal eigen vermogen
Saldo op 1 januari 2020	1.000	-421	100	6	-194	5	4	2.356	2.856	142	2.998
Totaal van niet-gerealiseerde inkomsten en kosten	0	0	0	-2	-14	-13	0	564	536	8	543
Dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2019)	0	0	0	0	0	0	0	-323	-323	0	-323
Interim dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2020)	0	0	0	0	0	0	0	-161	-161	0	-161
Dividenden van dochterondernemingen aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-26	-26
Eigen aandelen (EA)											
Netto verkoop van eigen aandelen	0	-3	0	0	0	0	0	-2	-5	0	-5
Totaal transacties met aandeelhouders en minderheidsbelangen	0	-3	0	0	0	0	0	-486	-489	-26	-515
Saldo op 31 december 2020	1.000	-423	100	4	-208	-8	3	2.434	2.903	123	3.026
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	-11	106	14	0	443	553	3	555
Dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2020)	0	0	0	0	0	0	0	-226	-226	0	-226
Interim dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2021)	0	0	0	0	0	0	0	-161	-161	0	-161
Aankopen van minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	-92	-92	-126	-218
Eigen aandelen (EA)											
Netto aankoop van eigen aandelen	0	1	0	0	0	0	0	1	2	0	2
Opties op aandelen											
Vervallen stockopties	0	0	0	0	0	0	-3	3	0	0	0
Totaal transacties met aandeelhouders en minderheidsbelangen	0	1	0	0	0	0	-3	-475	-477	-126	-603
Saldo op 31 december 2021	1.000	-422	100	-7	-102	7	0	2.403	2.978	0	2.978

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Toelichting 1. Informatie betreffende de onderneming

De geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2021 werd goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Bestuur van 17 februari 2022. Ze omvat de jaarrekening van Proximus NV, haar dochterondernemingen evenals het aandeel van de Groep in de resultaten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode (hierna “de Groep” genoemd).

Proximus NV is een Naamloze Vennootschap van Publiek Recht die in België is geregistreerd. De omvorming van Proximus NV van een Autonoom Overheidsbedrijf naar een Naamloze Vennootschap van Publiek Recht werd doorgevoerd bij koninklijk besluit van 16 december 1994. De zetel van Proximus NV is gevestigd in de Koning Albert-II-laan 27 te 1030 Brussel, België. De aandelen van Proximus staan genoteerd op Euronext Brussel.

Proximus Groep (Euronext Brussel: PROX) is een leverancier van digitale diensten en communicatieoplossingen die actief is op de Belgische en internationale markten. Door communicatie- en amusementservaringen aan te bieden aan particuliere consumenten en digitale transformatie mogelijk te maken voor bedrijven, opent de Groep een wereld van digitale mogelijkheden, zodat mensen beter leven en slimmer werken. Dankzij geavanceerde onderling verbonden vaste en mobiele netwerken biedt de Groep overal en altijd toegang tot digitale diensten en data, en tot een breed aanbod van multimedia-inhoud. De Groep is een pionier in ICT-innovatie, met geïntegreerde oplossingen op basis van IoT, Data analytics, cloud en security. De Groep heeft de ambitie om de referentieoperator in Europa te worden via netwerken van de volgende generatie, een echt digitale mentaliteit en een geest van openheid ten aanzien van partnerschappen en ecosystemen, en tegelijk bij te dragen tot een veilig, duurzaam, inclusief en welvarend digitaal België. In België, biedt de Groep kern producten en diensten aan onder het Proximus en Scarlet merk. De Groep is ook actief in Luxemburg als, onder de merknamen Tango en Telindus Luxembourg, en in Nederland via Telindus Netherlands. De internationale carrieractiviteiten van de Groep worden beheerd door BICS, één vooraanstaande internationale communicatie-enabler, een van de belangrijkste mondiale spraakcarriers en de belangrijkste aanbieder van mobiele datadiensten wereldwijd. Met TeleSign omvat de Groep ook een snelgroeiende leider in digitale identiteitsdiensten die de grootste internetmerken, digitale kampioenen en cloud-native bedrijven diensten aanbiedt.

Het aantal werknemers van de Groep (in voltijdse equivalenten) bedroeg 11.423 op 31 december 2020 en 11.532 op 31 december 2021. Voor het jaar 2020 bedroeg het gemiddelde personeelsbestand van de Groep 161 kaderpersoneel 10.667 werknemers en 716 arbeiders; voor het jaar 2021 bedroeg het gemiddelde personeelsbestand van de Groep 169 kaderpersoneel, 11.276 werknemers en geen arbeiders. In de “collectieve arbeidsovereenkomst 19/20” was met de sociale partners overeengekomen dat alle personeelsleden met een arbeiderscontract een bedienden contract zouden krijgen.

Toelichting 2. Materiële opname- en waarderingsregels

Vorbereidingsbasis

De bijgevoegde geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2021 werd opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards ("IFRS") zoals goedgekeurd voor toepassing binnen de Europese Unie. De Groep opteerde niet voor een vervroegde toepassing van enige IASB-normen of interpretaties.

Wijzigingen in opname- en waarderingsregels

De Groep anticipeert niet op wijzigingen in de toepassing van normen en interpretaties. De toegepaste opname- en waarderingsregels zijn consistent met deze van vorige boekjaren behalve voor wat betreft de toepassing door de Groep van de nieuwe of herziene IFRS-normen of interpretaties zoals goedgekeurd voor toepassing door de Europese Unie en die verplicht zijn vanaf 1 januari 2021, en welke zijn:

Nieuwe standaarden en aanpassingen aan normen:

- Wijzigingen in IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 en IFRS 16- Hervorming van de rentebenchmark fase 2
- Wijzigingen in IFRS 16-Leases: Covid-19-gerelateerde huurconcessies na 30 juni 2021 (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 april 2021)

De toepassing van deze nieuwe en gewijzigde standaarden heeft geen impact op de jaarrekening van de Groep.

Veranderingen in bedrijfssegmenten

De operationele segmenten van de Groep zijn de componenten van de Groep waarvoor de bedrijfsresultaten regelmatig worden geëvalueerd door het uitvoerend comité (EXCO). De leden van het EXCO zijn de 'Hooggeplaatste functionarissen' ("CODM") die de belangrijkste operationele beslissingen nemen' binnen de Groep, zij nemen beslissingen over de middelen die aan het segment moeten worden toegewezen en beoordelen de prestaties.

Tot 2020 was deze evaluatie gebaseerd op een klantgerichte organisatie gestructureerd rond: de Consumer Business Unit (CBU), de Enterprise Business Unit (EBU), Carrier & Wholesale Services (CWS) en International Carrier Services (BICS).

In 2021 werd het vroegere ICS-segment, dat de activiteiten van BICS en TeleSign omvatte, opgesplitst in twee afzonderlijke segmenten (BICS en TeleSign), om hun individueel beheer en hun toekomstige trajecten beter weer te geven.

Ook is de manier waarop de prestaties door deze hooggeplaatste functionarissen worden beoordeeld veranderd. Bijgevolg werden de interne rentabiliteitsrapporten, die regelmatig door het CODM worden nagekeken om middelen aan segmenten toe te wijzen en de prestaties te beoordelen, georganiseerd op basis van de aard van de geleverde producten en diensten en de geografische zone. Als gevolg daarvan werden de operationele segmenten van de Groep als volgt gherdefinieerd:

- **Domestic:** Segment dat communicatie- en ICT-diensten levert aan de residentiële, de zakelijke en de telecomgroothandelsmarkt in België / BeNeLux. Dit operationele segment groepeerde de vroegere business units CBU, EBU en CWS.
- **International Carrier Service (BICS):** is verantwoordelijk voor de internationale carrieractiviteiten op de internationale communicatiemarkt.

- **TeleSign**: is gespecialiseerd in internationale authenticatie en digitale identiteitsdiensten voor de grootste internetmerken, digitale kampioenen en cloud-native bedrijven.

Aangezien er in 2021 een verandering in rapporteringsegmenten was, werden overeenkomstige bedragen voor 2020 aangepast.

Alternatieve prestatemaatstaven

De Groep maakt gebruik van zogenoemde alternatieve prestatemaatstaven ("APM") in de jaarrekening en toelichting. Een alternatieve prestatemaatstaf is een financiële maatstaf van een historische of toekomstige financiële prestatie, financiële positie en kasstromen andere dan een financiële maatstaf gedefinieerd in het toepasselijke kader voor financiële verslaglegging (IFRS). Hun definities zijn opgenomen in de begrippenlijst bij de rubriek "Management Discussie" van het geconsolideerd jaarverslag. Ze worden consistent gebruikt in de tijd en wanneer een wijziging nodig is worden vergelijkbare cijfers vermeld.

Consolidatiebasis

In toelichting 8 is de lijst opgenomen van de dochterondernemingen, gezamenlijke bedrijfsactiviteiten, joint ventures en geassocieerde ondernemingen. Dochterondernemingen zijn entiteiten waarover de Groep zeggenschap heeft. Er is zeggenschap wanneer de Groep macht heeft over de deelneming, blootgesteld is aan of rechten heeft op veranderlijke opbrengsten uit hoofde van zijn betrokkenheid bij de deelneming en over de mogelijkheid beschikt zijn macht te gebruiken om zijn opbrengsten te beïnvloeden.

Een dochteronderneming wordt opgenomen in de consolidatie vanaf de dag waarop zeggenschap wordt verworven over de dochteronderneming en eindigt wanneer de Groep zeggenschap verliest. Intra-groep-saldi en -verrichtingen en bijhorende niet-gerealiseerde winsten of verliezen tussen ondernemingen van de Groep worden volledig geëlimineerd. Wanneer de opname- en waarderingsregels van de dochterondernemingen niet in overeenstemming zijn met die van de Groep, voert de Groep de nodige aanpassingen uit om ervoor te zorgen dat de geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld volgens uniforme grondslagen.

Wijzigingen in het eigendomsbelang van de Groep in dochterondernemingen die niet leiden tot het verlies van zeggenschap in die dochterondernemingen worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Elk verschil tussen de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding en de wijziging in de belangen zonder overheersend zeggenschap worden rechtstreeks in het eigenvermogen verwerkt en toegerekend aan de eigenaars van de onderneming. Transactiekosten in verband met de aankoop of verkoop van een minderheidsbelang in een dochteronderneming worden, wanneer de zeggenschap behouden blijft, in mindering gebracht van het eigen vermogen als het om meerkosten gaat die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de vermogenstransactie.

Gezamenlijke bedrijfsactiviteiten zijn gemeenschappelijke overeenkomsten waarbij de partijen die gezamenlijke zeggenschap over de overeenkomst hebben, rechten hebben op de activa, en aansprakelijk zijn voor de verplichtingen, die verband houden met de overeenkomst. Overeenkomsten waarvan de opzet en het doel zodanig zijn dat de partijen in wezen de enige bron van kasstromen zijn die bijdraagt tot de continuïteit van de activiteiten van de overeenkomst, worden opgenomen als gezamenlijke bedrijfsactiviteiten.

Wanneer de Groep zijn activiteiten uitoefent in het kader van gezamenlijke bedrijfsactiviteiten erkent de Groep zijn aandeel in de activa en verplichtingen en kosten en opbrengsten op basis van zijn eigendomsbelang, na intragroep eliminatie. Opbrengsten worden pas opgenomen als de gezamenlijke bedrijfsactiviteit haar producten aan derden verkoopt.

Een joint venture is een gezamenlijke overeenkomst waarbij de partijen die gezamenlijk zeggenschap over de overeenkomst hebben, rechten hebben op de netto activa van de overeenkomst. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken deel van de zeggenschap over een overeenkomst, waarvan slechts sprake is wanneer besluiten over de relevante activiteiten unanieme instemming vereisen van de partijen die de zeggenschap delen. Joint ventures worden opgenomen in deze geconsolideerde jaarrekeningen volgens de vermogensmutatiemethode.

Geassocieerde ondernemingen zijn ondernemingen waarover de Groep een invloed van betekenis heeft, meer bepaald deelnemingen waarin de Groep de macht heeft om deel te nemen (geen zeggenschap) aan de financiële en operationele beleidsbeslissingen. Deze deelnemingen worden ook opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode. Volgens die methode worden de investeringen in geassocieerde deelnemingen of joint ventures aanvankelijk erkend tegen verkrijgingsprijs en vervolgens aangepast voor het aandeel van de Groep in de winst of het verlies of andere niet-gerealiseerde resultaten van de geassocieerde deelneming of de joint venture, en dit vanaf de aanschaffingsdatum. Deze investeringen en het vermogensaandeel van de resultaten voor de periode zijn respectievelijk weergegeven in de balans en de resultatenrekening als deelnemingen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures en als aandeel in de resultaten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures.

Bedrijfscombinaties

Verwerving van bedrijven wordt verwerkt volgens de overnamemethode. De overgedragen vergoeding wordt gewaardeerd tegen reële waarde, die berekend wordt als de som van de reële waarden van de overgedragen activa op overnamedatum, de aangegane verplichtingen jegens voormalige eigenaars van de overgenomen partij en de door de overnemende partij uitgegeven aandelenbelangen in ruil voor zeggenschap over de overgenomen partij. De aan de overname gerelateerde kosten worden erkend in de resultatenrekening in de periode wanneer ze zich voordoen. Op overnamedatum worden de verworven identificeerbare activa en overgenomen verplichtingen gewaardeerd aan hun reële waarde op die datum, en deze inclusief de reële waardering van de niet-erkende activa en verplichtingen in de balans van de overgenomen partij welke hoofdzakelijk klantenbestanden en merknamen omvatten.

Minderheidsbelangen worden initieel gewaardeerd tegen het evenredige deel in de identificeerbare netto-activa van de overgenomen partij.

Beoordelingen en schattingen

Bij de opmaak van de geconsolideerde jaarrekening dient het management beoordelingen en schattingen te maken die een impact hebben op de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Beoordelingen en schattingen die gemaakt worden op elke rapporteringsdatum weerspiegelen de omstandigheden die bestonden op die datum (zoals marktprijs, intrestvoeten en wisselkoersen, alsook bestaande boekhoudkundige regels en advies in domeinen waar er weinig gezaghebbende literatuur voor handen is). Hoewel het management deze schattingen baseert op haar beste kennis van de huidige gebeurtenissen en van de acties die de Groep zou kunnen ondernemen, kunnen werkelijke resultaten afwijken van deze schattingen.

De Groep heeft de directe en indirecte impact van de klimaatverandering op zijn bedrijfsrisico's, zijn activiteiten en zijn financiële rapportering geëvalueerd en heeft momenteel geen materiële oordelen en ramingen geïdentificeerd die door de klimaatverandering worden beïnvloed.

Kritische beoordelingen bij het toepassen van de waarderingsregels van de Groep

Hieronder volgen de kritische beoordelingen die de bestuurders hebben gemaakt, naast de schattingen (die hieronder afzonderlijk worden gepresenteerd), bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Groep en die het meest significant effect hebben op de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen.

Opbrengsterkenning volgens IFRS 15

In IFRS 15 wordt de transactieprijs toegewezen aan de aan de klant geleverde goederen of diensten op basis van de relatieve opzichzelfstaande verkoopprijs. Beoordeling is vereist bij het bepalen van deze opzichzelfstaande verkoopprijs en de transactieprijs rekening houdend met de contractduur.

- **Bepaling van de contractduur**

Bij de bepaling van de contractduur heeft de Groep rekening gehouden met de contractuele periode waarin de partijen in het contract afdwingbare rechten en verplichtingen hebben. Een contract heeft een duur wanneer het een substantiële beëindigingsvergoeding bevat. De duur loopt tot de beëindigingsvergoeding niet meer verschuldigd is. Indien er geen materiële beëindigingsclausule is, dan heeft het contract geen duur (d.w.z. contracten van onbepaalde duur).

- **Bepalen van de opzichzelfstaande verkoopprijs**

In situaties waarin de opzichzelfstaande verkoopprijs niet direct waarneembaar is, beoordeelt de Groep deze aan de hand van alle informatie (met inbegrip van de marktomstandigheden, Proximus-specifieke factoren en informatie over de klant of klantengroep) die redelijkerwijs voor hem beschikbaar is. Deze situatie doet zich voornamelijk voor in de context van gecombineerde offertes met gesubsidieerde toestellen, waarvoor een cost plus-methode wordt toegepast op één van de componenten. Kortingen die worden toegekend omdat een klant een contract heeft afgesloten, worden toegewezen aan alle prestatieverplichtingen die aanleiding geven tot het toekennen van de korting.

- **Identificatie van de prestatieverplichtingen**

De identificatie van de prestatieverplichtingen vereist beoordeling en een grondig begrip van de beloftes opgenomen in het contract en de samenhang tussen deze beloftes.

Leaseovereenkomsten onder IFRS 16

- **Bepalen of een contract een leaseovereenkomst bevat**

IFRS 16 definieert een lease als een contract of deel van een contract dat in ruil voor een vergoeding het recht verleent gedurende een bepaalde periode de zeggenschap over het gebruik van een geïdentificeerd actief uit te oefenen. Voor sommige contracten is een aanzienlijke mate van beoordeling nodig om te bepalen of een contract het recht geeft om het gebruik van een actief te bepalen, dan wel of het een contract is voor een dienst die met behulp van dat actief wordt verleend. Wanneer een contract niet kwalificeert als een lease onder IFRS 16, worden alle vooruitbetaalde bedragen onder dergelijke contracten behandeld als vooruitbetaalde kosten (dienstverlening), wat het geval is voor specifieke vezel gerelateerde capaciteit die door de Groep is verworven.

- **De leaseperiode**

Wanneer de Groep als lessee optreedt bestaat de leaseperiode uit de niet-opzegbare periode van de leaseovereenkomst, samen met de perioden die onder opties tot verlenging van de leaseovereenkomst vallen indien het redelijk zeker is dat de Groep deze opties zal uitoefenen en de perioden die onder de opties tot beëindiging van de leaseovereenkomst vallen indien het redelijk zeker is dat de Groep deze opties niet zal uitoefenen.

Bij het beoordelen of het redelijk zeker is dat deze opties al dan niet zullen worden uitgeoefend, is een beoordeling vereist, welke rekening houdt met alle feiten en omstandigheden die een economische incentive vormen om een verlengings- of beëindigingsoptie uit te oefenen. De beoordeling wordt herzien als zich een belangrijke gebeurtenis of een belangrijke wijziging in de omstandigheden voordoet die van invloed is op deze beoordeling.

Functionele valuta van de entiteiten van de Groep.

De individuele jaarrekening van iedere dochteronderneming binnen de Groep wordt opgemaakt in de valuta van de voornaamste economische omgeving waarin de entiteit actief is. Wanneer de factoren die door IAS 21 worden uiteengezet om de functionele valuta te bepalen niet éénzijdig zijn en de functionele valuta niet voor de hand ligt, moet het management beoordelen welke functionele valuta het meest getrouw de economische effecten weergeeft van de onderliggende transacties, gebeurtenissen en voorwaarden. De functionele valuta voor de Groep is Euro met uitzondering voor dochteronderneming TeleSign voor dewelke US Dollar beschouwd wordt als functionele valuta.

Winstbelastingen

- **Excess profit ruling**

Op 11 januari 2016 kondigde de Europese Commissie zijn beslissing aan dat de Belgische rulings, toegestaan aan multinationals inzake "Excess Profit", als illegale staatsteun worden beschouwd (hierna "Beslissing" genoemd).

BICS paste dergelijke ruling toe voor de periode 2010-2014 en betaalde de terugvorderingsaanslag van de vermeende staatsteun. Bovendien hebben BICS en de Belgische staat beroep aangetekend voor het Europees Gerecht tegen de beslissing van de Europese Commissie. Het Gerecht van de EU heeft in zijn arrest van 14 februari 2019 de Belgische Staat in het gelijk gesteld tegen de Europese Commissie op grond van het argument dat er geen sprake is van een "staatssteunregeling". De Europese Commissie heeft op 24 april 2019 beroep aangetekend bij het Europese Hof van Justitie (EHJ) tegen deze beslissing. Daarnaast heeft de Europese Commissie op 16 september 2019 een afzonderlijk, diepgaand onderzoek ingesteld naar 39 excess profit rulings inclusief de excess profit ruling toegekend aan BICS. De individuele besluiten tot inleiding van de procedure werden uiteindelijk op 31 augustus 2020 bekendgemaakt. BICS diende haar opmerkingen bij de Commissie in op 29 september 2020. Op 16 september 2021 oordeelde het EHJ dat in het besluit terecht was vastgesteld dat het stelsel van excess profit ruling een "steunregeling" vormt en verwees de zaak terug naar het Gerecht, voor een beslissing over de vraag of de EPR-"regeling" al dan niet ook neerkwam op onrechtmatige staatsteun, aangezien hierover nog geen beslissing is genomen (noch door het Gerecht van de EU, noch door het CJEU). Het management meent dat de positie zoals opgenomen in deze jaarrekening de beste schatting weergeeft van het verwachte finale resultaat.

- **Indian Case**

BICS heeft aanslagen roerende voorheffing ontvangen uitgaande van de Indische belastingautoriteiten in verband met betalingen gedaan door een klant met Indisch rijksinwonerschap gedurende de periode 1 april 2007 tot 31 maart 2012. BICS heeft beroep aangetekend voor de periode van 1 april 2007 tot 31 maart 2012 tegen bovenstaande aanslagen bij de bevoegde Indische rechtbanken tegen de zienswijze van de Indische belastingautoriteiten dat Indiase bronbelasting verschuldigd is op de betalingen. Verder is verzet aangetekend op procedurele gronden tegen de aanslagen met betrekking tot betalingen in de periode 1 april 2008 tot 31 maart 2011. Het bedrag van de mogelijke verplichting, inclusief laattijdigheidsinteressen, zal nooit hoger liggen dan 33 miljoen EUR. BICS heeft de geschatte bedragen niet betaald en heeft geen belastingvoorzieningen geboekt. Management beoordeelt dat de positie zoals opgenomen in deze jaarrekening de beste schatting van het waarschijnlijke eindresultaat weergeeft.

Schattingonzekerheden

Claims en voorwaardelijke verplichtingen (zie toelichting 34)

Voor claims en voorwaardelijke verplichtingen is beoordeling vereist over het bestaan van een verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis uit het verleden, het bepalen van de waarschijnlijkheid van een economische uitstroom, en van het kwantificeren van deze waarschijnlijke uitstroom van economische middelen. Deze inschatting wordt herzien wanneer nieuwe informatie beschikbaar is en met behulp van advies van externe experts.

Realiseerbare waarde van kasstroom genererende eenheden met goodwill

In toelichting 3 (Goodwill) worden de belangrijkste veronderstellingen besproken die gebruikt zijn bij het testen op bijzondere waardeverminderingen, voor het bepalen van de realiseerbare waarde van de kasstroom genererende eenheden met goodwill.

Actuariële veronderstellingen betreffende de waardering van de verplichtingen voor personeelsbeloningen en fondsbeleggingen

De Groep heeft verschillende personeelsbeloningsplannen zoals pensioenplannen, andere plannen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen. In toelichting 11 (Activa en schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen) worden de belangrijkste veronderstellingen besproken die gebruikt zijn bij de waardering van de verplichting, de fondsbeleggingen en de netto kost over de periode.

Schatting van de gebruiksduur

Materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode om het af te schrijven bedrag op systematische basis over de gebruiksduur te spreiden. Het af te schrijven bedrag is de kostprijs verminderd met de geraamde restwaarde.

De gebruiksduur van een actief wordt geraamd op een realistische basis, gebaseerd op de ervaring van de Groep met soortgelijke activa, en wordt minstens jaarlijks herzien. Het effect van wijzigingen in de gebruiksduur wordt prospectief geboekt.

Omrekening van vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden erkend in de functionele munt bij initiële opname, omgerekend aan de wisselkoers die geldt op de transactiedatum. Monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde munt worden op balansdatum in de functionele valuta van de entiteit omgerekend aan de slotkoers van die dag. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's worden niet geherwaardeerd. Netto wisselkoersverschillen bij de omrekening van monetaire activa en passiva worden in het resultaat opgenomen onder "andere bedrijfskosten" in de periode waarin ze zich voordoen.

Buitenlandse activiteiten

De Groep bepaalt de functionele valuta (d.w.z. de valuta van de primaire economische omgeving waarin de dochteronderneming actief is) van elke afzonderlijke dochteronderneming die in haar geconsolideerde cijfers is opgenomen. Een bedrijf dat integraal deel uitmaakt van de moedermaatschappij (Proximus SA), d.w.z. dat zijn activiteiten uitoefent alsof het een verlengstuk is van de activiteiten van de moedermaatschappij, heeft de euro als functionele valuta. Resultaten en financiële positie van entiteiten met een andere functionele valuta dan de euro zijn als volgt in de rekeningen van de Proximus Groep opgenomen:

- Activa en passiva (met inbegrip van de vergelijkende cijfers) worden omgerekend tegen de slotkoers op de verslagdatum.
- Inkomsten en lasten worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum.
- Minderheidsbelangen worden omgerekend tegen de wisselkoersen op de datum van de transactie.
- Alle resulterende wisselkoersverschillen worden opgenomen in de andere elementen van het totaalresultaat. Bij afstoting van een dergelijke entiteit wordt het uitgestelde cumulatieve bedrag dat in niet-gerealiseerde resultaten is opgenomen in verband met die buitenlandse activiteit, opgenomen in winst of verlies.

Goodwill

Goodwill vertegenwoordigt het bedrag waarmee de som van de overgedragen vergoeding, het bedrag van enig minderheidsbelang, en de reële waarde van het voorheen aangehouden aandelenbelang, indien toepasselijk, de netto reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen verworven via bedrijfscombinaties overschrijdt. Wanneer de Groep zeggenschap verwerft, wordt enig voorheen aangehouden belang in de overgenomen partij geherwaardeerd naar reële waarde via de winst- en verliesrekening.

Veranderingen in de voorwaardelijke vergoeding die deel uitmaakt van de overgedragen vergoeding worden aangepast ten opzichte van goodwill, indien deze zich voordoen tijdens de voorwaardelijke aankooprijstoeuwingsperiode en indien ze verband houden met feiten en omstandigheden die bestonden op datum van overname. In de andere gevallen, afhankelijk van het al dan niet classificeren van de voorwaardelijke vergoeding als eigen vermogen of niet, worden de aanpassingen via eigen vermogen of via de winst- en verliesrekening opgenomen.

Aankoopkosten worden in kosten opgenomen en belangen zonder overheersende zeggenschap ('minderheidsbelangen') worden berekend op overnamedatum aan hun proportioneel deel in de identificeerbare activa en schulden van de overgenomen partij, en dit op een transactie-per-transactie basis.

Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs en wordt niet afgeschreven maar jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen op het niveau van de kasstroomgenererende eenheid alsook telkens wanneer er een aanwijzing is dat de kasstroomgenererende eenheid aan wie de goodwill werd toegewezen een bijzondere waardevermindering zou kunnen hebben ondergaan. De Groep volgt de goodwill op het niveau van de operationele segmenten, aangezien dit de manier weerspiegelt waarop de Groep zijn activiteiten beheert.

Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur

De immateriële vaste activa bestaan hoofdzakelijk uit de Global System for Mobile Communications ("GSM")-licentie, de Universal Mobile Telecommunications Systems ("UMTS")-licentie, 4G-licenties, merknamen, patenten en klantenbestanden verworven via bedrijfscombinaties, intern en extern ontwikkelde software en andere immateriële vaste activa zoals voetbalrechten, uitzendrechten.

Afzonderlijk verworven immateriële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Alleen het vaste gedeelte van de vergoeding wordt gekapitaliseerd. De kostprijs van de in een bedrijfscombinatie verworven immateriële activa is hun reële waarde op de overnamedatum.

De Groep activeert bepaalde uitgaven gemaakt met betrekking tot de ontwikkeling of de aankoop van software voor intern gebruik indien zij identificeerbaar zijn, indien de Groep zeggenschap heeft over de activa en indien de toekomstige economische voordelen waarschijnlijk zijn.

De Groep heeft SAAS- overeenkomsten ('software as a service') afgesloten en betaalt een vergoeding in ruil voor een recht om toegang te krijgen tot de softwareapplicatie van de leverancier voor een bepaalde duur. De Groep erkent een software actief in een cloud computing overeenkomst op de aanvangsdatum van het contract indien zij op die datum de controle over de software verkrijgt. Dit is wanneer, bij het begin van de regeling:

- De Groep het contractuele recht heeft om de software tijdens de hostingperiode in bezit te nemen zonder significante boete, en
- Het voor de Groep haalbaar is de software op zijn eigen hardware te installeren of een contract te sluiten met een andere, niet met de leverancier verbonden partij om de software te hosten

De waarderingsregels van de Groep voorzien dat de uitzendrechten voor live sportseizoenen worden gekapitaliseerd als immateriële activa bij het begin van elk nieuw seizoen, aangezien op dat moment de inhoud identificeerbaar is. Toekomstige betalingsverplichtingen met betrekking tot toekomstige seizoenen worden in de toelichting vermeld als contractuele verplichtingen (zie toelichting 34).

Voor contracten met andere TV-zenders activeert de Groep de kosten voor de totale duur van het contract, aangezien de inhoud geacht wordt voldoende identificeerbaar te zijn (het grootste deel van de inhoud is reeds geproduceerd) voor de niet-opzegbare duur van het contract (over het algemeen 18 maanden-3 jaar).

De onderneming blijft de desbetreffende boekhoudkundige regels en richtlijnen opvolgen in dit domein waarvoor er beperkte gezaghebbende literatuur bestaat.

Immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De restwaarde van zulke immateriële vaste activa wordt verondersteld nul te zijn.

Merkmamen en klantenbestanden verworven in bedrijfscombinaties worden lineair afgeschreven over hun geraamde gebruiksduur (3 tot 20 jaar). Behalve wanneer de gebruiksduur gebaseerd is op de contractuele beperkingen of de intentie van het management weergeeft, wordt deze vastgesteld in overeenstemming met de verwachte kasstromen die in het waarderingmodel voor een dergelijk actief worden gebruikt. Hij wordt zo gedefinieerd dat de verwachte gecumuleerde gediscoteerde kasstromen die door het betrokken actief over zijn gebruiksduur worden gegenereerd, ongeveer 90% vertegenwoordigen van de totale gecumuleerde gediscoteerde kasstromen die van het actief worden verwacht.

GSM-, UMTS- en 4G licenties, andere immateriële vaste activa en intern gegenereerde activa met beperkte gebruiksduur worden lineair afgeschreven over hun geraamde gebruiksduur. De afschrijving begint zodra het immaterieel vast actief beschikbaar is voor beoogd gebruik. De gebruiksduur van licenties zijn vastgelegd bij Koninklijk Besluit en variëren van 5 tot 20 jaar.

De gebruiksduur werd als volgt bepaald:

	Gebruiksduur (jaren)
GSM, UMTS, 4G en andere netwerklicenties	volgens licentieduur
GSM (2G)	5 tot 6
UMTS (3G)	16
LTE (4G)	15
800 Mhz (4G)	20
Via een bedrijfscombinatie verworven merkmamen, klantenbestanden, patenten en software	3 tot 20
Software	5
Uitzendrechten voor sportseizoenen	Over de duur van het seizoen
Gebruiksrechten en andere uitzendrechten	Over de contractduur (meestal van 2 tot 5)

De afschrijvingsperiode en de afschrijvingsmethode voor immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur worden minstens aan het einde van elk boekjaar herzien. Veranderingen in de voorziene gebruiksduur of in het voorziene patroon van toekomstige economische voordelen vervat in het actief, worden verwerkt door de afschrijvingsperiode en afschrijvingsmethode te veranderen al naargelang het geval en worden behandeld als wijzigingen in de boekhoudkundige ramingen.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa, met inbegrip van activa die door middel van operationele lease aan derden zijn verhuurd, worden gepresenteerd volgens hun aard en worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kosten voor de uitbreidingen of substantiële verbeteringen van de materiële vaste activa worden geactiveerd. De onderhouds- en herstellingskosten voor materiële vaste activa worden opgenomen in de bedrijfskosten indien ze de gebruiksduur van het actief niet verlengen of wanneer het toekomstig economische nut niet beduidend verhoogd wordt. De kostprijs van materiële vaste activa bevat de kosten voor hun ontmanteling, verwijdering en herstelling, indien de Groep hiervoor een verplichting heeft ten gevolge van de installatie van het actief.

Een element dat tot de materiële vaste activa hoort wordt niet langer op de balans opgenomen na vervreemding of wanneer er geen economische voordelen meer te verwachten zijn van het gebruik of de vervreemding van het actief. Een eventuele winst of verlies voortvloeiend uit het niet meer opnemen van het actief (berekend als het verschil tussen de geschatte netto-opbrengst en de boekwaarde van het actief) wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening van het jaar waarin het actief niet langer wordt opgenomen.

De afschrijving van een actief start zodra het klaar is voor zijn beoogd gebruik. De afschrijvingen worden lineair berekend over de geraamde gebruiksduur van het actief.

De gebruiksduur wordt als volgt bepaald:

	Gebruiksduur (jaren)
Terreinen en gebouwen	
Terreinen	onbeperkt
Gebouwen en uitrustingen in gebouwen	22 tot 33
Faciliteiten in gebouwen	3 tot 10
Werken in gehuurde gebouwen en reclame uitrustingen	3 tot 10
Technische en netwerkuitrustingen	
Kabels en buizen	15 tot 20
Centrales	8 tot 10
Transmissie	6 tot 8
Radio Toegang Network	6 tot 7
Mobiele sites en uitrusting voor faciliteiten in sites	5 tot 10
Uitrustingen geïnstalleerd in de gebouwen van de klant	2 tot 8
Data en andere netwerkuitrustingen	2 tot 15
Meubilair en voertuigen	
Meubilair en kantooruitrusting	3 tot 10
Voertuigen	5 tot 10

De restwaarden, gebruiksduur en afschrijvingsmethoden van activa worden aan het eind van elk boekjaar herzien en aangepast indien nodig.

Kosten van verkochte materialen en diensten, workforce- en non-workforcekosten worden weergegeven in de resultatenrekening na aftrek van de werkzaamheden uitgevoerd en geactiveerd door de onderneming voor de uitbouw van materiële vaste activa.

Contractkosten

Contractkosten die in aanmerking komen voor activering als bijkomende kosten voor het verkrijgen van een contract, omvatten commissie betaald aan dealers met betrekking tot post-paid contracten. Contractkosten worden opgenomen als langtermijnactiva, gezien de economische voordelen verbonden aan deze activa naar verwachting in de periode langer dan twaalf maanden zullen worden ontvangen.

Contractkosten met betrekking tot post-paid contracten worden systematisch gespreid op een basis die consistent is met de overdracht van de diensten aan de klant, zijnde het tijdstip waarop de gerelateerde opbrengsten worden erkend. De Groep heeft voor de contractkosten gekozen voor een portefeuillebenadering. De contractkosten met betrekking tot de residentiële markt worden gespreid over drie jaar en voor de professionele markt over vijf jaar.

Alle andere commissies worden ten laste genomen wanneer ze worden gemaakt.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

De Groep onderzoekt op iedere balansdatum of de niet-financiële activa geen tekenen van bijzondere waardevermindering vertonen.

De Groep vergelijkt minstens één keer per jaar de boekwaarde met de geschatte realiseerbare waarde van immateriële vaste activa in aanbouw en kasstroom genererende eenheden die goodwill omvatten. De Groep voert deze jaarlijkse bijzondere waardeverminderingstest uit tijdens het vierde kwartaal van het jaar.

Er wordt een bijzondere waardevermindering erkend wanneer de boekwaarde van een actief of kasstroomgenererende eenheid de geraamde realiseerbare waarde overschrijdt. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste waarde tussen de reële waarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid na aftrek van de verkoopkosten en de bedrijfswaarde voor de Groep.

Bij de bepaling van de bedrijfswaarde worden de geschatte toekomstige kasstromen geactualiseerd, waarbij een disconteringsvoet vóór belasting wordt toegepast die rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen van de tijdwaarde van geld en de specifieke risico's van het actief of de kasstroomgenererende eenheid.

Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingen worden geboekt voor de tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en passiva in de geconsolideerde balans en hun respectievelijke belastbare basis.

Uitgestelde belastingvorderingen verbonden aan verrekenbare tijdelijke verschillen en niet-gebruikte overgedragen belastingverliezen worden opgenomen in zoverre het waarschijnlijk is dat er voldoende belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil of de niet-gebruikte belastingverliezen kunnen worden verrekend.

De boekwaarde van de uitgestelde belastingvorderingen wordt bij iedere balansdatum opnieuw beoordeeld en wordt verminderd in die mate dat het niet waarschijnlijk is dat toekomstige belastbare winst zal toelaten de belastingvordering geheel of gedeeltelijk te realiseren. Niet erkende belastingvorderingen worden op iedere balansdatum herschat en worden erkend in die mate dat het waarschijnlijk geworden is dat de toekomstige belastbare winst de realisatie van de belastingvordering mogelijk zal maken.

Uitgestelde belastingvorderingen en –schulden worden berekend tegen de aanslagvoeten die naar verwachting zullen worden toegepast in de periode waarin het actief zal worden gerealiseerd of het passief zal worden afgewikkeld; op basis van de aanslagvoeten (en belastingwetgeving) waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op balansdatum.

Wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen worden erkend in de winst- en verliesrekening tenzij ze betrekking hebben op elementen die rechtstreeks erkend worden in het eigen vermogen; in dit geval zal de belastingsimpact ook rechtstreeks erkend worden in het eigen vermogen.

Pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen

De Groep beheert verschillende toegezegdpensioenregelingen waarvoor bijdragen worden gestort in afzonderlijk beheerde fondsen. De Groep is eveneens overeengekomen om bijkomende vergoedingen na uitdiensttreding uit te keren aan bepaalde personeelsleden. De kost voor het verstrekken van de beloningen voorzien in de plannen wordt voor elk plan afzonderlijk bepaald gebruikmakend van de actuariële 'Projected Unit Credit'-waarderingsmethode.

Actuariële winsten en verliezen, het rendement op fondsbeleggingen, exclusief bedragen opgenomen in de nettorente op de nettoverplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen (actief) en eventuele wijzigingen in het effect van het actiefplafond- indien van toepassing, worden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten. Eventuele pensioenkosten van verstreken diensttijd en winsten of verliezen bij afwikkeling worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij zich voordoen.

De Groep classificeert de periodieke kosten in bedrijfs- en financieringsactiviteiten voor hun respectieve componenten.

De Groep beheert ook verschillende toegezegdbijdrageregelingen. Voor plannen met een gewaarborgd minimumrendement heeft het management, de "Projected Unit Credit" waarderingmethode toegepast.

De gebruikte verdisconteringsvoet om de huidige waarde van de brutoverplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregelingen te berekenen, wordt bepaald op basis van het rendement van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit (aan het einde van de verslagperiode) met een valuta en looptijd die consistent zijn met die van de verplichtingen. De nettoverplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen wordt gedefinieerd als de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen, verminderd met de reële waarde van de fondsbeleggingen (indien van toepassing).

De Groep voert verschillende herstructureringsplannen uit die beëindigingsvoordelen en andere vormen van bijkomende voordelen inhouden. Vrijwillige beëindigingsvoordelen om personeelsleden te stimuleren het dienstverband te beëindigen worden erkend wanneer de personeelsleden het aanbod van die voordelen aanvaarden. Niet-vrijwillige beëindigingsvoordelen worden erkend wanneer de Groep haar beëindigingsplan heeft meegedeeld aan de betrokken werknemers en het plan voldoet aan specifieke criteria. De daarmee samenhangende voorzieningen worden opgenomen wanneer bij de betrokkenen geldige verwachtingen zijn gewekt en met de uitvoering van de plannen is begonnen, d.w.z. wanneer met de vakbonden overeenstemming is bereikt over de kenmerken van de plannen en deze kenmerken aan de betrokkenen zijn medegedeeld.

Beloningen die afhankelijk zijn van toekomstige prestaties worden niet beschouwd als ontslagvergoedingen maar als personeelsbeloningen op lange termijn. De verplichting voor deze vergoedingen wordt opgenomen over de periode van de toekomstige prestaties.

Voor bepaalde deelnemers aan de herstructureringsplannen worden de uitkeringen betaald tot de vroegste pensioendatum. Veronderstellingen die worden gebruikt om een betrouwbare schatting te maken van de uiteindelijke kosten voor de Groep zijn de pensioenleeftijd, de disconteringsvoet en de toekomstige prijsinflatie. De veronderstellingen worden herzien op het einde van de rapporteringsperiode. De actuariële winsten en verliezen op de verplichtingen voor herstructureringsprogramma's worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer ze zich voordoen.

Korte- en langetermijnvoordelen voor personeelsleden

De kost van alle korte- en langetermijnvoordelen voor personeelsleden, zoals lonen en salarissen, betaald verlof, bonussen, medische interventies en andere worden opgenomen gedurende de periode waarin het personeelslid de desbetreffende dienst verleent. De Groep neemt deze kosten enkel op indien zij wettelijk of feitelijk verplicht is om een dergelijke betaling te doen en indien er een betrouwbare raming van de schuld kan worden gemaakt.

Financiële instrumenten

Classificatie

De Groep presenteert de financiële activa in volgende categorieën:

- reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies ("FVTPL"); of
- reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het totaalresultaat ("FVOCI"); of
- afgeschreven kostprijs.

De Groep presenteert de financiële verplichtingen in volgende categorieën:

- reële waarde met verwerking in winst of verlies ("FVTPL"); of
- afgeschreven kostprijs.

Financiële activa

De Groep bepaalt de classificatie van de financiële activa op het moment van initiële erkenning. Deze classificatie is gedreven door het business model van de Groep voor het beheren van financiële activa ('aangehouden om te ontvangen', 'aangehouden om te ontvangen en te verkopen' en 'andere') en de contractuele cash flow karakteristieken (kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op het uitstaande hoofdsombedrag betreffen ("SPPI" test).

Indien een niet-eigenvermogen financieel actief niet voldoet aan de SPPI test, classificeert de Groep het tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVTPL).

Als het de SPPI-test doorstaat, wordt het geclassificeerd tegen afgeschreven kostprijs als aan de 'hold to collect' business modeltest is voldaan, of tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het totaalresultaat (FVTOCI) als aan de 'hold to collect and sell' business modeltest is voldaan.

Voor andere financiële activa dan belangen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures maakt de Groep bij de eerste opname een onherroepelijke keuze (per instrument) om ze aan te wijzen als FVTOCI of FVTPL.

Eigenvermogensinstrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden worden steeds toegewezen als FVTPL.

Financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden opgenomen aan afgeschreven kostprijs tenzij deze dienen opgenomen te worden als FVTPL (zoals instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden of derivaten) of wanneer de Groep ervoor heeft gekozen om ze te presenteren als FVTPL.

Waardering

- **Financiële activa aan FVTOCI**

Investeringsinstrumenten aangewezen als FVTOCI worden initieel opgenomen tegen reële waarde plus direct toerekenbare transactiekosten. Daarna worden ze gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij winsten en verliezen als gevolg van wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, zonder verdere verwerking in de winst- en verliesrekening.

Bij afstoting of afwikkeling worden cumulatieve herwaarderingen op FVTOCI geboekte eigenvermogensinstrumenten geherclassificeerd van niet-gerealiseerde resultaten naar overgedragen resultaat.

De Groep heeft geen andere beleggingen gewaardeerd aan FVTOCI.

Inkomsten van dividenden worden erkend in de winst en verliesrekening.

- **Financiële activa en verplichtingen worden erkend aan de afgeschreven kostprijs.**

Financiële activa, andere dan handelsvorderingen, en passiva tegen afgeschreven kostprijs worden initieel opgenomen tegen reële waarde plus of minus direct toerekenbare transactiekosten. Handelsvorderingen worden gewaardeerd tegen de transactieprijs indien de handelsvorderingen geen belangrijke financieringscomponent bevatten. Deze financiële instrumenten worden vervolgens gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien van toepassing.

- **Financiële activa en verplichtingen aan FVTPL**

Financiële activa en verplichting opgenomen aan FVTPL worden initieel erkend aan reële waarde en de transactiekosten worden opgenomen in de kosten. Gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit wijzigingen in de reële waarde van financiële activa en verplichtingen worden opgenomen in het geconsolideerde netto winst/verlies van de periode. De Groep heeft geen financiële verplichtingen aangewezen als FVTPL (FV option). Derivaten worden gewaardeerd aan FVTPL.

Te verwachten kredietverliezen

De Groep past het toekomstgerichte verwachte kredietverliesmodel (ECL model) toe.

Het ECL model houdt rekening met alle verliezen die het gevolg zijn van alle mogelijke gevallen van wanbetalingen gedurende de verwachte looptijd van het financieel instrument (verwachte kredietverliezen gedurende de looptijd van het instrument) of die het gevolg zijn van mogelijke gevallen van wanbetaling gedurende de komende 12 maanden (verwachte kredietverliezen over 12 maanden) afhankelijk van de vraag of het kredietrisico van het financieel actief sinds de eerste opname aanzienlijk is toegenomen (het algemeen ECL model).

De Groep erkent een voorziening voor verwachte kredietverliezen voor financiële activa die worden opgenomen aan afgeschreven kostprijs. Dit wordt ook toegepast voor contractactiva die ontstaan uit de toepassing van IFRS 15 en leasevorderingen, zelfs indien deze activa niet worden opgenomen als financiële activa.

Op iedere verslagdatum waardeert de Groep de voorziening voor verliezen op deze activa.

De Groep heeft beperkte handelsvorderingen met een financieringscomponent. De Groep past een vereenvoudigde methode toe en meet de voorziening voor verliezen op handelsvorderingen, ongeacht of ze individueel of collectief worden beoordeeld, op basis van alle redelijke en gefundeerde informatie met inbegrip van toekomstgerichte informatie.

Voor klantenvorderingen op de residentiële en professionele markt is de betalingsachterstand ten opzichte van de contractuele vervaldagen en de status van de gerechtelijke stappen die zijn ondernomen om de verschuldigde vorderingen te innen, de belangrijkste informatie die in aanmerking wordt genomen om te beoordelen of het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen sinds de eerste opname. Er wordt een provisiematrix gebruikt.

Voor het BICS segment houdt de Groep rekening met de ervaringen uit het verleden en met redelijke en onderbouwde informatie over de verwachtingen voor de toekomst om voorzieningspercentages op individuele basis vast te stellen.

In het bijzonder worden volgende indicatoren in overweging genomen:

- Bestaande of verwachte significante verslechtering van de credit rating (extern of intern) van klanten;
- significante verslechtering van het landenrisico (waarin de klant actief is);
- bestaande of verwachte negatieve wijzigingen in de business, financieel of economische condities dewelke een significante invloed zouden hebben op de mogelijkheid van de klant om te kunnen voldoen aan de schuldverplichtingen;
- Bestaande of verwachte significante verslechtering van de operationele resultaten van de klant;
- Bestaande of verwachte significante negatieve wijzigingen in het regelgevend, economisch of technologisch kader waarin de klant actief is welk een negatieve impact hebben op de mogelijkheid van de klant om te kunnen voldoen aan de schuldverplichtingen.

Dezelfde methodiek wordt gebruikt voor contractactiva.

Voor financiële activa opgenomen aan geamortiseerde kosten, contractactiva en leasevorderingen worden voorzieningen en waardevermindering erkend in de winst en verliesrekening.

De Groep schrijft een financieel actief af indien informatie aangeeft dat de schuldenaar in aanzienlijke financiële moeilijkheden verkeert en dat er geen realistisch vooruitzicht is tot herstel, zoals bijvoorbeeld als hij in vereffening is gesteld of in staat van faillissement verkeert of, ingeval van handelsvorderingen wanneer de bedragen geacht worden niet invorderbaar te zijn door een externe invorderingsinstantie, afhankelijk van wat zich het eerst voordoet. Aafgeschreven financiële activa kunnen nog steeds het voorwerp uitmaken van terugvorderingsprocedures door de Groep, rekening houdend met juridisch advies. Teruggevorderde bedragen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Criteria voor de initiële opname en het niet meer opnemen van financiële activa en passiva

De financiële instrumenten worden initieel opgenomen wanneer de Groep de contractuele bepalingen van de instrumenten onderschrijft. "Regular way" (spot) aankopen en verkopen van financiële activa worden geboekt op de afwikkelingsdatum.

Financiële activa (of een gedeelte ervan) worden niet meer opgenomen wanneer de rechten op de vergoedingen, bepaald in het contract, aflopen. Voor beleggingen in eigenvermogensinstrumenten wordt de gecumuleerde aanpassing aan reële waarde van het totaalresultaat (OCI) (bij het niet langer opnemen in het overzicht van de financiële positie) overgebracht naar het overgedragen resultaat.

Financiële passiva (of een gedeelte ervan) worden niet meer opgenomen wanneer aan de verplichting bepaald in het contract is voldaan, deze wordt ingetrokken of geannuleerd. Het verschil tussen de boekwaarde (bepaald op de datum van verwijdering uit het overzicht van de financiële positie) en de betaalde of nog te betalen vergoeding (vermeerderd met elk nieuw verkregen actief en verminderd met elke nieuw aangegane verplichting) wordt in winst of verlies opgenomen.

Reële waarde van financiële instrumenten

Volgende methodes en veronderstellingen werden gebruikt om de reële waarde van de financiële instrumenten in te schatten:

- Beleggingen in niet beursgenoteerde bedrijven worden gewaardeerd aan reële waarde. Voor ondernemingen andere dan start-ups, wordt reële waarde geschat op basis van recente verkooptransacties, en indien er geen dergelijke transacties hebben plaatsgevonden, door andere waarderingstechnieken te gebruiken zoals modellen op basis van toekomstige kasstromen en veelvoud;
- Voor langetermijnschulden met een variabele rentevoet, wordt verondersteld dat de afgeschreven kostprijs een goede benadering is voor de reële waarde;
- Voor langetermijnschulden met een vaste interestvoet wordt de reële waarde ingeschat op basis van de marktwaarde (indien beschikbaar), zo niet wordt deze gebaseerd op verdisconteerde toekomstige kasstromen.
- Voor derivaten wordt de reële waarde geschat op basis van de genoteerde prijs op een actieve markt of, indien deze niet beschikbaar is, door het toepassen van verschillende waarderingmethodes, in het bijzonder verdisconteerde kasstromen.

Criteria voor de saldering van financiële activa en passiva

Indien er een wettelijk afdwingbaar compensatierecht bestaat voor opgenomen financiële activa en passiva en de intentie aanwezig is om het passief af te wikkelen en het actief tegelijk ten gelde te maken of op netto basis af te wikkelen, worden alle financiële gevolgen gecompenseerd.

Handelsvorderingen

Handelsvorderingen worden in de balans gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (SPPI-model van toepassing), verminderd met een voorziening voor verwachte kredietverliezen.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten liquide middelen, lopende bankrekeningen en beleggingen met een initiële looptijd van minder dan drie maanden, die zeer liquide zijn, onmiddellijk kunnen worden omgezet in geldmiddelen waarvan het bedrag bekend is en die geen materieel risico van waardevermindering in zich dragen. Geldmiddelen en kasequivalenten worden geboekt tegen de afgeschreven kostprijs.

Rentedragende schulden

Alle kredieten en leningen worden initieel opgenomen tegen kostprijs, die meestal overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding na aftrek van de uitgiftekosten verbonden aan de leningen.

Na de initiële opname worden de niet-afgedekte schulden gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs op basis van de effectieve-rente methode met afschrijving van verdiscontering of premies in de winst- en verliesrekening.

Derivaten

De Groep heeft geen derivaten (en geeft er ook geen uit) voor handelsdoeleinden, maar sommige van haar derivaatcontracten beantwoorden niet aan de criteria van IFRS 9 om als hedge-accounting te worden verwerkt. Ze worden daarom erkend als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden. Wijzigingen in hun reële waarde worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De Groep maakt gebruik van derivaten zoals IRS, IRCS, rentetermijncontracten en valutaopties om haar risico's verbonden aan schommelingen in vreemde valuta voor onderliggende activa, passiva en toekomstige transacties in te perken. De derivaten worden tegen reële waarde erkend onder volgende rubrieken: andere activa (lange en korte termijn), niet-rentedragende schulden (lange en korte termijn) en andere schulden (lange en korte termijn).

Een IRCS wordt gebruikt om het groepsrisico van schommelingen van de rentevoet en vreemde valuta op een langetermijnschuld in JPY in te perken. De Groep past hiervoor geen hedge accounting toe.

Deze langetermijnschuld in JPY omvat een in een contract besloten derivaat. Dergelijk derivaat wordt gescheiden van het basiscontract en geboekt tegen de reële waarde waarbij wijzigingen in de reële waarde in de winst- en verliesrekening worden opgenomen. De markt-to-market effecten op dit derivaat worden gecompenseerd door die op het IRCS.

De Groep maakte gebruik van renteswaps om het risico op renteschommelingen af te dekken tussen de aanvangsdatum van de afdekking en de uitgiftedatum van zeer waarschijnlijke langetermijnschulden aan vaste rente. Het effectieve gedeelte van de wijzigingen in reële waarde van afdekkingsinstrumenten die aangemerkt zijn in een kasstroomafdekking wordt erkend in de niet-gerealiseerde resultaten en achtereenvolgens geherclassificeerd naar de resultatenrekening in dezelfde periode als het afgedekte item.

De Groep sluit derivaten (termijnwisselcontracten) af voor het indekken van de risico's op wisselkoersschommelingen van zeer waarschijnlijke verwachte toekomstige transacties. De Groep verwerkt de kasstroomafdekking administratief als volgt: het deel van de winst of het verlies op het afdekkingsinstrument waarvan is vastgesteld dat het een effectieve afdekking is, wordt in het totaalresultaat genomen tot het afgedekte feit zich voordoet. Indien de afgedekte transactie leidt tot de erkenning van een actief, wordt de waarde van het actief bij de initiële erkenning aangepast met het bedrag dat voorheen was opgenomen in het totaalresultaat. Het "niet-effectieve" gedeelte van de kasstroomafdekking wordt altijd erkend in de winst- en verliesrekening.

De andere termijnwisselcontracten voldoen niet aan de voorwaarden voor hedge-accounting en worden bijgevolg erkend aan reële waarde, waarbij de wijzigingen in die reële waarde worden opgenomen in de winst- en verliesrekening in financieel resultaat tenzij het

onderliggend is opgenomen in de balans en betrekking heeft op kosten die erkend zijn in het operationeel resultaat of geactiveerde uitgaven. In dit geval worden de wijzigingen in reële waarde erkend in de winst- en verliesrekening in het operationeel resultaat.

De Groep past IAS 32 toe op optiecontracten die op aandelen gebaseerde betalingen zijn die niet worden toegekend in ruil voor goederen of diensten, noch worden toegekend aan werknemers in hun hoedanigheid van werknemer. Optiecontracten, zoals warrants, die kwalificeren als derivaten en financiële verplichtingen, worden geclassificeerd als financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (financieel resultaat).

Netto winsten / (verliezen) op financiële instrumenten

Dividenden, renteopbrengsten en lasten uit financiële instrumenten worden verantwoord onder de financiële resultaten.

Wijzigingen in de reële waarde van financiële instrumenten gewaardeerd aan FVTPL worden opgenomen onder de financiële opbrengsten (kosten) indien de instrumenten betrekking hebben op financieringsactiviteiten.

Wijzigingen in de reële waarde van financiële instrumenten gewaardeerd aan FVTPL en die betrekking hebben op operationele of investeringsactiviteiten (anders dan hierboven vermeld), worden opgenomen als overige bedrijfsopbrengsten (kosten).

Cumulatieve herwaarderingen van eigen-vermogensinstrumenten gewaardeerd aan FVTOCI worden geherclassificeerd van niet gerealiseerde resultaten naar overgedragen resultaat.

Nettowinsten en -verliezen op derivaten die worden gebruikt voor het indekken van het valutarisico gelinkt aan operationele activiteiten en die niet in aanmerking komen voor hedge-accounting volgens IFRS 9, worden opgenomen als bedrijfskosten.

Nettowinsten en -verliezen die voortvloeien uit de waardering tegen reële waarde van derivaten die worden gebruikt voor het indekken van renterisico op rentedragende verplichtingen en die niet in aanmerking komen voor hedge accounting volgens IFRS 9, worden opgenomen in de financiële opbrengsten/(kosten).

Contractactiva

Een contractactief is het recht van de Groep op een vergoeding in ruil voor goederen of diensten die de Groep aan een klant heeft overgedragen en komt voornamelijk voor in de context van contracten met een gebundeld aanbod (Mobiel en vast) met een gesubsidieerd toestel en diensten die over 24 maanden worden geleverd. De contractactief komt overeen met het surplus van de aan de toestellen toegerekende opbrengsten ten opzichte van de ontvangen geldmiddelen. De contractactiva worden overgeboekt naar handelsvorderingen over de duur van het contract.

Deze activa worden op korte termijn gepresenteerd omdat wordt verwacht dat deze zullen worden gerealiseerd in de normale bedrijfscyclus van de Groep.

In geval van vroegtijdige beëindiging moet de klant een boete betalen die overeenkomt met het pro rata van de korting die in het gezamenlijke aanbod voor de resterende contractduur wordt aangeboden. Deze boete is altijd hoger dan het resterende saldo van het contractactief. Het verschil tussen de terugboeking van het contractactief en de boete wordt erkend als opbrengst.

Contractactiva zijn voorwaardelijke rechten die worden opgenomen op de balans tegen kostprijs verminderd met voorzieningen voor verliezen, zoals bepaald in het model te verwachten kredietverliezen gedurende de looptijd van een contract.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of tegen netto realiseerbare waarde indien deze lager is.

De kostprijs wordt bepaald volgens de gewogen-gemiddelde-kostprijsmethode behalve voor IT-uitrusting (FIFO methode) en voor wederverkoop als onderdeel van specifieke contracten die een prestatieverplichting inhouden betreffende de bouw van een actief (individuele aankoopprijs).

Voor voorraden welke bedoeld zijn om verkocht te worden in een joint offer, wordt bij de berekening van de netto realiseerbare waarde rekening gehouden met de toekomstige marge die verwacht wordt op de telecommunicatiediensten, die samen met het voorraaditem worden aangeboden in het joint offer.

Voor contracten die prestatieverplichtingen inhouden betreffende de constructie van een actief, worden de opbrengsten voor die prestatie in de tijd opgenomen op basis van de methode van winstnemning. De methode van winstnemning wordt bepaald op basis van de kost van het uitgevoerde werk op balansdatum in verhouding tot de geraamde totale kost voor het project. De projectkosten omvatten alle directe kosten die betrekking hebben op het specifieke project en een toewijzing van vaste en variabele kosten opgelopen met betrekking tot projectactiviteiten, gebaseerd op normale bedrijfs capaciteit.

Leaseovereenkomsten

De Groep beoordeelt bij het aangaan van een contract of het een leaseovereenkomst is of bevat. Volgens IFRS 16 is of bevat een contract een leaseovereenkomst indien daarmee het recht wordt verleend om gedurende een bepaalde periode zeggenschap uit te oefenen over het gebruik van een geïdentificeerd actief (het onderliggende actief) in ruil voor een vergoeding.

De Groep als lessee (ontvangt een gebruiksrecht over een actief van een leverancier)

Wanneer de Groep optreedt als lessee, past het één enkel opname- en waarderingsmethode toe voor alle leaseovereenkomsten. De Groep erkent een met een gebruiksrecht overeenstemmend actief en een overeenkomstige leaseverplichting voor alle leaseovereenkomsten waarbij ze lessee is. De Groep past de vrijstelling van opname van leaseovereenkomsten van korte duur en leaseovereenkomsten waarvan het onderliggende actief een lage waarde heeft, niet toe. De Groep heeft vier grote categorieën van huurcontracten gedefinieerd:

- Gebouwen: betreffen voornamelijk huurcontracten voor commerciële (verkooppunten) of dienstverlenende activiteiten (kantoren en hoofdkantoren), alsmede huurcontracten voor technische gebouwen die geen eigendom zijn van de Groep
 - Mobiele sites: omvat enkel de huur van sites voor mobiele antennes en de huur van R-layers (d.w.z. goed afgebakende zone van een pyloon) op pylonen van een andere operator
 - Wagenpark: omvat de leasing van voertuigen (management, verkoop, en bedrijfswagens)
 - Overige: bestaat voornamelijk uit ICT-apparatuur
- **Leaseschulden**

De Groep neemt een verplichting op (d.w.z. een leaseverplichting) op de datum waarop het onderliggende actief ter beschikking wordt gesteld. De leaseverplichting is gelijk aan de contante waarde van de leasebetalingen die op die datum nog niet zijn betaald, vermeerderd met alle bedragen waarvan de Groep redelijkerwijs zeker is dat ze aan het einde van de lease zullen worden betaald, zoals de uitoefenprijs van een koopoptie (indien het redelijkerwijs zeker is dat deze zal worden uitgeoefend) of boetes die aan de lessor verschuldigd zijn voor de beëindiging van de lease (indien het redelijkerwijs zeker is dat een dergelijke beëindigingsoptie zal worden uitgeoefend).

De Groep bepaalt systematisch de leaseperiode als de periode tijdens dewelke de leaseovereenkomsten niet kunnen worden geannuleerd, plus de perioden die worden gedekt door eventuele verlengingsopties waarvan het redelijk zeker is dat de leasingnemer ze zal uitoefenen en door eventuele beëindigingsopties waarvan het redelijk zeker is dat de leasingnemer ze niet zal uitoefenen.

De leaseverplichting wordt gewaardeerd op basis van de impliciete rentevoet van het contract. Indien de rentevoet niet gemakkelijk kan worden bepaald, gebruikt de Groep zijn 'Incremental Borrowing Rate' (IBR) waarvan wordt aangenomen dat het de theoretische rentevoet is die de Groep zou moeten betalen bij de uitgifte van financiële middelen over een soortgelijke termijn als in de leaseovereenkomst.

Het toepasselijke tarief per contract is voornamelijk afhankelijk van de totale verwachte looptijd van een lease-overeenkomst op de aanvangsdatum (nieuwe lease-overeenkomsten) of de totale verwachte resterende looptijd in geval van een herwaardering van een lease-overeenkomst.

Het bedrag van de leaseverplichting wordt na de aanvangsdatum van de lease opnieuw beoordeeld om rekening te houden met wijzigingen die in de volgende belangrijke gevallen zijn aangebracht:

- een wijziging in de looptijd als gevolg van een wijziging in een contract of een wijziging in de beoordeling van de redelijke zekerheid dat een optie tot verlenging zal worden uitgeoefend of een optie tot beëindiging niet zal worden uitgeoefend.
- Een wijziging in het bedrag van de leasebetalingen, bijvoorbeeld als gevolg van de toepassing van een nieuwe index of rentevoet in geval van variabele betalingen.
- een wijziging in de analyse of een koopoptie zal worden uitgeoefend.
- elke andere contractuele wijziging, bijvoorbeeld een wijziging in de reikwijdte van de lease-overeenkomst of het onderliggende actief.

The leaseschulden zijn opgenomen in de rentedragende schulden (zie toelichting 19).

- **Met een gebruiksrecht overeenstemmend actief**

Een gebruiksrecht wordt opgenomen als een actief, met een overeenkomstige leaseverplichting. De Groep erkent het met een gebruiksrecht overeenstemmend actief op de aanvangsdatum van de leaseovereenkomst (d.i. de datum waarop de lessor het onderliggend actief beschikbaar stelt voor gebruik). Het met een gebruiksrecht overeenstemmende actief wordt gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met eventuele geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen; en aangepast voor eventuele herwaarderingen van de leaseverplichting. De kostprijs van het met een gebruiksrecht overeenstemmende actief bevat het bedrag van de eerste waardering van de leaseverplichting, alle op of voor de aanvangsdatum verrichte leasebetalingen, verminderd met alle ontvangen lease-incentives; en een schatting van de door de Groep te maken kosten van ontmanteling en verwijdering van het onderliggende actief, en van het herstel van het terrein waar het zich bevindt, dan wel van het herstel van het onderliggende actief in de toestand die in de voorwaarden van de leaseovereenkomst is beschreven.

Met het gebruiksrecht overeenstemmende activa worden lineair afschrijven tot het vroegste van de volgende twee momenten: het einde van de gebruiksduur van het onderliggend actief of het einde van de leaseperiode.

De met een gebruiksrecht overeenstemmende activa zijn eveneens onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen.

De Groep als een verhuurder (kent een gebruiksrecht over een actief toe aan een klant)

Een contract waarbij de klant niet nagenoeg alle voordelen verkrijgt van het geïdentificeerde actief of waarbij de klant niet het recht heeft om het gebruik van het actief te sturen, kwalificeert niet als een lease-out. Dit is het geval voor modems en decoders die door de Groep worden gebruikt om diensten te verlenen aan de klant. Inkomsten voor deze contracten worden lineair geboekt over de periode van gebruik door de klant en worden opgenomen onder opbrengsten in de winst- en verliesrekening vanwege het operationele karakter.

Leaseovereenkomsten waarbij de Groep vrijwel alle aan de eigendom van het onderliggend actief verbonden risico's en voordelen overdraagt aan de lessee, worden geclassificeerd als financiële leases. Voor financiële leases neemt de Groep een vordering op voor een bedrag dat gelijk is aan de netto-investering in de lease, dit is de bruto-investering in de lease verdisconteerd tegen de impliciete rentevoet van de lease. De Groep heeft geen materiële financiële leasecontracten afgesloten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen indien de Groep een bestaande wettelijke of feitelijke verplichting heeft die voortvloeit uit gebeurtenissen uit het verleden waarvoor waarschijnlijk een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden, vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen en het bedrag van deze verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat. Een gebeurtenis uit het verleden wordt geacht aanleiding te geven tot een bestaande verplichting indien, rekening houdend met de beschikbare bewijsstukken, het meer dan waarschijnlijk is dat er een bestaande verplichting is op de balansdatum. Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen is de beste schatting van de vereiste kost om de bestaande verplichting op het einde van het boekjaar af te wikkelen. Voorzieningen worden geactualiseerd wanneer het effect van de tijdwaarde van geld belangrijk is. De afwikkeling wordt opgenomen in de financiële kosten.

De totale geraamde kosten vereist voor de ontmanteling en de herstelling in zijn oorspronkelijke staat worden opgenomen als materiële vaste activa en afgeschreven over de volledige gebruiksduur van het actief. Deze totale kost wordt verdisconteerd tot de huidige waarde en geboekt als voorziening. In het geval van verdiscontering, wordt de toename in de voorziening wegens het verstrijken van de tijd geclassificeerd als financieringskosten in de winst- en verliesrekening.

Op aandelen gebaseerde betaling

In eigen-vermogensinstrumenten en in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingstransacties worden opgenomen aan de reële waarde op de toekenningsdatum, rekening houdend met de karakteristieken en voorwaarden waartegen de rechten toegekend worden.

Voor in eigen-vermogensinstrumenten afgewikkelde overeenkomsten wordt de reële waarde als personeelskost erkend over de wachtperiode, samen met een verhoging van de rubriek "vergoedingen in aandelen" in het eigen vermogen, voor wat betreft het vermogensdeel, en een erkenning van een dividendschuld voor het dividenddeel.

De reële waarde van dit recht wordt regelmatig geherwaardeerd wanneer de aandelenopties recht geven op dividenden uitgekeerd na de toewijzing van de opties.

Voor in geldmiddelen afgewikkelde overeenkomsten wordt de reële waarde als personeelskost geboekt over de wachtperiode, samen met een verhoging van de schulden. Schulden worden regelmatig geherwaardeerd om de evolutie van de reële waarden te weerspiegelen.

Wij verwijzen naar Toelichting 35 voor de verklaring van de gebruikte waarderingstechnieken.

Contractverplichtingen

Deze omvatten de verplichting van de Groep om goederen of diensten aan een klant te leveren voor dewelke de Groep reeds een vergoeding heeft ontvangen of waarvan het bedrag verschuldigd is.

Opbrengsten

De Groep beoordeelt bij het aangaan van het contract de goederen of diensten die beloofd zijn in het contract met een klant en identificeert als prestatieverplichting elke belofte om aan de klant een goed of dienst (of een bundel van) te leveren of een reeks van verschillende goederen of diensten die in wezen hetzelfde zijn en die hetzelfde patroon van overdracht aan de klant hebben.

Prestatieverplichtingen worden geïdentificeerd wanneer volgende criteria voldaan zijn:

- het goed of de dienst is in staat onderscheiden te worden: de klant kan het goed of de dienst op zichzelf of samen met andere middelen die gemakkelijk beschikbaar zijn voor de klant, gebruiken
- het goed of de dienst is onderscheiden binnen de context van het contract: een belofte in het kader van een contract is onderscheiden als de Groep van mening is dat het zijn contractuele verplichtingen nakomt door het leveren van de bepaalde belofte onafhankelijk van andere beloftes. Beloften zijn niet onderscheiden in de context van het contract indien deze volgens hun aard worden overgedragen in combinatie met andere beloftes.

Volgende beloften kunnen prestatieverplichtingen zijn afhankelijk van hun aard en de samenhang met andere beloften in het contract:

- Verkeers- en dataverbruiksdiensten; opbrengsten worden erkend op basis van gebruik;
- TV diensten: opbrengsten worden erkend over de contractduur;
- Onderhoudsdiensten: opbrengsten worden erkend over de contractduur;
- Verkoop van materiaal: opbrengsten worden erkend als de klant controle heeft over het materiaal;
- Huur van materiaal: huurinkomsten worden erkend over de contractduur;
- Setup/installatie vergoedingen: opbrengsten worden erkend bij levering;
- IP licenties: opbrengsten worden erkend op moment van transfer naar de klant.

Indien de beloften niet onderscheiden zijn, combineert de Groep deze met andere beloftes in het contract totdat de gecombineerde beloften onderscheiden beloften vormen (d.i. prestatieverplichtingen). Het tijdstip van opbrengsterkenning is gebaseerd op de overdracht naar de klanten van de overheersende belofte in deze bundel.

Wanneer de 'serierichtlijn' van toepassing is, dit is een reeks van onderscheiden goederen of diensten die in wezen hetzelfde zijn en hetzelfde patroon van overdracht aan de klant vertonen, worden deze beschouwd als één prestatieverplichting. Ieder tariefplan post paid en prepaid (Mobile voice, fix voice, internet, TV) wordt daarom beschouwd als één enkele prestatieverplichting.

Indien een contract meerdere prestatieverplichtingen omvat die niet in wezen dezelfde zijn, wordt de transactieprijs toegewezen aan de verschillende prestatieverplichtingen van het contract op basis van de relatieve opzichzelfstaande verkoopprijzen.

Indien een contract opties voor de klant omvat (i.e. unilaterale rechten toegekend aan de klant) om additionele diensten of producten te verwerven met een korting, met inbegrip van verkoopstimulansen, spaarpunten voor klanten, contracthernieuwingsopties of andere kortingen op toekomstige diensten en producten, worden opbrengsten toegewezen aan deze opties in de mate dat deze een materieel recht aan de klant geven, i.e. een unilateraal recht voor de klant om een voordeel te bekomen als gevolg van het aangaan van een contract.

Indien een andere partij betrokken is bij het leveren van goederen of diensten aan een klant, zal de Groep per prestatieverplichting nagaan of de aard van de belofte is om de goederen of diensten zelf te leveren (i.e. de Groep is principaal handelende entiteit) of dat deze goederen en diensten te laten leveren door de andere partij (i.e. de Groep is agent). Indien de Groep optreedt als agent, wordt enkel de commissie erkend als opbrengst.

Bedrijfskosten

De kosten van de verkochte materialen en diensten omvatten de kosten voor de aankoop van het materiaal en de diensten die rechtstreeks verbonden zijn aan de opbrengsten.

De workforce-kosten zijn gerelateerd aan kosten voor eigen personeel en externe personeelsleden.

De bedrijfskosten worden gerapporteerd na aftrek van de door de Groep verrichte werkzaamheden, die worden geactiveerd. Zij worden per aard gerapporteerd.

Incrementele kosten om een contract te bekomen worden gespreid over een periode van 3 jaar voor contracten binnen de residentiële markt en 5 jaar voor contracten binnen de professionele markt.

Toelichting 3. Goodwill

(in miljoen EUR)	Goodwill
Op 31 december 2019	2 477
Omrekeningsverschillen	-13
Op 31 december 2020	2 465
Aankooprijstoe wijzing van Mobile Vikings	114
Omrekeningsverschillen	9
Op 31 december 2021	2 588

In vergelijking met jaar einde 2020 is de goodwill met 123 miljoen EUR gestegen door de acquisitie in 2021 van Mobile Vikings (114 miljoen EUR) alsook door de USD/EUR conversie van de TeleSign goodwill (9 miljoen EUR). TeleSign heeft de US Dollar als functionele valuta.

Goodwill wordt op bijzondere waardevermindering getoetst op het niveau van de operationele segmenten, aangezien de prestaties en de toewijzing van middelen binnen de groep op het niveau van de operationele segmenten gebeurt.

In 2021 werden de operationele segmenten van de Group gherdefinieerd als zijnde Domestic, International Carrier Services en TeleSign (zie toelichting 2).

Na de veranderingen in de operationele segmenten (zoals uitgelegd in toelichting 2) werd:

- De goodwill die voorheen werd toegerekend aan CBU en EBU is nu toegewezen aan het segment Domestic, aangezien dit segment voordeel zal halen uit de bedrijfscombinaties binnen CBU en EBU (die werden opgenomen in Domestic) die de goodwill hebben gegenereerd.
- De goodwill eerder toegewezen aan BICS, wanneer het de controle verwerf over TeleSign werd herverdeeld tussen BICS en TeleSign, pro rata op basis van de verwachte synergieën voor elk van de twee filialen individueel. De synergieën werden geïdentificeerd op de datum van overname van TeleSign door BICS.

Op 31 december 2021 werden alle verworven bedrijfsactiviteiten volledig toegewezen aan één enkel operationeel segment, met uitzondering van de goodwill die voortvloeit uit de verwerving van de zeggenschap over TeleSign door BICS, die in 2021 werd herverdeeld tussen BICS en TeleSign, zoals hierboven uitgelegd.

De boekwaarde van de goodwill is als volgt toegewezen aan de operationele segmenten:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Domestic	2 074	2 188
Internationale Carrierdiensten	252	298
TeleSign	139	102
Totaal	2 465	2 588

Resultaten Goodwill toetsing op bijzondere waardevermindering

TeleSign en North Atlantic Acquisition Corporation kondigden in December 2021 aan dat ze in een definitieve bedrijfscombinatie-overeenkomst hadden afgesloten met de intentie naar de beurs te gaan. Verwacht wordt dat de transactie zal worden afgerond in 2022. De waarde van TeleSign in het kader van deze toekomstige transactie wordt op 1,3 miljard USD geraamd. Deze waarde minus kosten van vervreemding werden door de groep aanzien als de realiseerbare waarde bij het testen van de goodwill toegewezen aan TeleSign op bijzondere waardevermindering.

De reële waarde minus verkoopkosten van TeleSign werd gecategoriseerd in Niveau 3 van de reële waarde hiërarchie, als zijnde het resultaat van een waarderingstechniek waarbij alle inputs, die een significant effect hebben op de geboekte reële waarde, niet gebaseerd zijn op waarneembare marktgegevens. De reële waardering van de entiteit was het resultaat van onderhandelingen tussen de betrokken partijen en werd verder onderbouwd door een waardering die onder meer gebaseerd was op handelsmultiples van aan TeleSign genoteerde sectorgenoten. Veelgebruikte equity multiples in de CPaaS- en Digital Identity-sector omvatten de ondernemingswaarde op basis van omzet en/of brutowinst.

De realiseerbare waarde van de andere operationele segmenten werd geraamd op basis van hun bedrijfswaarde, die werd verkregen door middel van een verdisconteerd vrije-kasstroommodel.

De belangrijkste variabelen die bij de bepaling van de bedrijfswaarde zijn gebruikt, zijn:

- de bedrijfswinst vóór afschrijvingen voor Domestic en directe marge voor BICS ;
- de investeringen ;
- de lange termijn groeivoet;
- de gemiddelde gewogen vermogenskost na belastingen;

De bedrijfswinst vóór afschrijvingen van Domestic is zeer gevoelig voor volgende operationele parameters: aantal klanten per type dienst (TV, vast...), verkeer (indien van toepassing), de netto ARPU per klant voor elk type dienst en de eenheidsprijs van de arbeidskrachten. De waarde verbonden aan deze operationele parameters is het resultaat van een intern proces dat in elk segment en op groepsniveau wordt gevoerd, door het samenbrengen van gegevens van de markt, marktvooruitzichten, en strategieën die de groep overweegt te implementeren om zo adequaat mogelijk voorbereid te zijn op toekomstige uitdagingen.

De directe marge van BICS is voor spraak- en messaging business zeer gevoelig voor de transactievolumes samen met de prijzen voor mobiele terminatie, marktprijzen voor het termineren van verkeer per land, en voor de prijszetting voor mobiliteits- en capaciteitsproducten.

De berekeningen van de bedrijfswaarde van de operationele segmenten zijn gebaseerd op het vijfjarenplan (2022-2026) zoals voorgelegd door het management aan de Raad van Bestuur. De volgende jaren werden geëxtrapoleerd op basis van een groeiratio van 0.4% voor Domestic en 0.0% voor BICS. De groeiratio van Domestic voor de volgende jaren is gelijk aan de gemengde groeicijfers in aanmerking genomen bij de toetsing op bijzondere waardevermindering van 2020 voor de operationele segmenten nu gegroepeerd in het Domestic segment. De groeiratio voor de verschillende segmenten waren tussen 0.0% en 0.5% in 2020.

De vrije kasstromen die in aanmerking werden genomen voor de berekening van de bedrijfswaarde van de activa zijn geraamd op basis van hun huidige toestand en omvatten niet de kasinstromen en uitstromen die verband houden met eventuele toekomstige reorganisaties waartoe de Groep zich nog niet heeft verbonden en deze die de prestaties van de activa verbeteren of verhogen.

Het Vijfjarenplan voorziet geen of bijna geen impact meer van Covid.

De vrije kasstromen van elk operationeel segment werden verdisconteerd aan de hand van specifieke gewogen gemiddelde kapitaalkosten na belastingen.

Bij de raming van deze gewogen gemiddelde kapitaalkosten is rekening gehouden met:

- De specifieke kenmerken van de activiteiten van de bedrijfssegmenten die van segment tot segment voldoende verschillen om afzonderlijke berekeningen te rechtvaardigen.
- Het relatieve gewicht van hun kapitaalstructuurcomponenten en omvatten risicopremie die specifiek is voor hun inherente risico's.
- Andere risico's, zoals het landenrisico, het marktrisico & het sectorrisico (en hoe de Groep zich verhoudt tot de andere bedrijven in hetzelfde land en dezelfde sector), het kredietrisico en het risico van de bedrijfsgrootte. Deze laatste risico's worden verwerkt in de gewogen gemiddelde kapitaalkost, door een zorgvuldige selectie van een risicovrije rentevoet, een bèta, een marktrisicopremie en een kredietspread die aan de entiteit worden gekoppeld.

De berekende gewogen gemiddelde kapitaalkost na belastingen voor de operationele segmenten was:

- Domestic: 3,65% in 2021 en 4,23% in 2020
- BICS: 7,73% in 2021 en 7,99% in 2020

De respectieve gewogen gemiddelde kapitaalkosten vóór belastingen van de operationele segmenten, afgeleid van de gewogen gemiddelde kapitaalkosten na belastingen via een iteratieve methode waren begrepen tussen 5,2% en 8,9% in 2021 en 5,6% en 5,7% in 2020. In 2020 hield deze vork kapitaalkosten vóór belastingen geen rekening met BICS. De Groep herziet jaarlijks het groeipercentage en de gewogen gemiddelde kapitaalkosten in het licht van de markteconomie.

De betrouwbaarheid van het resultaat van de bijzondere waardeverminderingstest hangt ook af van de nauwkeurigheid van de budgetoefening waarop het is gebaseerd. Het vijfjarenplan van de groep geeft de mening van het management weer over het meest waarschijnlijke scenario, gebaseerd op hun inzicht in de evolutie van het bedrijf en de langetermijnstrategie van de onderneming.

Uit een vergelijking van de in 2020 begrote waarden voor het bedrijfsresultaat vóór afschrijvingen en waardeverminderingen van 2021 voor Domestic en de directe marge van BICS met de actuele cijfers blijkt dat de schattingen, alhoewel ambitieus, realistisch of zelfs lichtjes conservatief waren.

Op 31 december 2021 was geen van de goodwill aan een bijzondere waardevermindering onderhevig.

Een gevoeligheidsanalyse van de WACC en het groeipercentage van de eindwaarde afzonderlijk (-0,5%/+ 0,5%) heeft geen risico op waardevermindering aan het licht gebracht.

Toelichting 4. Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur

(in miljoen EUR)	Licenties	Klantenbestand en handelsnaam	TV rechten	Vast&Mobiël netwerk	Software toepassingen	Overige immateriële activa en immateriële activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarden							
Op 1 januari 2020	391	919	363	424	2 138	39	4 273
Aanschaffingen	13	0	114	67	223	8	425
Niet langer opgenomen in de balans	0	0	-136	-10	-65	1	-210
Overboekingen	0	-10	0	-4	6	11	3
Omrekeningsverschillen	0	-7	0	0	0	0	-8
Op 31 december 2020	404	901	341	476	2 301	59	4 483
Aanschaffingen	23	0	156	77	253	15	523
Aanschaffingen van dochterondernemingen	0	27	0	0	12	1	40
Niet langer opgenomen in de balans	0	-2	-97	-18	-43	25	-134
Overboekingen	0	0	1	31	-4	-1	27
Omrekeningsverschillen	0	7	0	0	1	0	8
Op 31 december 2021	427	934	401	566	2 521	98	4 946
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen							
Op 1 januari 2020	-263	-705	-253	-308	-1 650	-14	-3 193
Afschrijvingen van het jaar	-33	-52	-117	-44	-204	-5	-456
Niet langer opgenomen in de balans	0	0	136	9	65	0	210
Overboekingen	0	10	0	2	-2	-10	0
Omrekeningsverschillen	0	2	0	0	0	0	3
Op 31 december 2020	-296	-745	-234	-341	-1 791	-29	-3 435
Afschrijvingen van het jaar	-30	-52	-134	-51	-211	-11	-489
Waardeverminderingen	0	0	0	0	-1	0	-1
Aanschaffingen van dochterondernemingen	0	0	0	0	-8	0	-8

Niet langer opgenomen in de balans	0	2	97	17	42	-25	132
Overboekingen	0	0	2	-28	1	-2	-27
Omrekeningsverschillen	0	-3	0	0	-1	0	0
Op 31 december 2021	-326	-797	-269	-404	-1.969	-68	-3.833
Netto boekwaarde per 31 december 2020	108	157	107	135	510	30	1.047
Netto boekwaarde per 31 december 2021	101	137	133	162	551	30	1.113

De aanschafwaarden van de GSM en UMTS licenties omvatten kosten met betrekking tot het Global System for Mobile Communications ("GSM") en het Universal Mobile Telecommunications System ("UMTS").

De Groep bezit de volgende licenties in België:

Aanschafjingsjaar	Omschrijving	Aanschaffingswaarde	Netto boekwaarde	Periode	Betalingsmethode	Begin van afschrijving
(in miljoen EUR)						
1998	ILT 2238	2	0	1998 -	afgelopen	1/01/1998
2015	900 MHz spectrum	75	0	2015-2021	over de periode	8/04/2015
2021	900 MHz spectrum	15	3	2021-2022	afgelopen	15/03/2021
2001	UMTS	150	0	2001-2021	afgelopen	1/06/2004
2021	UMTS	7	2	2021-2022	afgelopen	15/03/2021
2011	4G	20	7	2012-2027	afgelopen	1/07/2012
2013	800 Mhz spectrum	120	71	2013-2033	over de periode	30/11/2013
2014	900 MHz spectrum	16	0	2015-2021	over de periode	27/11/2015
2019	800 Mhz sepctrum	2	1	2019-2027	halfjaarlijks	1/01/2019
2019	900 MHz spectrum	2	1	2019-2027	halfjaarlijks	1/01/2019
2019	1800 Mhz spectrum	2	1	2019-2027	halfjaarlijks	1/01/2019
2019	2100 Mhz spectrum	2	1	2019-2033	halfjaarlijks	1/01/2019
2019	2600Mhz spectrum	1	0	2019-2027	halfjaarlijks	1/01/2019
2020	800Mhz spectrum	6	5	2020-2035	voorschot+jaarlijks	1/10/2020
2020	3600Mhz spectrum	8	7	2020-2035	voorschot+jaarlijks	1/10/2020
	Total	427	101			

Immateriële activa verworven in een bedrijfscombinatie hebben betrekking op klantenbestanden, handelsnamen en octrooien, voornamelijk als gevolg van de toewijzing van de aankoopprijs bij de verwerving van de controle door de Groep over BICS en TeleSign. Na de bedrijfscombinatie in 2021 met Mobile Vikings heeft de Groep de reële waarde van het klantenbestand en merk erkend voor 27 miljoen EUR.

In 2021 heeft de Groep TV-rechten verworven ten bedrage van 156 miljoen EUR, voornamelijk uitzendrechten. In juli 2020 hebben de Groep en Eleven een overeenkomst gesloten waarbij de Groep het recht heeft verworven om de specifieke kanalen (nationaal) van de Pro League van Eleven uit te zenden naar zijn klanten. Het contract werd afgesloten voor een duur van 5 jaar. Het contract met Eleven met betrekking tot internationale voetbal evenementen werd verlengd tot 2025. Een immaterieel actief werd geactiveerd voor de uitzendrechten met betrekking tot het seizoen 2021/2022. Toekomstige betalingsverplichtingen in verband met toekomstige seizoenen worden vermeld als investeringsverplichtingen in toelichting 34.

Toelichting 5. Materiële vaste activa

(in miljoen EUR)	Terreinen en gebouwen	Vast netwerk	Mobiel netwerk	Netwerk voor geconvergeerde diensten	Technische uitrusting	Overige materiële vaste activa en activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarden							
Op 1 januari 2020	546	8 421	1 415	33	1 552	287	12 254
Aanschaffingen	7	421	57	8	113	22	628
Niet langer opgenomen in de balans	-8	-206	-21	0	-140	-12	-388
Overboekingen	-6	-1	2	1	28	-26	-3
Op 31 december 2020	538	8 634	1 453	43	1 553	270	12 490
Aanschaffingen	6	553	82	6	100	9	756
Aanschaffingen van dochterondernemingen	0	0	0	0	1	-1	0
Niet langer opgenomen in de balans	-3	-95	-5	-1	-303	-2	-407
Overboekingen	0	-1	6	-11	-10	-12	-27
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0	1	0	1
Op 31 december 2021	541	9 091	1 535	37	1 342	265	12 812
Afschrijvingen							
Op 1 januari 2020	-311	-6 300	-1 005	-15	-1 254	-241	-9 127
Afschrijvingen van het jaar	-20	-316	-117	-5	-113	-8	-579
Niet langer opgenomen in de balans	7	206	21	0	139	12	385
Overboekingen	2	0	0	-1	-1	0	0
Op 31 december 2020	-322	-6 409	-1 101	-21	-1 229	-238	-9 320
Afschrijvingen van het jaar	-17	-321	-141	-6	-122	-7	-614

Aanschaffingen van dochterondernemingen	0	0	0	0	-1	0	-1
Niet langer opgenomen in de balans	2	95	5	1	304	2	408
Overboekingen	0	1	0	2	24	0	27
Op 31 december 2021	-337	-6 634	-1 237	-24	-1 025	-244	-9 500
Netto boekwaarde per 31 december 2020	216	2 225	352	22	323	32	3 169
Netto boekwaarde per 31 december 2021	204	2 457	298	13	316	22	3 311

De stijging van de materiële vaste activa met 142 miljoen EUR (tot 3.311 miljoen EUR) is voornamelijk het gevolg van de versnelling van de fiber uitrol, de start van de upgrade van het mobiele netwerk en de consolidatie en investeringstoename binnen IT Transformatie. Deze investeringen dragen bij tot de ambities van de Groep inzake groei en efficiëntie.

Per december 2021 bedroeg de aanschaffingswaarde van volledig afgeschreven materiële vaste activa die nog in gebruik zijn 6.820 miljoen EUR, waarvan het grootste deel technische uitrusting betreft, en uitrusting gelinkt aan het netwerk.

Toelichting 6. Leasing

De Groep heeft leasecontracten voor verschillende activa, waaronder gebouwen (kantoren, winkels, technische gebouwen, ...), voertuigen (utilitaire voertuigen en wagens voor sales & management) en faciliteiten voor de installatie van mobiele communicatieapparatuur. Deze huurcontracten hebben over het algemeen een looptijd van 4 tot 15 jaar. De gemiddelde leasetermijn is 9 jaar.

De boekwaarden van de met een gebruiksrecht overeenstemmende activa en de bewegingen gedurende de periode worden hieronder weergegeven

(in miljoen EUR)	Gebouwen	Faciliteiten voor mobiele communicatie	Voertuigen	Andere	Totaal
Op 1 januari 2020	153	93	54	6	307
Nieuwe contracten	11	6	14	0	31
Afschrijvingen	-26	-29	-23	-4	-82
Contract modificaties/stopzettingen en herbeoordelingen	7	20	0	2	29
Op 31 december 2020	145	91	45	4	285
Nieuwe contracten	5	6	21	2	34
Afschrijvingen	-25	-33	-22	0	-80
Contract modificaties/stopzettingen en herbeoordelingen	10	25	-1	0	34
Op 31 december 2021	135	89	43	7	274

In 2020 betroffen de wijzigingen van contracten voornamelijk het mobiele netwerk. Bij de gebouwen was de verlenging van het contract voor het warehouse in Courcelles de belangrijkste wijziging.

In 2021 worden de contracten voor mobiele locaties verder verlengd. Als gevolg van het digitaliseringsproces is het aantal winkels verder afgenomen, terwijl andere contracten voor gebouwen werden verlengd. De contracten voor auto's worden over het algemeen niet verlengd, maar vervangen door nieuwe contracten.

De boekwaarden van de leaseverplichtingen en de mutaties gedurende de periode worden hieronder weergegeven:

(in miljoen EUR)	Gebouwen	Faciliteiten voor mobiele communicatie	Voertuigen	Andere	Sub-leases	Totaal
Op 1 januari 2020	148	91	54	7	8	307
Nieuwe contracten	11	6	14	0	0	31
Contract modificaties/stopzettingen en herbeoordelingen	11	15	0	1	1	28
Intrestkosten	1	1	0	0	0	2
Terugbetalingen	-27	-30	-24	-4	0	-84
Op 31 december 2020	144	83	44	5	8	284

Nieuwe contracten	5	6	21	2	0	34
Contract modificaties/stopzettingen en herbeoordelingen	10	24	1	1	0	35
Intrestkosten	1	1	0	0	0	2
Terugbetalingen van het kapitaal	-25	-28	-24	-3	0	-80
Terugbetalingen van de interesten	-1	-1	0	0	0	-2
Op 31 december 2021	134	85	42	5	8	273
Deel op korte termijn	23	23	19	2	3	69
Deel op lange termijn	111	62	24	3	5	204

Er is geen materiële toekomstige uitstroom van kasmiddelen met betrekking tot leaseovereenkomsten met aanvangsdatum na 31 december 2021.

(in miljoen EUR) 2020 2021

(in miljoen EUR)

Afschrijvingen	-82	-80
Intrestkosten	-2	-2
Totaal	-84	-82

De Groep had volgende kasuitstromen voor leases

Terugbetalingen van de leaseschulden (kasuitstroom voor financieringsactiviteiten)	-82	-79
Intrestkosten (in de operationele kasstroom)	-2	-2
Totaal	-84	-82

De vervalddagtabel van de niet-verdisconteerde verwachte toekomstige kasstromen voor de leaseverplichtingen wordt hieronder weergegeven:

Op 31 december 2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027-2048	Total
(in miljoen EUR)								
Niet- verdisconteerde leasebetalingen	71	55	44	32	25	19	50	296
Op 31 december 2021								
Niet- verdisconteerde leasebetalingen		71	54	41	31	24	60	281

Toelichting 7. Contractkosten

De contractkosten omvatten hoofdzakelijk commissies betaald aan de dealer voor het verwerven van post-paid-contracten. Deze kosten houden rechtstreeks verband met deze contracten, worden alleen gemaakt omdat de Groep contracten is aangegaan, en zullen naar verwachting worden gerecupereerd over de duur van het contract.

Voor commissies met betrekking tot het verwerven van mobiele prepaid klanten paste de Groep de praktische oplossing toe zoals voorzien in IFRS 15, waardoor incrementele kosten voor het verkrijgen van een contract in resultaat worden erkend in de mate dat deze kosten anderszins zouden worden uitgesteld over een periode van 1 jaar of minder.

Het actief wordt lineair gespreid over 3 jaar voor contracten behorende tot de residentiële markt en 5 jaar voor contracten behorende tot het bedrijfssegment. Het uitstellen van deze kosten wordt geboekt naar hun aard zijnde 'aan omzet gerelateerde materialen en diensten'.

De evolutie van de contractkosten is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Saldo op 1 januari	113	108
Afname/Toename van de contractactiva met betrekking tot bestaande contracten in de openingsbalans		
Normale evolutie	-68	-66
Nieuwe contract kosten	63	68
Saldo op 31 december	108	110

Het gedeelte van het saldo per 31 december 2020 en 2021 van de contractkosten dat op minder dan één jaar is overgedragen en het gedeelte dat op meer dan één jaar is overgedragen, is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Contractkosten	108	110
Overgedragen binnen 12 maand	55	55
Overgedragen op meer dan 12 maand	54	55

Toelichting 8. Deelnemingen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Toelichting 8.1. Deelnemingen in dochterondernemingen

De geconsolideerde jaarrekening omvat de jaarrekeningen van Proximus NV en haar dochterondernemingen zoals opgenomen in de volgende tabel:

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	2020	2021
Proximus NV van Publiek Recht	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel BTW BE 0202.239.951	België	Moedermaatschappij	
PXS Re	Rue de Merl 74 2146 Luxemburg	Luxemburg	100%	100%
Connectimmo NV	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel BTW BE 0477.931.965	België	100%	100%
Proximus Media House (PmH)	Carlstraat 2 1140 Evere BTW BE 0875.092.626	België	100%	100%
Telindus - ISIT BV	Krommewetering 7 3543 AP Utrecht	Nederland	100%	100%
Proximus Luxembourg SA	18 rue du Puits Romain 8070 Bertrange	Luxemburg	100%	100%
Proximus ICT NV	Koning Albert II laan 27 1030 Brussels BTW BE 0826.942.915	België (2)	100%	100%
Proximus ICT - Expert Community CVBA	Ferdinand Allenstraat 38 3001 Heverlee BTW BE 0841.396.905	België	82%	100%
Proximus OPAL NV	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel BTW BE 0861.585.672	België	100%	100%
Be-Mobile SA	Kardinaal Mercierlaan 1A 9090 Melle BTW BE 0881.959.533	België	93%	93%
Mediamobile Nordic OY	Äyritie 8B 01510 Vantaa, Finland FI 23364202	Finland	100%	100%
Mediamobile SA	Rue du Gouverneur Général Eboué 24 F-92130 Issy Les Moulineaux	Frankrijk	100%	100%
Flitsmeister BV	Landjuweel 24 3905 PG Veenendaal	Nederland	93%	93%
Cascador BV	Kardinaal Mercierlaan 1, bus A 9090 Melle VAT BE 0648 964 048	België	100%	100%

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	2020	2021
Scarlet Belgium NV	Carlstraat 2 1140 Evere BTW BE 0447.976.484	België	100%	100%
ClearMedia NV	Merksemsesteenweg 148 2100 Deurne BTW BE 0831.425.897	België	100%	100%
Davinsi Labs NV	Borsbeeksebrug 28/2verd 2600 Antwerpen BTW BE 0550.853.793	België	100%	100%
Unbrace BV	Merksemsesteenweg 148 2100 Deurne BTW BE 0867.696.771	België (3)	100%	0%
Belgacom International Carrier Services Mauritius Ltd	Chancery House 5th floor , Lislet, Geoffrey Street Port Louis 1112-07	Mauritius (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services NV	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussels BTW BE 0866.977.981	België (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Deutschland G.M.B.H.	Eichweisenring 11 70567 Stuttgart	Duitsland (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services UK Ltd	2 New Bailey, 6 Stanley Street, Salford Greater Manchester M3 5GS	Verenigd Koninkrijk (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Nederland BV	Wilhelminakade 173, unit 41 32 3072 AP Rotterdam	Nederland (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services North America Inc	Corporation trust center - 1209 Orange street USA - 19801 Willington Delaware	Verenigde Staten van Amerika (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Asia Pte Ltd	80 Robinson Road #02-00 Singapore 068898	Singapore (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services (Portugal) SA	Avenida da Republica, 50, 10de verdieping 1069-211 Lisboa	Portugal (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Italia Srl	Via della Moscova 3 20121 Milano	Italië (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Spain SL	Calle Salvatierra, 4, 2c 28034 Madrid	Spanje (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Switzerland AG	Gesellschaftsstrasse 27 3001 Bern	Zwitserland (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Austria GMBH	Wildpretmarkt 2-4 1010 Wien	Oostenrijk (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Sweden AB	Drottninggatan 30 411-14 Goteborg	Zweden (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services JAPAN KK	#409 Raffine Higashi Ginza, 4-14 Tsukiji 4 - Chome - Chuo-ku Tokyo 104-0045	Japan (1)	58%	100%

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	2020	2021
Belgacom International Carrier Services China Ltd	Hopewell Centre - level 54 183, Queen's road East Hong Kong	China (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Ghana Ltd	20 Jones Nelson Road, Adabraka, PO Box GP 821 Accra	Ghana (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Australia Pty Ltd	1 Margaret Street - Level 11 Sydney NSW 2000 Australië	Australië (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Dubai FZ-LLC	Dubai Internet City Premises 306 - Floor 03- Building 02 -PO box 502307 Dubai	Verenigde Arabische Emiraten (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services South Africa Proprietary Ltd	Central Office Park n°5 257 Jean Avenue, Centurion Gauteng 0157	Zuid Afrika (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Kenya Ltd	5th Floor, West Wing, ICEA Lion Center Riverside Park, PO Box 10643 00100 Nairobi	Kenia (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services France SAS	Rue du Colonel Moll 3 75017 Paris	Frankrijk (1)	58%	100%
Belgacom International Carrier Services Malaysia	Level 6, Menara 1 Dutamas Solaris Dutamas, No. 1 Jalan Dutamas 1, 50480 Kuala Lumpur No. 202001015524 (1371844-D)	Maleisië (1)	58%	100%
TeleSign Holdings Inc	13274 Fiji Way , Suite 600 Marina del Rey, CA 90292	Verenigde Staten van Amerika	58%	100%
TeleSign Corporation	13274 Fiji Way , Suite 600 Marina del Rey, CA 90292	Verenigde Staten van Amerika	58%	100%
TeleSign UK	2 New Bailey, 6 Stanley Street, Salford Greater Manchester M3 5GS	Verenigd Koninkrijk	58%	100%
TeleSign Mobile Ltd	2 New Bailey, 6 Stanley Street, Salford Greater Manchester M3 5GS	Verenigd Koninkrijk	58%	100%
TeleSign Doo	Tresnjnog cveta 1 11070 Novi Beograd	Servië	58%	100%
TeleSign Netherlands B.V.	2 New Bailey, 6 Stanley Street, Salford Greater Manchester M3 5GS	Verenigd Koninkrijk	58%	100%
TeleSign Singapore Pte. Ltd.	1 Robinson Road, #17-00 AIA Tower Singapore (048542)	Singapore	58%	100%
TeleSign (Beijing) Technology Co., Ltd.	Office 1551, 15/F, Office Building A, Parkview Green, 9 Dongdaqiao Road, Chaoyang District Beijing 100020	China	58%	100%
Codit Holding BV	Gaston Crommenlaan 14, box 301 9050 Ledeberg VAT BE 662.946.401	België	100%	100%
Codit BV	Gaston Crommenlaan 14, box 301 9050 Ledeberg VAT BE 0471.349.823	België	100%	100%

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	2020	2021
Codit Switzerland AG	The Circle 6 8058 Zurich VAT CHE-335.776.516	Zwitserland	100%	100%
Codit Integration Ltd.	Landmark House, Station Road RG27 9HA Hook (Hampshire) VAT GB 241.5781.10	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Codit Managed Services BV	Gaston Crommenlaan 14, box 301 9050 Ledeberg VAT BE 0835.734.875	België	100%	100%
Codit Mare Limited	International House, Mdina Road BKR 3000 Mriehel C55412	Malta	100%	100%
Codit Nederland B.V	Atoomweg 350, 3542AB Utrecht	Nederland	100%	100%
Votijnit Lda. (Codit Portugal)	Rua de Igreja n° 79-Aveiro Business Center N Senhora de Fatima 3810-744 Aveiro NIPC 510.595.251	Portugal	100%	100%
Codit Software Limited	International House, Mdina Road BKR 3000 Mriehel C64225	Malta	100%	100%
Codit France S.A.S.	18, Boulevard Malessherbes 75008 Paris 08 VAT FR 0478.300.189	Frankrijk	100%	100%
UMBRiO Holding BV	Bisonspoor 3002-A501 3605 LT Maarssen	Nederland	100%	100%
Mobile Vikings NV	Kempische Steenweg 309 - bus1 3500 Hasselt BTW BE 0886.946.917	België (4)	0%	100%

(1) Onderneming binnen de BICS Groep

(2) Voorheen Proximus Spearit NV genoemd

(3) Entiteit in Codit BV gefuseerd

(4) Entiteit verworven in 2021

Toelichting 8.2. Details van dochterondernemingen met belangrijke belangen zonder overheersende zeggenschap.

In februari 2021 verwierf de Groep 42,4% minderheidsbelang in BICS van MTN en Swisscom. Aangezien Proximus reeds vóór deze transactie zeggenschap had over BICS, is het negatieve verschil tussen de betaalde vergoeding (217 miljoen EUR) en de boekwaarde van minderheidsbelangen (126 miljoen EUR) in mindering gebracht van het eigen vermogen toerekenbaar aan de moedermaatschappij.

Minderheidsaandeelhouders hebben 7,26% minderheidsbelang in Be-Mobile. De Groep heeft aan deze minderheidsaandeelhouders een put option toegekend op hun belangen en houdt een call-optie onder dezelfde voorwaarden en tegen dezelfde prijs. De Groep boekte een brutoschuld tot aan de verwachte uitoefenprijs van de put-optie. Deze financiële verplichting wordt gewaardeerd tegen de reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

In juli 2021 heeft de Groep een nieuwe aandeelhoudersovereenkomst gesloten met Be-Mobile wat heeft geleid tot een herwaardering van de put optie (stijging van 1 miljoen EUR tot 3 miljoen EUR) als gevolg van de wijziging in de methodologie voor de berekening van de uitoefenprijs van de putoptie die aan de voormalige minderheidsbelangen is toegekend. Zoals in de vorige overeenkomst heeft Proximus een call-optie op deze aandelen, met dezelfde uitoefeningsvoorwaarden als de put optie.

Toelichting 8.3. Deelneming in gezamenlijke bedrijfsactiviteiten

De Groep heeft een materiële gezamenlijke bedrijfsactiviteit in Mwingz gevestigd Bld Simon Bolivar 34 in 1000 Brussel (BTW BE 0738 987 372). In november 2019 sloten Proximus en Orange België een strategische overeenkomst af om een deel van hun mobiele toegangsnetwerk te delen. Het gedeelde mobiele toegangsnetwerk wordt gepland, gebouwd en beheerd door dit gezamenlijke bedrijf, dat 50/50 eigendom is van Proximus en Orange Belgium en dat in april 2020 zijn diensten aan de aandeelhouders heeft opgestart. De overeenkomst is gebaseerd op de volgende principes:

- De operatoren delen contractueel de controle over de overeenkomst, d.w.z. dat beslissingen over de relevante activiteiten unanieme instemming van de partijen vereisen
- Mwingz levert uitsluitend diensten aan de moedermaatschappijen.

In haar geconsolideerde jaarrekening neemt de Groep Mwingz op als een gezamenlijke bedrijfsactiviteit en erkent haar aandeel in de activa en passiva op basis van haar eigendomsbelang en haar aandeel in de kosten van Mwingz van derden. Inkomsten uit de verkoop van diensten van de gezamenlijke operatie aan Proximus en Orange Belgium worden geëlimineerd.

Toelichting 8.4. Deelnemingen in geassocieerde ondernemingen

De Groep heeft volgende belangen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures:

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	Aandeel van de Groep	
			2020	2021
Belgian Mobile ID SA/NV	Sinter-Goedeleplein 5 1000 Brussel VAT BE 541.659.084	België	15%	15%
Synductis CV	Brusselsesteenweg 199 9090 Melle VAT BE 502.445.845	België	17%	17%
<u>Experience@work CV</u>	Minderbroedersgang 12 2800 Mechelen VAT BE 627.819.632	België	30%	30%
Tessares SA/NV	Avenue Jean Monnet 1 1348 Ottignies-Louvain-la-Neuve VAT BE 600.810.278	België	23%	23%
Co.station Belgium NV	Sinter-Goedeleplein 5 1000 Brussel VAT BE 599.786.434	België	20%	20%
Fiberklaar Midco BV	Raymonde de Larocheaan 13 9051 Sint-Denijs-Westrem VAT BE 760.489.106	België	50%	50%
Fiberklaar BV	Raymonde de Larocheaan 13 9051 Sint-Denijs-Westrem VAT BE 760.540.475	België	50%	50%
ILeco NV	Kleinhoefstraat 6 2440 Geel VAT BE 471.967.356	België (4)	0%	38%
Belgian Parking Register NV	Kardinaal Mercierlaan 1A 9090 Melle VAT BE 0778.406.687	België (4)	0%	50%
Unifiber Midco SA	Waterloo Office Park Drève Richelle 161 D, Boite 20 1410 Waterloo 0771.814.647 RPR/RPM	België (4)	0%	50%
Unifiber SA	Waterloo Office Park Drève Richelle 161 D, Boite 20 1410 Waterloo 0771.870.372 RPR/RPM	België (4)	0%	50%
Ads&Data	Harensessteenweg 226 1800 Vilvoorde VAT BE 0809.309.701	België (4)	0%	50%

(4) Entiteit verworven in 2021

Als onderdeel van de Delta Fiber-overeenkomst voor het noordelijke deel van België werd in december 2020 een nieuwe entiteit opgericht onder de naam Nexus Midco BV met als doel het ontwerpen, bouwen en onderhouden van dat netwerk. De naam van de entiteit werd in het eerste kwartaal gewijzigd in Fiberklaar Midco BV en Proximus droeg EUR 30 miljoen in contanten bij aan zijn kapitaal. Proximus bezit 49,9% van de entiteit, die wordt verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Het glasvezelpartnerschap voor het zuidelijke deel van België werd in juli 2021 door de Europese autoriteiten goedgekeurd en de nieuwe entiteit Unifiber werd onmiddellijk opgericht. Proximus heeft EUR 10 miljoen in contanten ingebracht in het kapitaal en bezit 49,99% van de entiteit. Unifiber wordt ook verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Per 31 december 2021 is de som van alle individuele immateriële geassocieerde ondernemingen als volgt:

(EUR miljoen)	2020	2021
Boekwaarde	0	34
Verlies door voortzetting activiteiten	-1	-10

Toelichting 8.5. Aanschaffingen en verkopen van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Verwervingen in 2021

Mobile Vikings

Na de positieve beslissing van de Belgische mededingingsautoriteit in juni 2021, verwierf de Groep een 100% belang in Mobile Vikings NV voor een bedrag van 128 miljoen EUR na aftrek van verworven cash.

De voltooiing van de toerekening van de aankoopprijs heeft geleid tot de opname, tegen hun reële waarde op de overnamedatum, van vaste activa, bestaande uit het klantenbestand en het merk, voor een bedrag van EUR 27 miljoen. De boekwaarde van de andere verworven activa en passiva stemt overeen met hun reële waarde op de overnamedatum.

Dientengevolge heeft de Groep een goodwill van 114 miljoen EUR opgenomen.

De reële waarde van de identificeerbare activa en passiva van Mobile Vikings op de overnamedatum wordt als volgt gedetailleerd (in miljoen euro):

	Reële waarde erkend op verwevingsdatum
Immateriële vaste activa met beperkte levensduur	31
Uitgestelde belastingvorderingen	1
Handelsvorderingen	6
Beleggingen en geldmiddelen en kasequivalenten	24
TOTAAL ACTIVA	63
Uitgestelde belastingsschulden	-7
Handelsschulden	-15
Belastingsschulden	-1
Overige kortlopende schulden en overige te betalen bedragen	-2
Totaal minderheidsbelangen en schulden	-24
Netto verworven activa	39
Vergoeding	153
Goodwill ontstaan bij de verwerving	114
Betaalde vergoeding	153
Netto verworven geldmiddelen van de dochteronderneming (na aftrek van de lening)	24
Netto kasuitstroom	128

Zeggenschap over BICS/TeleSign

De Groep had tot februari 2021, 57,6% van de BICS/TeleSign aandelen en 57,6% van de stemrechten op de aandeelhoudersvergadering van BICS. De Groep concludeerde dat zij zeggenschap had over BICS/TeleSign dankzij de besluitvormingsregels en de procedures voor impasses voorzien in de aandeelhoudersovereenkomst van 1 januari 2010.

In overeenstemming met de overeenkomst van 9 februari 2021 verwierf Proximus op 23 februari 2021 het 42,4% aandeel van de minderheidsaandeelhouders van BICS/TeleSign, (MTN 20% en Swisscom 22,4%) voor een totale vergoeding in contanten van 217 miljoen EUR en bezit nu 100% van de aandelen.

Fiberklaar en Unifiber

Proximus en delta Fiber tekenden in maart 2021 een samenwerkingsovereenkomst met het oog op het versnellen van de uitrol van glasvezel in Vlaanderen. Proximus bezit 49,9% van Fiberklaar, dat volgens de vermogensmutatiemethode wordt geconsolideerd (see note 8.3).

In juli 2021 werd hetzelfde project ontwikkeld in Wallonië dankzij de oprichting van de joint venture Unifiber, die tot stand is gekomen via een partnerschap tussen Proximus en Eurofiber. Proximus bezit 49,99% van Unifiber, dat wordt opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode (zie toelichting 8.3).

De "geldmiddelen betaald voor de verwerving van andere deelnemingen" gerapporteerd in de netto geldmiddelen gebruikt in investeringsactiviteiten omvatten EUR 40 miljoen voor Fiberklaar en Unifiber en EUR 4 miljoen voor investeringen in andere geassocieerde deelnemingen

Verwervingen in 2020

In april 2020 is Mwingz een gezamenlijk bedrijf, 50/50 eigendom van Proximus en Orange Belgium, gestart met zijn diensten aan zijn aandeelhouders (zie toelichting 8.3).

Toelichting 9. Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Op 31 december 2021 en 2020 had de Groep deelnemingen in niet-beursgenoteerde ondernemingen met een reële waarde van minder dan 1 miljoen EUR.

De Groep heeft ervoor gekozen om deze belangen bij de eerste opname te classificeren als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van niet-gerealiseerde resultaten, aangezien ze niet worden aangehouden met het oog op verhandeling, maar zijn verworven met een strategische langetermijnvisie.

Toelichting 10. Winstbelasting

(in miljoen EUR)

Per 31 december

	2020	2021
Versnelde afschrijvingen	-60	-45
Reële waardeaanpassingen met betrekking tot acquisities	-35	-33
Statutaire voorziening, niet weerhouden onder IFRS	-6	-7
Herwaardering van financiële instrumenten naar reële waarde	-1	-2
Uitgestelde belastingen op de verkopen van materiële vaste activa	-8	-7
Vergoedingen na uitdiensttreding, beëindigingsvoordelen en andere voordelen	0	-7
Uitgestelde belastingen op contractactiva en contractkosten	-52	-56
Andere	-4	-2
Bruto uitgestelde belastingschulden	-166	-159
Reële waardeaanpassingen van materiële vaste activa	14	12
Vergoedingen na uitdiensttreding, beëindigingsvoordelen en andere voordelen	30	0
Overdraagbare fiscale verliezen	6	3
Voorzieningen voor risico's en lasten	11	12
Andere	2	2
Bruto uitgestelde belastingvorderingen	63	29
De netto uitgestelde belastingvorderingen/(schulden), gegroepeerd per wettelijke entiteit, zijn als volgt:		
Netto uitgestelde belastingschulden	-115	-136
Netto uitgestelde belastingvorderingen	12	6

De bewegingen in de uitgestelde belastingposities in 2021 zijn als volgt:

(in miljoen EUR)

Op 31 december 2020	-103
Beweging tgv de toewijzing van de aankoopvergoeding	-6
Daling erkend via de niet-gerealiseerde resultaten	-32
Beweging erkend via de resultatenrekening	12
Op 31 december 2021	-129

De bewegingen in de uitgestelde belastingposities in 2020 zijn als volgt=

(in miljoen EUR)

Op 31 december 2019	-95
Daling erkend via de niet-gerealiseerde resultaten	6
Beweging erkend via de resultatenrekening	-15
Op 31 december 2020	-103

De uitgestelde belastingkost 2021 in de resultatenrekening is voornamelijk het gevolg van de bijkomende afschrijvingen erkend in BGAAP op sommige netwerkcomponenten en van de degressieve afschrijvingen toegepast in BGAAP op aanschaffingen van materiële vaste activa en broadcasting immateriële vaste activa in 2018 en 2019. Deze kost wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de afname van de uitgestelde belastingsverplichting op reële waardeaanpassing bij acquisities

De uitgestelde belastingvorderingen op reële waardeaanpassing van vaste activa hebben voornamelijk betrekking op de eliminatie van de winst die voortvloeit uit de intragroepsverkoop tegen reële waarde van bepaalde vaste activa.

Er zijn geen uitgestelde belastingvorderingen opgenomen voor verliezen van dochterondernemingen die al enkele jaren verlieslatend zijn. Cumulatieve overgedragen fiscale verliezen en belastingverminderingen beschikbaar voor dergelijke bedrijven bedroegen 50 miljoen EUR op 31 december 2021 (25 miljoen EUR in 2020), waarvan 39 miljoen EUR geen vervaldatum heeft en 10 miljoen EUR een vervaldatum na 2023 heeft.

De uitgestelde belastingopbrengsten/(kosten) in de resultatenrekening betreffen:

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2020	2021
Versnelde afschrijvingen	-21	14
Reële waardeaanpassingen met betrekking tot acquisities	12	10
Herwaardering van financiële instrumenten naar reële waarde	-1	-4
Uitgestelde belastingen op de verkopen van materiële vaste activa	3	1
Reële waardeaanpassingen van materiële vaste activa	-2	-2
Vergoedingen na uitdiensttreding, beëindigingsvoordelen en andere voordelen	0	-2
Overdraagbare fiscale verliezen	1	-4
Contractactiva en contractkosten	-5	-4
Andere	-3	3
Uitgestelde belastinglasten van het jaar	-15	12

De geconsolideerde resultatenrekening omvat de volgende belastinglasten:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Courante winstbelastingen		
Courante winstbelastingen van het jaar	-160	-149
Uitgestelde belastingen	-15	12
Winstbelastingen geboekt in de geconsolideerde resultatenrekening	-174	-137

De aansluiting tussen de belastinglasten berekend aan het wettelijke tarief voor winstbelasting en de belastinglasten aan het effectieve tarief van de groep voor elk van de twee afgesloten jaren, is als volgt:

(in miljoen EUR)	2020	2021
Winst vóór belastingen	756	581
Tegen de Belgische wettelijke aanslagvoet van 25%	189	145
Niet-belastbare winst uit dochterondernemingen	-23	-20
Fiscaal niet-aftrekbare uitgaven	10	10
Niet-aftrekbare verliezen van dochterondernemingen	1	7
Andere	-3	-6
Belastingkost	174	137
Reële aanslagvoet	23,04%	23,51%

Het effectieve inkomstenbelastingtarief voor 2021 bedraagt 23,51%, wat hoger is dan het effectieve inkomstenbelastingtarief van 23,04% in 2020. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van het verlies van uitgestelde belastingvorderingen op de voorwaarts gecompenseerde fiscale verliezen van groepsentiteiten.

De niet-belastbare inkomsten van dochterondernemingen resulteren voornamelijk uit de toepassing van algemene beginselen van de belastingwetgeving, zoals de aftrek van innovatie-inkomsten die in België van toepassing is.

De niet-aftrekbare uitgaven voor de inkomstenbelasting in 2021 hebben voornamelijk betrekking op diverse uitgaven die fiscaal niet toegestaan zijn.

Toelichting 11. Activa en schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen

De Groep heeft verschillende plannen waarvan hieronder een overzicht wordt weergegeven:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen in verband met herstructureringsprogramma's	209	140
Aanvullende pensioenplannen nettoschuld / (nettoactiva)	67	-79
Andere pensioen plannen	0	1
Andere vergoedingen na uitdiensttreding andere dan pensioenen	368	365
Nettoactiva opgenomen in de balans	0	79
Nettoschuld opgenomen in de balans	645	508
Nettoschuld (korte termijn)	86	62
Nettoschuld (lange termijn)	559	447

De berekening van de netto schuld is gebaseerd op de veronderstellingen die werden vastgelegd op balansdatum. De veronderstellingen voor de verschillende plannen werden bepaald op basis van macro-economische gegevens en de specifieke voorwaarden inzake duur en begunstigden van elk plan.

De disconteringsvoet die gebruikt wordt voor de waardering van pensioenplannen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsplannen is gebaseerd op het rendement van hoogwaardige ondernemingsobligaties uit de Eurozone met een looptijd die overeenkomt met de looptijd van dergelijke plannen.

De toename in de nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten resulterend uit de pensioenverplichting, andere vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen is het gevolg van lagere betalingen in 2021 ten opzichte van 2020 voor de regelingen inzake Early Leave Plan en Fit for Purpose plan.

Toelichting 11.1. Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen in verband met herstructureringsprogramma's

Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen in deze toelichting hebben betrekking op werknemersherstructureringsprogramma's. Er worden geen fondsbeleggingen opgebouwd voor deze voordelen.

In 2007 heeft de Groep een vrijwillig programma van externe mobiliteit naar de Belgische Staat geïmplementeerd voor haar statutaire werknemers en een programma voor statutaire werknemers die medisch ongeschikt zijn. Volgens de bepalingen van dit plan zal de Groep vergoedingen betalen tot aan pensioendatum van de deelnemer.

In 2016 heeft de Groep een vrijwillig vertrekplan (Early Leave Plan) geïmplementeerd welk voorziet in de mogelijkheid om vervroegd de prestaties te beëindigen vanaf 60 jaar (of 58 voor een kleine groep). Voor bepaalde deelnemers aan het herstructureringsplan voor vervroegde uittreding worden de uitkeringen betaald vanaf de leeftijd van 60 jaar tot de vroegste pensioneringsdatum. Voor degenen

die aan het plan deelnemen vóór de leeftijd van 60 jaar en die derhalve tot 60 jaar in dienst bleven, werden de kosten van het plan opgenomen voor de nog te presteren diensttijd tussen het moment van toetreding tot het programma en 60 jaar. De kosten evolueren met de index. De discontovoet en de omzet worden verondersteld nul te zijn.

In 2019 heeft Proximus zijn transformatieplan Fit for Purpose (FFP) opgestart. Een analyse op basis van de toekomstige uitdagingen van het bedrijf heeft geleid tot de identificatie van activiteitsdomeinen die ofwel moesten aangepast worden ofwel verdwijnen. In deze context verlieten 1.347 FTE Proximus. De volledige provisie voor beëindigingsvergoedingen (288 miljoen EUR) was erkend in 2019 gezien een gedetailleerde en formele mededeling had plaatsgevonden naar alle betrokkenen bij het plan en de uitkeringen niet afhankelijk waren van het verderzetten van het dienstverband. De voorziening omvat alle uitkeringen die aan de deelnemers worden betaald, hetzij op de datum van hun ontslag, hetzij tot de eerdere pensioendatum. De voorzieningen omvatten ook de kosten van outplacement. De kosten van herscholing en bijscholing van werknemers zijn niet in de voorziening opgenomen. Het langetermijndeel van de voorziening heeft betrekking op de uitkeringen die na meer dan een jaar moeten worden verricht (hoofdzakelijk tot de pensioendatum). Deze evolueren met de index. Bij de berekening wordt uitgegaan van een personeelsverloop van nul. De voorziening is verminderd met 27 miljoen EUR in 2020 en met 1 miljoen EUR in 2021.

Elke latere herwaardering van de verplichting voor ontslagvergoedingen en bijkomende vergoedingen wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

De financieringstoestand van de plannen voor beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen is als volgt :

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Bruto pensioenschuld	209	140
Schuld die de fondsbeleggingen overschrijdt	209	140

De beweging van de nettoschuld werd als volgt opgenomen in de balans:

	Per 31 december	
	2020	2021
In het begin van het jaar	447	209
Totale kosten van de periode	-30	-3
Bijdrage aan de deelnemers	-208	-66
Op het einde van het jaar	209	140

De schuld voor beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen werd bepaald op basis van de volgende assumpties:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Discontovoet	0%	0%
Toekomstige prijsinflatie	2,00%	2,15%

Sensitiviteitsanalyse

Een verhoging of verlaging met 0,5% van de werkelijke disconteringsvoet resulteert in een schuldvariatie van ongeveer 2 miljoen EUR.

De Groep voorziet dat een bedrag van 46 miljoen EUR zal betaald worden als beëindigingvoordelen en bijkomende vergoedingen in 2022. De betalingen in 2021 bedroegen 65 miljoen EUR.

Toelichting 11.2. Toegezegdbijdragenregelingen en toegezegdpensioenregelingen voor aanvullende pensioenen.

Toegezegdpensioenregelingen van Proximus NV en sommige filialen

Proximus NV en sommige Belgische dochterondernemingen bieden hun personeelsleden toegezegdpensioenregelingen aan. Deze plannen verstrekken pensioenvoordelen voor diensten geleverd ten vroegste vanaf 1 januari 1997. Ze verschaffen voordelen gebaseerd op salaris en dienstjaren. Ze worden gefinancierd via het Proximus pensioenfonds, een aparte juridische entiteit die voor dat doel werd opgericht in 1998.

De financieringsmethode heeft tot doel de huidige waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen (toegezegdpensioenverplichting - DBO) te financieren voor de voorbije dienstjaren binnen het bedrijf en rekening houdend met toekomstige loonverhogingen. De financieringsmethode is afgeleid van berekeningen volgens de IAS 19 norm. De jaarlijkse bijdrage is gelijk aan de som van de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten, de netto financiële kost (intrestkost op de toegezegdpensioenverplichtingen verminderd met het verwacht rendement op fondsbeleggingen) en de afschrijving van actuariële winsten en verliezen boven 10% van het hoogste van de toegezegdpensioenverplichting en de activa. Daarom kan het bijgedragen bedrag verschillen van het in de winst- en verliesrekening opgenomen bedrag.

Per 31 december 2021 overtreffen de activa van het pensioenfonds het door de pensioenregulator vereiste minimum, zijnde de technische provisie. De technische provisie vertegenwoordigt het bedrag dat nodig is om het korte- en lange-termijnevenwicht van het pensioenfonds te garanderen. Ze is samengesteld uit de verworven rechten verhoogd met een bijkomend bufferbedrag ten einde de lange-termijnbestendigheid van de pensioenfinanciering te garanderen. De verworven rechten vertegenwoordigen de huidige waarde van de gecumuleerde voordelen die betrekking hebben op de reeds geleverde dienstjaren binnen de onderneming en is gebaseerd op huidige salarissen. Ze worden berekend in overeenstemming met de pensioenregelgeving en de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen in verband met de actuariële assumpties.

Zoals voor de meeste toegezegdpensioenregelingen kan de pensioenkost beïnvloed worden (zowel positief als negatief) door parameters als interestvoeten, toekomstige salarisverhogingen, inflatie en rendement op activa. Deze risico's zijn niet ongewoon voor toegezegdpensioenregelingen.

Voor de complementaire toegezegdpensioenregeling worden op 31 december door onafhankelijke externe actuarissen actuariële waarderungen uitgevoerd. De huidige waarde en de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten en pensioenkosten voor verstreken diensttijd worden berekend met gebruik van de 'projected unit credit' methode.

De financieringstoestand van de pensioenplannen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Bruto pensioenschuld	837	825
Fondsbeleggingen tegen reële waarde	-770	-904
Tekort / (surplus)	67	-79

De elementen opgenomen in de resultatenrekening en de staat van het totaalresultaat zijn als volgt

(in miljoen EUR)	Jaar eindigend op 31 december	
	2020	2021
Servicekost - werkgever	52	52
Servicekost van vroegere dienstjaren	3	0
Opgenomen in de resultatenrekening	56	52
Herwaarderingen		
Actuarieel verlies t.g.v. wijziging in financiële assumpties	14	-40
Actuariële (winst) / verlies t.g.v. ervaringsaanpassingen	3	-11
Actuariële (winst) / verlies t.g.v. van fondsbeleggingen exclusief interesten	1	-95
Opgenomen in de staat van het totaalresultaat	18	-146
Totaal	74	-93

De beweging van de nettoschuld werd als volgt opgenomen in de balans:

(in miljoen EUR)	Jaar eindigend op 31 december	
	2020	2021
In het begin van het jaar	46	67
Kost van de periode opgenomen in de resultatenrekening	56	52
Herwaardering opgenomen in de staat van het totaalresultaat	18	-146
Bijdrage aan de deelnemers	-52	-52
Netto tekort/ (Netto surplus)	67	-79

Wijziging in de fondsbeleggingen :

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
In het begin van het jaar	729	770
Interesten	7	6
Rendement van fondsbeleggingen exclusief intresten	-1	95
Bijdrage aan de deelnemers	52	52
Uitkeringen aan begunstigden en kosten	-18	-20
Op het einde van het jaar	770	904

Wijziging in de bruto schuld:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
In het begin van het jaar	776	837
Servicekost	52	52
Intrestkost	7	7
Servicekost van vroegere dienstjaren - verworven rechten	3	0
Uitkeringen aan begunstigden en kosten	-18	-20
Actuariële verliezen/ (winsten)	17	-51
Op het einde van het jaar	837	825

De pensioenschuld werd bepaald op basis van de volgende assumpties:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Discountvoet	0,80%	1,05%
Toekomstige prijsinflatie	1,90%	2,15%
Nominaal toekomstige loonsverhoging	3,10% - 3,40%	3,30%-3,40%
Nominaal toekomstige barema-stijging	3,00% - 3,05%	3,15%-3,30%
Sterfte	BE Prospective IA/BE	BE Prospective IA/BE

Bij de berekening van de pensioenverplichting wordt rekening gehouden met het verloop. Voor statutaire werknemers wordt ervan uitgegaan dat dit nul is en voor contractuele werknemers wordt uitgegaan van een degressief percentage op basis van de leeftijd. De pensioenschuld werd bepaald op basis van de beste schatting door de entiteiten van de financiële en demografische veronderstellingen en welke ieder jaar worden herbekeken.

De duur van de verplichting is 14.4 jaar.

Sensitiviteitsanalyse

De meest significante actuariële veronderstellingen voor het bepalen van de toegezegdpensioenregelingen zijn de disconteringsvoet, de inflatie en de reële salarisverhogingen. De sensitiviteitsanalyse is gebaseerd op aanvaardbare mogelijke wijzigingen van de respectievelijke veronderstellingen waarbij de andere veronderstellingen constant worden gehouden.

Indien de disconteringsvoet stijgt (of daalt) met 0,5% zou de geschatte impact op de toegezegdpensioenverplichting een daling (of stijging) betekenen van ongeveer 7 tot 8%.

Indien de inflatie stijgt (of daalt) met 0,25% zou de toegezegdpensioenverplichting stijgen (of dalen) met ongeveer 3%. Een stijging (of daling) van de reële salarisverhoging met 0,25% zou een stijging (of daling) van de toegezegdpensioenverplichting inhouden met ongeveer 5% tot 6%.

Pensioenplan activa

De activa van de pensioenplannen zijn als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Eigenvermogeninstrumenten	45,5%	49,8%
Schuldinstrumenten	38,2%	34,8%
Converteerbare leningen	6,3%	5,2%
Anderen (infrastructuur, private investeringsfondsen, verzekeringsdeposito's)	10,0%	10,2%

Het reële rendement van de activa van de plannen

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Reële rendement van de activa van de plannen	6	101

De beleggingsstrategie van het pensioenfonds is bepaald met het oog op het bekomen van het beste rendement op de beleggingen, binnen de strikte limieten van risicocontrole en rekening houdend met het profiel van de pensioenverplichtingen. De relatief lange looptijd van de pensioenverplichtingen (14.4 jaar) laat toe om een redelijk deel van de portefeuille toe te wijzen aan aandelen.

Gedurende de laatste vijf jaar heeft het pensioenfonds de beleggingsportefeuille op significante wijze gediversifieerd zowel in type activa als regio en munt om het algehele risico te beperken en het verwacht rendement te verbeteren.

Per eind 2021 was ongeveer 49.8% van de portefeuille belegd in genoteerde aandelen (in Europa, de VS en opkomende markten), 34.8% in vastrentende waarden (staatsobligaties, bedrijfsobligaties, en senior leningen) en ongeveer 5.2% in converteerbare obligaties (Wereld ex. VS); het overige deel was geïnvesteerd in Europese infrastructuur, global private equity en Europees niet genoteerd vastgoed en cash. Het feitelijk uitvoeren van de investeringen is uitbesteed aan gespecialiseerde vermogensbeheerders.

Nagenoeg alle beleggingen werden gedaan via wederzijdse beleggingsfondsen. Directe investeringen bedragen minder dan 1% van de activa. Vrijwel alle aandelen, schuldinstrumenten en converteerbare leningen hebben genoteerde prijzen op een actieve markt. De andere activa, ten bedrage van 10% van de portfolio, zijn niet genoteerd. Het pensioenfonds investeert niet rechtstreeks in Proximus aandelen of –obligaties maar het is niet uitgesloten dat er enige Proximusaandelen of –obligaties opgenomen zijn in de gemeenschappelijke beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds belegt.

Het Proximus Pensioenfonds heeft een proactieve benadering gekozen voor het opnemen van ESG-criteria in zijn beleggingsbeleid. Aangezien bijna alle beleggingen gebeuren via collectieve fondsen die door externe beheerders worden beheerd, impliceert deze aanpak een permanente dialoog met de beheerders, waarbij hen wordt gevraagd om met deze criteria rekening te houden.

De Groep verwacht in 2022 50 miljoen EUR bij te dragen aan het Proximus Pensioenfonds.

Andere pensioenplannen

De Groep heeft ook een andere toegezegd-pensioenregeling met een beperktere omvang, namelijk een toegezegd-pensioenverplichting van 7 miljoen EUR en fondsbeleggingen van 6 miljoen EUR, hetgeen resulteert in een nettoverplichting van 1 miljoen EUR.

De Groep heeft een aantal regelingen gebaseerd op bijdragen voor in aanmerking komende personeelsleden.

Voor de plannen welke beheerd worden door buitenlandse filialen, geeft de Groep geen garantie van minimum rendement op de bijdragen.

Voor alle plannen die in België beheerd worden is er wel een gegarandeerd rendement.

Alle regelingen, zowel in België als in buitenland, lopend of afgesloten, zijn niet materieel op groepsniveau en vertegenwoordigen geen materiële netto schuld voor de Groep.

Toelichting 11.3. Andere vergoedingen na uitdiensttreding

Historisch kent de Groep haar gepensioneerden naast pensioenen andere voordelen toe onder de vorm van een socio-culturele premie, trein tickets en andere sociale voordelen zoals hospitalisatie. Er worden geen activa opgebouwd voor dergelijke voordelen.

Het hospitalisatieplan is gebaseerd op een geïndexeerd vast bedrag per begunstigde.

De financieringstoestand van de plannen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Bruto pensioenschuld	368	365
Nettoschuld opgenomen in de balans	368	365

De elementen opgenomen in de resultatenrekening en de staat van het totaalresultaat zijn als volgt

(in miljoen EUR)	Jaar eindigend op 31 december	
	2020	2021
Servicekost - werkgever	4	4
Intrestkost	3	3
Kosten opgenomen in de resultatenrekening voor inperkingen, stopzettingkosten en speciale beëindigingsvoordelen	7	7
Inperkings- en stopzettingkosten/(baten) en servicekost van vroegere dienstjaren	2	0
Opgenomen in de resultatenrekening	9	7
Herwaarderingen		
Actuarieel verlies t.g.v. wijziging in financiële assumpties	5	6
Impact van ervaringsaanpassingen	-4	-1
Opgenomen in de staat van het totaalresultaat	1	4
Totaal	10	11

De beweging van de nettoschuld werd als volgt opgenomen in de balans:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
In het begin van het jaar	371	368
Kost van de periode opgenomen in de resultatenrekening	9	7
Herwaardering opgenomen in de staat van het totaalresultaat	1	4
Bijdrage aan de deelnemers	-13	-14
Op het einde van het jaar	368	365

De schuld voor andere vergoedingen na uitdiensttreding was bepaald op basis van volgende assumpties :

	Per 31 december	
	2020	2021
Discontovoet	0,75%	1,00%
Toekomstige evolutie van de kosten (index inbegrepen)	1,90%	2,15%
Sterfte	BE Prospective IA/BE	BE Prospective IA/BE

De schuld voor de andere vergoedingen na uitdiensttreding werd bepaald op basis van de beste schatting door het bedrijf van de financiële en demografische hypothesen, welke elk jaar worden herbekeken.

De looptijd van de schuld bedraagt 14,4 jaar.

Sensitiviteitsanalyse

De belangrijke actuariële veronderstellingen voor het bepalen van de toegezegde pensioenregelingen zijn de disconteringsvoet, de inflatie, toekomstige kostentrends en mortaliteit. De sensitiviteitsanalyse is gebaseerd op aanvaardbare mogelijke wijzigingen van de respectievelijke veronderstellingen, terwijl de andere veronderstellingen constant worden gehouden.

Indien de disconteringsvoet stijgt (of daalt) met 0,5% zou de toegezegde pensioenverplichting dalen (of stijgen) met ongeveer 7%

Indien de toekomstige kostentrend stijgt (of daalt) met 1%, stijgt (of daalt) de toegezegde pensioenverplichting met ongeveer 13% tot 16% en voor een stijging of daling van 0,5%, stijgt (of daalt) de toegezegde pensioenverplichting met ongeveer 7%.

Indien een correctie van 1 jaar zou toegepast worden op de mortaliteitstabellen, zou de toegezegde pensioenverplichting wijzigen met ongeveer 4% tot 5%.

De Groep verwacht in 2022 een bedrag van 16 miljoen EUR aan deze plannen bij te dragen.

Toelichting 11.4. Overige verplichtingen

De Groep participeert in een toegezegde pensioenregeling opgezet door de staat. Op 31 december 2003 heeft Proximus haar verplichtingen met betrekking tot het wettelijk pensioen voor de statutaire medewerkers en hun nabestaanden overgedragen aan de Belgische staat, door middel van een betaling van 5 miljard EUR aan de Belgische staat. De overdracht van deze verplichtingen ging gepaard met een verhoogde werkgeversbijdrage voor de sociale zekerheid voor ambtenaren met ingang van 2004 en een jaarlijks vergoedingsmechanisme voor verschuiving van bepaalde toekomstige stijgingen of dalingen in de Belgische staat verplichtingen ten gevolge van acties ondernomen door Proximus. Naar aanleiding van een wetswijziging (Programma Wet van 25 december 2017), is vanaf 2018 de verplichting tot compensatie voor de Belgische Staat stopgezet.

Toelichting 12. Andere vaste activa

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2020	2021
Andere derivaten	32.1	4	3
Andere financiële vaste activa tegen geamortiseerde kostprijs		20	20
Totaal		24	24

Andere financiële activa betreffen kaswaarborgen op lange termijn en niet-commerciële vorderingen op lange termijn.

Toelichting 13. Voorraden

(in miljoen EUR)	Per 31 december					
	2020			2021		
	Bruto bedrag	Afgeschreven	Nettobedrag	Bruto bedrag	Afgeschreven	Nettobedrag
Grondstoffen, hulpstoffen en reserveonderdelen	36	-6	29	46	-6	40
Werken in uitvoering en afgewerkte producten	19	0	19	20	0	20
Handelsgoederen	61	-4	58	75	-4	71
Totaal	116	-10	106	142	-10	132

De aanschaffingswaarde van de totale voorraad bedraagt 142 miljoen EUR en bestaat hoofdzakelijk uit volgende producten: handelsgoederen (63%) en materiaal voor het netwerk (37%).

De belangrijkste subcategorie apparatuur zijn smartphones en de bijbehorende accessoires (38%), gevolgd door apparatuur voor internet en TV (decoders (20%), modems (13%), TV's (6%)).

Een ander deel van de door consumenten gekochte apparatuur is bestemd voor de professionele markt: ICT (14%) en PABX (7%).

Toelichting 14. Handelsvorderingen en contractactiva

14.1 Handelsvorderingen

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Handelsvorderingen	868	879
Handelsvorderingen - bruto bedrag	967	977
Waardevermindering	-99	-98

Handelsvorderingen zijn bedragen die klanten verschuldigd zijn voor gekochte goederen of diensten in het kader van de normale bedrijfsuitoefening. De meeste handelsvorderingen zijn niet-rentedragend en hebben meestal een looptijd van 30-90 dagen. Voor TeleSign hebben de meeste klanten een betalingstermijn van 30 dagen, met enkele uitzonderingen die een termijn van 60 dagen hebben. De termijnen zijn iets langer voor de vorderingen van het International Carrier Services-segment (ICS), aangezien het grootste deel van de handelsvorderingen betrekking heeft op andere Telco-operatoren. Gezien de bilaterale aard van BICS-activiteiten, is netting van onderlinge positie gebruikelijk, maar dit proces kan vrij lang duren. De gerelateerde verrekeningsovereenkomsten zijn juridisch niet afdwingbaar.

Aangezien de activiteiten van BICS vrij volatiel zijn, moeten bij de analyse van variaties in de cashflow die in verband met handelsvorderingen en handelsschulden samen worden bekeken.

Voor de Domestic activiteiten wordt de netting ook toegepast bij een aantal andere telecomoperators.

Voor de gepresenteerde jaren werden geen handelsvorderingen in onderpand gegeven. In 2021 ontving de Groep bankgaranties en garanties van moederondernemingen voor 2 miljoen EUR (in 2020 2 miljoen EUR) als zekerheden voor de betaling van openstaande facturen.

14.2 Contractactiva

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Bruto Contractactiva	118	127
Afloop binnen 12 maanden na de rapporteringsperiode	86	92
Afloop 12 maanden na de rapporteringsperiode	32	35
Waardevermindering	-7	-7
Netto contractactiva	111	120

De evolutie van het brutobedrag van de contractactiva gedurende het jaar kan als volgt worden verklaard:

(in miljoen EUR)	2020	2021
Balans op 1 januari	103	118
Afname van contractactiva met betrekking tot bestaande contracten in de openingsbalans	-113	-131
Normale evolutie	-98	-112
Verwachte beëindiging	-15	-19
Nieuwe contractactiva	128	140
Balans op 31 december	118	127

14.3 Voorziening voor kredietverlies op handelsvorderingen en contractactiva

De Groep past de vereenvoudigde IFRS 9-benadering toe voor het waarderen van de verwachte kredietverliezen. Deze benadering maakt gebruik van een verwacht kredietverlies over de looptijd voor alle handelsvorderingen en contractactiva. Om de verwachte kredietverliezen te meten, zijn handelsvorderingen en contractactiva van de residentiële- en zakelijke-segmenten gegroepeerd op basis van gedeelde kredietrisicokarakteristieken en de achterstallige dagen. De contractactiva hebben betrekking op een recht op vergoeding in ruil voor goederen en diensten die al zijn overgedragen en hebben grotendeels dezelfde risicokenmerken als de handelsvorderingen voor dezelfde soorten contracten. De Groep heeft daarom geconcludeerd dat de verwachte verliespercentages voor handelsvorderingen van de residentiële- en zakelijke-segmenten een redelijke benadering zijn van de verliespercentages voor de contractactiva. Deze verwachte verliespercentages komen overeen met historische kredietverliezen aangepast om huidige en toekomstgerichte informatie weer te geven over macro-economische factoren die van invloed zijn op het vermogen van de klanten om de vorderingen te verrekenen.

De Groep actualiseerde in de loop van 2021 het verwachte kredietverlies voor de uitstaande handelsvorderingen die in het kader van Covid 19 opnieuw werden beoordeeld, op basis van dezelfde criteria als 2020: de sector waarin de klant actief is, de relatie met de klant en hun respectieve ouderdom. Deze actualisering had een zeer geringe invloed op de voorziening voor dubieuze vorderingen.

Voor het BICS en TeleSign segmenten werden de verwachte kredietverliezen voor handelsvorderingen bepaald op individuele basis, rekening houdend met verschillende factoren die bepalend zijn voor een kredietscore, zoals micro- en macro-economische criteria, evenals kredietrating, landenrisico, klanthistoriek, mogelijke compensatie en andere interne en externe bronnen.

De analyse van de vervallen handelsvorderingen waarop geen waardevermindering werd geboekt, is als volgt:

Per 31 december

Vervallen

(in miljoen EUR)	Bruto vorderingen	Waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen	Netto boekwaarde	Niet vervallen	Vervallen					
					< 30 dagen	30-60 dagen	60-90 dagen	90-180 dagen	180-360 dagen	> 360 dagen
Handelsvorderingen										
2019	1 084	-99	985	569	100	41	29	58	63	126
2020	967	-99	868	512	79	35	21	44	43	133
2021	977	-98	879	519	77	44	26	46	45	123
2021 % waardevermindering op handelsvorderingen			10%	2%	2%	4%	6%	15%	15%	34%
Contractactiva										
Contractactiva	127	-7	120	120						
2021 % waardevermindering op contractactiva			6%	6%						

De voorziening voor kredietverlies op afsluitdatum voor handelsvorderingen en contractactiva op 31 december 2021 wordt als volgt aangesloten met de openingsbalansen

De evolutie van de waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Handelsvorderingen	Contractactiva	Total
Op 31 december 2020	99	7	106
Stijging in de voorziening voor verliezen via de resultatenrekening	26	1	27
Afgechreven vorderingen als niet inbaar	-29	0	-29
Aanschaffingen van dochterondernemingen	2	0	2
Andere bewegingen	-1	0	-1
Op 31 december 2021	98	7	105

Toelichting 15. Andere vlottende activa

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Terug te vorderen B.T.W.	12	7
Afgeleide producten	0	1
Over te dragen kosten	113	109
Verkrege opbrengsten	2	2
Andere vorderingen	12	22
Totaal	139	140

De vooruitbetaalde kosten bestaan voornamelijk uit vergoedingen voor ICT (67 miljoen EUR in 2021 tegenover 74 EUR miljoen in 2020), huurkosten voor vastgoed, software en het mobiele netwerk (8 miljoen EUR in 2021 tegenover 11 EUR miljoen in 2020), SAAS-contracten (4 miljoen EUR in 2021 tegenover 2 miljoen EUR in 2020), uitgaven voor onderhoud van hardware, software en infrastructuur (11 miljoen EUR in 2021 tegenover 11 miljoen EUR in 2020) en vergoedingen voor consultancy (3 miljoen EUR in 2021 tegenover 2 miljoen EUR in 2020).

Toelichting 16. Beleggingen

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2020	2021
Termijnrekening tegen geamortiseerde kostprijs	32.4	3	0
Totaal		3	0

Beleggingen omvatten deposito's met een oorspronkelijke looptijd van meer dan drie maanden, maar minder dan een jaar.

Toelichting 17. Geldmiddelen en kasequivalenten

Per 31 december

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2020	2021
Termijnrekening tegen geamortiseerde kostprijs	32.4	115	10
Kas en banktegoeden	32.4	195	239
Totaal		310	249

Korte termijndeposito's worden, afhankelijk van de onmiddellijke kasbehoeften van de Groep, aangegaan voor periodes variërend van één dag tot drie maanden, en kosten of leveren interesten op tegen de respectieve korte termijndepositorente. De rentevoeten op banktegoeden zijn vlottend en stemmen overeen met de dagelijkse bankdepositorente.

De geldmiddelen en kasequivalenten worden aangehouden bij banken en financiële instellingen met een hoge lange termijnkredietbeoordeling tussen A- en A met een minimum van A-. Daarom wordt het verwachte kredietverlies op geldmiddelen en kasequivalenten als immaterieel beschouwd.

Toelichting 18. Eigen Vermogen

Toelichting 18.1. Eigen vermogen

Per 31 december 2021 bedroeg het maatschappelijk kapitaal van Proximus NV 1 miljard EUR (volledig volstort), vertegenwoordigd door 338.025.135 aandelen, zonder nominale waarde en alle met dezelfde rechten voor zover deze rechten niet geschorst of ingetrokken werden in het geval van eigen aandelen. De Raad van Bestuur van Proximus NV heeft het recht het kapitaal te verhogen met een maximumbedrag van 200 miljoen EUR.

De vennootschap kan eigen aandelen verwerven en de aldus verworven aandelen vervreemden overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen. De Raad van Bestuur is krachtens artikel 13 van de statuten gemachtigd om het wettelijk maximum toegelaten aantal eigen aandelen te verwerven. De prijs die voor deze aandelen wordt betaald, mag niet meer dan vijf procent hoger zijn dan de hoogste slotkoers van de dertig beursdagen die aan de verrichting voorafgaan en niet meer dan tien procent lager dan de laagste slotkoers van diezelfde periode van dertig beursdagen. Deze machtiging werd verlengd en verleend voor een periode van vijf jaar met ingang van 21 april 2021.

Proximus NV heeft een statutaire verplichting om 5% van de winst vóór belastingen van de moedermaatschappij uit te keren aan haar werknemers. In de bijgevoegde geconsolideerde jaarrekening wordt deze winstuitkering geboekt als personeelskost.

In december 2015 werd door het Belgische Parlement een nieuwe wet aangenomen met het oog op de modernisering van de wet van 1991 tot hervorming van bepaalde overheidsbedrijven, met name door de versoepeling van bepaalde organisatorische beperkingen om een gelijk speelveld met concurrerende bedrijven te creëren, door de corporate governance in overeenstemming te brengen met de gangbare regels voor beursgenoteerde bedrijven in België en door het kader te bepalen waarbinnen de overheid haar participatie kan

terugbrengen tot minder dan 50%. De Algemene Vergadering van 2016 besliste de statuten aan te passen, zodat de wijzigingen in de wet van 1991 konden worden opgenomen.

Op 31 december 2021 bedraagt het aantal eigen aandelen 15.283.771.

In 2021 en 2020 verkocht de Groep respectievelijk 6.438 en 3.092 eigen aandelen aan haar senior management voor minder dan 1 miljoen EUR onder een aandelenaankoopplan met een korting van 16,70% (zie toelichting 35).

In 2020 oefenden werknemers 16.583 aandelenopties uit. Om deze verplichting met betrekking tot de uitoefening van opties na te komen, gebruikte Proximus eigen aandelen (zie toelichting 35). Alle aandelenoptieplannen liepen af in 2020.

Aantal aandelen (inclusief eigen aandelen):	2020	2021
Op 1 januari	338 025 135	338 025 135
Per 31 december	338 025 135	338 025 135
Aantal eigen aandelen:	2020	2021
Op 1 januari	15 042 626	15 335 109
Verkoop onder een aandelenaankoopplan met korting	-3 092	-6 438
Aankoop en verkoop van eigen aandelen	312 158	-44 900
Uitoefening van opties op aandelen	-16 583	0
Per 31 december	15 335 109	15 283 771

Toelichting 18.2. Minderheidsbelangen

In overeenstemming met de overeenkomst van 9 februari 2021 verwierf Proximus op 23 februari 2021 een belang van 42,4% van de minderheidsaandeelhouders van BICS (MTN 20% en Swisscom 22,4%), voor een totale contante vergoeding van 217 miljoen EUR.

Aangezien Proximus reeds vóór deze transactie zeggenschap had over BICS, kwalificeert deze overname als een aandelenovername. Dit betekent dat het negatieve verschil tussen (1) het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast, en (2) de reële waarde van de betaalde vergoeding rechtstreeks in mindering wordt gebracht van het eigen vermogen dat toerekenbaar is aan de moedermaatschappij.

Toelichting 19: Rentedragende schulden

Toelichting 19.1 Rentedragende schulden op lange termijn

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2020	2021
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)		2 104	2 337
Kredietinstellingen		401	401
Andere leningen		1	0
Totaal		2 507	2 737

Op 22 december 2021 heeft de Groep vervroegd en zonder boete een obligatielening terugbetaald van 500 miljoen EUR met vervaldatum 22 maart 2022 en een jaarlijkse vaste coupon van 0,5%.

Op 10 november 2021 heeft de Groep haar eerste Groene Obligatie van 750 miljoen euro uitgegeven, die inging op 17 november 2021 en vervalt op 17 november 2036, met een jaarlijkse vaste coupon van 0,75%.

De Groep heeft een nieuwe Private Placement Note met een looptijd van 20 jaar (onder EMTN) van EUR 150 miljoen toegekend met ingang van 14 mei 2020 met een jaarlijkse vaste coupon van 1,5% met vervaldatum op 14 mei 2040.

Alle langetermijnschulden zijn zonder waarborgen. Tijdens 2021 en 2020 zijn er geen wanbetalingen of schendingen m.b.t. aangegane leningen.

In de twee voorgestelde jaren werden rente- en valutaswaps (IRCS) gebruikt om de rentevoet- en wisselkoersrisico's op de niet-achtergestelde obligatieleningen in JPY te beheren. Deze swaps geven de Groep de mogelijkheid om de rentevoet op deze obligatieleningen, welke economisch volledig afgedekt zijn, om te zetten van een vaste rentevoet naar een vlottende rentevoet en de resterende schulden in JPY om te zetten in vast rente-schulden in EUR (zie toelichting 32).

De niet-achtergestelde obligatieleningen in EUR en JPY worden door Proximus NV uitgegeven. De nominale waarde van deze schulden is volledig terugbetaalbaar op hun vervaldatum.

De Groep heeft renteswaps gebruikt om het risico te beperken van renteschommelingen tussen de aanvangsdatum van de afdekking en de uitgiftedatum van zeer waarschijnlijke vastrentende schulden op lange termijn, en die zich hebben voorgedaan zoals gepland. De effectieve rentevoeten van de schulden waarop deze afdekkingen betrekking hebben, weerspiegelen de effecten van deze afdekkingen.

De langlopende rentedragende verplichtingen per 31 december 2021 kunnen als volgt worden samengevat:

	Boekwaarde	Nominale waarde	Waardering volgens IFRS 9	Vervaldatum	Interest-betalingen / herprijsbaar	Betaalde rentevoet	Reële rentevoet
	(in miljoen EUR)	(in miljoen EUR)			(b)		
Niet-achtergestelde obligatieleningen							
Leningen met vlottende interestvoet							
JPY (a)	11	11	Afgeschreven kost	dec-26	Halfjaarlijks	-0,72%	-0,72%
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	150	150	Afgeschreven kost	mrt-28	Jaarlijks	3,19%	3,22%
EUR	100	100	Afgeschreven kost	Mei-23	Jaarlijks	2,26%	2,29%
EUR	599	600	Afgeschreven kost	apr-24	Jaarlijks	2,38%	2,46%
EUR	497	500	Afgeschreven kost	okt-25	Jaarlijks	1,88%	2,05%
EUR	150	150	Afgeschreven kost	Mei-40	Jaarlijks	1,50%	1,52%
EUR	100	100	Afgeschreven kost	sep-31	Jaarlijks	1,75%	1,78%
EUR	730	750	Afgeschreven kost	nov-36	Jaarlijks	0,75%	1,05%
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	400	400	Afgeschreven kost	mrt-28	Jaarlijks	1,23%	1,04%
EUR	1	1	Afgeschreven kost	okt-23	Maandelijks	0,60%	0,60%
Totaal	2737	2762					

(a) omgezet in een variable rentelening in EUR via rente- en valutawaps.

(b) voor leningen met variabele rente is de rentevoet de rentevoet die geldt op de laatste renteherzieningsdatum vóór 31 december 2021

(c) gemiddelde duur

(d) maandelijks, per kwartaal, halfjaarlijks, jaarlijks

De rentedragende langetermijnleningen per 31 december 2020 zijn als volgt:

	Boekwaarde	Nominale waarde	Waardering volgens IFRS 9	Vervaldatum	Interest-betalingen / herprijsbaar	Betaalde rentevoet	Reële rentevoet
	(in miljoen EUR)	(in miljoen EUR)			(b)		
Niet-achtergestelde obligatieleningen							
Leningen met vlottende interestvoet							
JPY (a)	12	11	Afgeschreven kost	dec-26	Halfjaarlijks	-0,70%	-0,70%
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	150	150	Afgeschreven kost	mrt-28	Jaarlijks	3,19%	3,22%
EUR	100	100	Afgeschreven kost	Mei-23	Jaarlijks	2,26%	2,29%
EUR	598	600	Afgeschreven kost	apr-24	Jaarlijks	2,38%	2,46%
EUR	496	500	Afgeschreven kost	okt-25	Jaarlijks	1,88%	2,05%
EUR	499	500	Afgeschreven kost	mrt-22	Jaarlijks	0,50%	0,34%
EUR	149	150	Afgeschreven kost	Mei-40	Jaarlijks	1,50%	1,52%
EUR	100	100	Afgeschreven kost	sep-31	Jaarlijks	1,75%	1,78%
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	400	400	Afgeschreven kost	mrt-28	Jaarlijks	1,23%	1,04%
EUR	1	1	Afgeschreven kost	okt-23	Maandelijks	0,60%	0,60%
Andere leningen							
EUR	1	1	Afgeschreven kost	2024	Verschillende betalingsmethoden (d)	0%-6%	0%-6%
Totaal	2 507	2 514					

(a) omgezet in een variable rentelening in EUR via rente- en valuta swaps.

(b) voor leningen met variabele rente is de rentevoet de rentevoet die geldt op de laatste renteherzieningsdatum vóór 31 december 2021

(c) gemiddelde duur

(d) maandelijks, per kwartaal, halfjaarlijks, jaarlijks

Toelichting 19.2 Kortlopende rentedragende schulden

Per 31 december

(in miljoen EUR)	2020	2021
Kortetermijndeel van andere schulden > 1 year		
Kredietinstellingen	1	1
Kredietinstellingen	0	150
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	150	100
Andere leningen	12	1
Totaal	163	252

De onderstaande tabellen geven een overzicht van het kortlopende gedeelte van de niet-achtergestelde obligatieleningen met vervaldatum binnen het jaar.

De kortlopende rentedragende verplichtingen per 31 december 2021 kunnen als volgt worden samengevat:

	Boekwaarde (in miljoen EUR)	Nominale waarde (in miljoen EUR)	Waardering volgens IFRS 9	Vervaldatum	Interest- betalingen / herprijsbaar	Betaalde rentevoet	Reële rentevoet
Kortetermijndeel van rentedragende schulden > 1 year							
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	1	1	Afgeschreven kost	dec-22	Maandelijks	0,60%	0,60%
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	100	100	Afgeschreven kost	jan-22	Bij aanvang	0,60%	0,60%
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	150	150	Afgeschreven kost	jan-22	Jaarlijks	0,61%	0,61%
Andere leningen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	1	1	Afgeschreven kost	jan-22	Jaarlijks	0,00%	0,00%
Totaal	252	252					

(a) maandelijks, per kwartaal, halfjaarlijks, jaarlijks

Kortetermijnschulden per 31 december 2020 zijn als volgt:

	Boekwaarde (in miljoen EUR)	Nominale waarde (in miljoen EUR)	Waardering volgens IFRS 9	Vervaldatum	Interest- betalingen / herprijsbaar	Betaalde rentevoet	Reële rentevoet
Kortetermijndeel van rentedragende schulden > 1 year							
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	1	1	Afgeschreven kost		Maandelijks	0,60%	0,60%
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	150	150	Afgeschreven kost	feb-21	Bij aanvang	-0,40%	-0,40%
Andere leningen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	12	12	Afgeschreven kost	jan-21		0,43%	0,43%
Totaal	163	163					

(a) maandelijks, per kwartaal, halfjaarlijks, jaarlijks

Toelichting 19.3 Informatie over de financieringsactiviteiten van de Groep in verband met rentedragende schulden

	Per 31 december	Kasstroom uitgifte	Kasstroom aflossingen	Niet kas wijzigingen	Per 31 december
(in miljoen EUR)	2020				2021
Langetermijn					
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	2 104	730	0	-498	2 337
Kredietinstellingen	401	0	-1	0	401
Andere leningen	1	0	-1	0	0
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	4	0	0	-1	3
Korte termijn deel van andere schulden > 1 year					
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	0	0	-500	500	0
Beleggingen aangehouden tot vervaldag	1	0	0	0	1
Andere kortlopende rentedragende verplichtingen					
Kredietinstellingen	0	150	0	0	150
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	150	100	-150	0	100
Andere leningen	12	0	-11	0	1
Totale schulden uit financieringsactiviteiten exclusief leasingschulden	2 673	980	-663	1	2 992
Leasingschulden op korte en lange termijn	284	0	-79	68	273
Totale schulden uit financieringsactiviteiten inclusief leasingschulden	2 957	980	-742	69	3 265

	Per 31 december	Kasstroom uitgifte	Kasstroom aflossingen	Niet kas wijzigingen	Per 31 december
(in miljoen EUR)	2019				2020
Langetermijn					
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	1 953	149	0	2	2 104
Kredietinstellingen	402	0	-1	0	401
Andere leningen	0	1	0	0	1
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	5	0	0	-1	4
Korte termijn deel van andere schulden > 1 year					
Beleggingen aangehouden tot vervaldag	1	0	0	0	1
Andere kortlopende rentedragende verplichtingen					
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	156	-6	0	0	150
Andere leningen	0	12	0	0	12
Totale schulden uit financieringsactiviteiten exclusief leasingschulden	2 517	157	-1	1	2 673

Leasingschulden op korte en lange termijn	307	0	-82	59	284
Totale schulden uit financieringsactiviteiten inclusief leasingschulden	2 824	157	-82	60	2 957

De non-cash wijzigingen betreffen de overdracht van de obligatie van 500 miljoen EUR, die vervroegd wordt terugbetaald in december 2021 (zie toelichting 19.1), van langlopend naar kortlopend en de herwaardering naar reële waarde van het besloten derivaat dat verband houdt met, maar gescheiden is van de langlopende schuld uitgedrukt in JPY, het basiscontract.

Toelichting 20. Provisies

(in miljoen EUR)	Arbeids- ongevallen	Geschillen	Ziekte­dagen	Ontmanteling masten	Andere risico's	Totaal
Op 1 januari 2020	29	19	17	39	34	137
Toevoegingen	0	9	0	6	3	18
Aanwendingen	-2	-1	0	0	-6	-9
Terugnemingen	0	-4	-1	0	-2	-7
Actualisatie	1	0	0	0	0	1
Op 31 december 2020	28	23	16	45	28	139
Toevoegingen	0	20	0	0	5	25
Aanwendingen	-3	-2	0	0	-1	-6
Terugnemingen	0	-6	-1	0	0	-7
Actualisatie	1	1	0	0	0	2
Op 31 december 2021	26	36	15	44	32	153

De voorziening voor arbeidsongevallen betreft de vergoedingen die Proximus NV desgevallend zal betalen aan personeelsleden die gewond geraakt zijn (met inbegrip van beroepsziekten) tijdens de uitoefening van hun functie en op de weg van en naar het werk. Tot 31 december 2002 werd de vergoeding volgens de wet van 1967 (openbare sector) op de arbeidsongevallen, gedekt en rechtstreeks uitbetaald door Proximus. Deze voorziening (gedeelte annuïteiten) is gebaseerd op actuariële gegevens met inbegrip van de sterftetafels, vergoedingspercentages, rentevoeten en andere factoren bepaald door de wet van 1967 en berekend met de hulp van een professioneel verzekeraar. Rekening houdend met de sterftetafel wordt ervan uitgegaan dat het grootste gedeelte van deze kosten zal worden uitbetaald tot 2062.

Sinds 1 januari 2003 zijn de contractuele personeelsleden onderworpen aan de wet van 1971 (privésector) en blijven de statutaire personeelsleden onder de toepassing van de wet van 1967 (openbare sector). Zowel voor de contractuele als de statutaire personeelsleden is Proximus sinds 1 januari 2003 gedekt door verzekeringspolissen voor arbeidsongevallen en zal zij dus geen rechtstreekse betalingen meer uitvoeren aan de personeelsleden.

De voorziening voor geschillen geeft de beste raming van het management weer voor waarschijnlijke verliezen ten gevolge van hangende geschillen waarvoor de Groep door een derde partij wordt vervolgd of waarvoor zij betrokken is in een juridisch geschil. De verwachte timing van de bijbehorende uitstroom van kasmiddelen hangt af van de vooruitgang en de duur van de onderliggende gerechtelijke procedures. De toevoeging van 2021 aan de voorzieningen voor geschillen heeft voornamelijk betrekking op claims van leveranciers.

De voorziening voor ziekte­dagen is de beste raming van het management van de waarschijnlijke kosten ingevolge de toekenning door Proximus aan haar statutaire personeelsleden van een recht op cumulatie van niet-opgenomen ziekte­dagen.

De voorziening voor de ontmanteling van pylonen omvat de verwachte kosten voor de ontmanteling en het herstel van de sites waarop de antennes zich bevinden. Verwacht wordt dat het grootste deel van deze kosten in de periode 2022-2050 zal worden betaald. De voorziening voor herstelkosten wordt geraamd aan de huidige prijzen en verdisconteerd tegen een discontovoet van 1,05% op basis van het verwachte tijdschema voor de afwikkeling van de verplichting.

De voorziening voor andere risico's omvat hoofdzakelijk de milieurisico's en de diverse risico's.

Toelichting 21. Andere langetermijnschulden

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Andere langetermijnschulden - handelsschulden	95	98
Andere langetermijnschulden - niet-handelsschulden	7	5
Totaal	102	102

Alle overige schulden op lange termijn zijn niet-rentedragende verplichtingen.

Schulden op meer dan één jaar omvatten licenties (zie toelichting 4), uitzend- en inhoudsrechten die verschuldigd zijn over het deel van de contractduur dat meer dan één jaar bedraagt (meestal minder dan 5 jaar).

Schulden op meer dan één jaar - andere dan handelsverplichtingen omvatten het besloten derivaat dat verband houdt met maar gescheiden is van de schuld op lange termijn uitgedrukt in JPY, het basiscontract (zie Derivaten in toelichting 2). De cijfers per 31 december 2020 zijn aangepast om deze verplichting op te nemen, die voorheen was ingedeeld bij de rentedragende langlopende verplichtingen.

Toelichting 22: Andere kortetermijnschulden

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Te betalen B.T.W.	6	6
Schulden aan werknemers	115	113
Voorziening voor vakantiegeld	77	87
Voorziening voor sociale zekerheidsbijdrage	45	46
Voorschot ontvangen op contracten	9	8
Andere belastingen	102	108
Over te dragen opbrengsten	4	2
Toe te rekenen kosten	27	25
Andere schulden	30	37
SubTotaal overige huidige schulden	416	432
Contractuele verplichtingen	157	135
Totaal	573	567

Contractverplichtingen omvatten de verplichting van de Groep om goederen of diensten in de toekomst te leveren aan een klant waarvoor de Groep een betaling van de klant heeft ontvangen of het bedrag verschuldigd is.

De daling van deze rubriek in 2021 ten opzichte van 2020 werd veroorzaakt door:

- een daling van de bedrijfsactiviteiten voor MediaMobile en BICS (minder klanten die langlopende capaciteitscontracten aangingen)
- de beëindiging van ICT-contracten (voornamelijk Proximus SA) en heronderhandelingen van deze contracten in 2022.

Toelichting 23. Netto-omzet

Netto-omzet komt overeen met de omzet uit contracten met klanten. De Groep genereert inkomsten uit de overdracht van goederen en diensten in de tijd en op een bepaald moment als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Netto omzet erkend op een bepaald moment in de tijd	542	560
Netto omzet erkend in de tijd	4 901	4 977
Totaal	5 443	5 537

De uitsplitsing van de netto-omzet volgens de aard van de geleverde goederen en diensten en de markt en het soort klanten is als volgt:

(in miljoen EUR)		Per 31 december	
		2020	2021
Domestic			
Consumer	Omzet van Consumer afkomstig van X-play klanten	2 203	2 188
	Prepaid	42	35
	Toestellen	235	247
	Lux. Telco (1)	116	125
	Andere	52	98
	<i>Totaal Consumer</i>	<i>2 648</i>	<i>2 692</i>
Enterprise	Telecom opbrengsten	758	769
	ICT (2)	541	536
	Advanced Business Services (3)	39	37
	Andere producten	6	10
	<i>Totaal Enterprise</i>	<i>1 344</i>	<i>1 352</i>
Wholesale	Vaste en mobiele wholesale diensten	126	120
	Interconnect (4)	187	164
	<i>Totaal Wholesale</i>	<i>313</i>	<i>284</i>
Andere		9	4
Totaal Domestic		4 313	4 333
BICS		962	997
TeleSign		273	326
Eliminaties		-105	-120
Totaal netto-inkomsten		5 443	5 537

(1) Lux. Telco: : inclusief vaste en mobiele diensten, toestellen en overige diensten

(2) ICT: informatie- en communicatietechnologie (ICT) is een meer omvattende term dan informatietechnologie (IT), die de rol van eengemaakte communicatie en de integratie van telecommunicatie (telefoonlijnen en draadloze signalen), computers en de noodzakelijke bedrijfssoftware, middleware, opslag en audiovisuele systemen benadrukt, en die gebruikers in staat stelt om informatie te raadplegen, op te slaan, door te sturen en te behandelen. De ICT-oplossingen van Proximus omvatten, maar zijn niet beperkt tot veiligheid, cloud, 'Network & Unified Communication', 'Enterprise Mobility Management' en 'Servicing en Sourcing'.

(3) Advanced Business services: nieuwe oplossingen aangeboden naast traditionele telecom en ICT, zoals Road User Charging, convergente oplossingen, big data en slimme mobiliteit.

(4) Wholesale Interconnect: het proces waarbij een netwerk van een operator wordt verbonden met een netwerk van een andere operator. Hierdoor kunnen de klanten van de ene operator communiceren met de klanten van een andere operator. Interconnectie omvat vaste spraak, mobiele spraak en mobiele SMS/MMS-diensten.

De volgende tabel geeft de transactieprijs weer die per 31 december 2021 is toegewezen aan nog niet vervulde prestatieverplichtingen. Niet-vervulde prestatieverplichtingen zijn de diensten die de Groep verplicht is te leveren aan klanten gedurende de resterende vaste termijn van het contract en de vergoeding die van klanten is ontvangen voordat aan de prestatieverplichtingen is voldaan, zoals voorschotten voor zendtijd:

(in miljoen EUR)	Verwacht tijdstip van erkenning		
	2022	2023	> 2024
Transactieprijs toegewezen aan prestatieverplichtingen die nog niet werden geleverd	169	54	39

Toelichting 24. Andere bedrijfsopbrengsten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Meerwaarde op de verkoop van immateriële en materiële vaste activa	3	1
Meerwaarde bij realisatie van financiële vaste activa	0	0
Diverse refacturaties en recuperatie van uitgaven	31	36
Andere opbrengsten	4	4
Totaal	38	42

De "Diverse herfacturerings- en recuperatiekosten" omvatten de vergoedingen voor schade aan het netwerk door derden (EUR 9 miljoen in 2021 en EUR 9 miljoen in 2020), alsook de werknemersbijdragen en de bijdragen van derden voor diverse diensten.

De stijging met EUR 5 miljoen in 2021 ten opzichte van 2020 is voornamelijk te wijten aan de terugbetaling van de verzekeringsmaatschappij in verband met de waterschade van juli 2021 voor EUR 7 miljoen.

Toelichting 25. Kosten van aan omzet-gerelateerde materialen en diensten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Aankopen van materialen	421	444
Aankopen van diensten	1 480	1 554
Totaal	1 901	1 997

Goederen en diensten die rechtstreeks verband houden met de omzet zijn externe variabele kosten die worden gemaakt in het kader van een verkooptransactie, en die evolueren in verhouding tot de omzet. In de Groep omvatten ze voornamelijk kosten voor verkeer (interconnectiekosten, afsluitkosten...), kosten voor het verwerven en behouden van abonnees, externe kosten die rechtstreeks verband houden met ICT-contracten (zoals apparatuur, onderhoud, ondersteuning van verkopers die worden doorgerekend aan de klanten) en kosten in verband met Proximus TV (zoals kosten voor content en variabele uitzendrechten). Ze omvatten ook de kosten van goederen en werk in uitvoering die aan klanten worden gefactureerd.

De aankopen van materialen worden weergegeven na aftrek van het werk uitgevoerd door de onderneming, dat werd geactiveerd ten bedrage van 63 miljoen in 2021 en 64 miljoen EUR in 2020. Deze omvatten hoofdzakelijk modems en set up boxes die bij de klant zijn geïnstalleerd.

Toelichting 26. Workforce kosten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Wedden en lonen	648	661
Sociale zekerheidsbijdragen	166	162
Pensioenkosten	55	51
Vergoedingen na uitdiensttreding (andere dan pensioenen) en beëindigingsvoordelen	-24	3
Extern Personeelsbestand	218	256
Andere workforce kosten	65	66
Totaal	1 128	1 200

Workforce kosten zijn kosten die verband houden zowel met eigen personeelsleden als met externe arbeidskrachten (opgenomen in andere workforce kosten).

Wedden en lonen en sociale zekerheidsbijdragen worden getoond na aftrek van eigen werken die gekapitaliseerd worden voor een bedrag van 128 miljoen in 2021 en 119 miljoen EUR in 2020.

Vergoedingen na uitdiensttreding (andere dan pensioenen) en beëindigingsvergoedingen omvatten de impact van het FFP-transformatieplan (2021 1 miljoen EUR, 2020 -27 miljoen EUR) en andere ontslagvergoedingen (2021 1 miljoen EUR, 2020 -3 miljoen EUR). Ze omvatten ook de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten en pensioenkosten van verstreken diensttijd van andere vergoedingen na uitdiensttreding (2021 4 miljoen EUR, 2020 6 miljoen EUR).

De uitgaven voor extern personeel omvatten de kosten voor consultancy en outsourcing.

De overige personeelskosten omvatten andere kosten met betrekking tot intern personeel (zoals maaltijdcheques, sociale activiteiten, ongevallenverzekering voor werknemers, treinkaartjes voor actieve medewerkers).

Toelichting 27. Non-workforce kosten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Diensten en capaciteitscontracten	40	43
Onderhoud en nutsvoorzieningen	166	170
Publiciteit en public relations	71	86
Administratie, opleiding, studies en honoraria	130	137
Kosten voor telecommunicatie, post en kantooruitrusting	29	28
Waardevermindering	33	26
Andere belastingen dan winstbelastingen	26	28
Andere non-workforce kosten	36	35
Totaal	530	554

Andere belastingen dan winstbelastingen: Belasting op pylonen

In 2020 waren er zowel positieve als negatieve evoluties in de rechtspraak die tot een herziening van de voorzieningen hebben geleid, met een beperkte netto-impact. De in de financiële staten opgenomen positie weerspiegelt de beste raming van het management van het waarschijnlijke eindresultaat.

Toelichting 28. Afschrijvingen

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Afschrijvingen op licenties en andere immateriële vaste activa	456	489
Afschrijvingen op materiële vaste activa	579	614
Afschrijving van een met een gebruiksrecht overeenstemmende activa	82	80
Totaal	1116	1183

Toelichting 29. Netto financiële kosten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Financiële opbrengsten		
Rentebaten op financiële instrumenten		
Tegen geamortiseerde kosten	2	2
Waardering aan de reële waarde van financiële instrumenten		
Niet in een hedgerelatie - FVTPL	6	0
Andere financiële inkomsten	1	2
Financiële kosten		
Interesten en kosten van schulden op financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs		
Niet-achtergestelde obligatieleningen	-42	-43
Rentelasten op leaseverplichtingen	-3	-2
Kortetermijnschuld	-1	0
Schulden op lange termijn	-2	-4
Actualisatie kosten		
op pensioenen en andere vergoedingen na uitdiensttreding	-4	-4
Waardering aan de reële waarde van financiële instrumenten		
Niet in een hedgerelatie - FVTPL	0	-2
Andere financiële kosten	-4	-2
Totaal	-48	-54

De herwaardering tegen reële waarde van de verplichting met betrekking tot de verkoopoptie die aan de voormalige eigenaars van Be-Mobile op hun eigen aandelen werd toegekend, leidde tot een winst van 6 miljoen EUR in 2020. In 2021 leidde deze herwaardering tot een verlies van 2 miljoen EUR.

Toelichting 30. Winst per aandeel

De gewone winst per aandeel wordt berekend door de nettowinst van het jaar die kan toegekend worden aan de gewone aandeelhouders, te delen door het gewogen gemiddelde van het aantal gewone uitstaande aandelen tijdens het jaar.

De verwaterde winst per aandeel wordt berekend door de nettowinst van het jaar die toegekend wordt aan de gewone aandeelhouders, te delen door het gewogen gemiddelde van het aantal gewone uitstaande aandelen, beiden gecorrigeerd voor de effecten van alle potentiële gewone aandelen die tot verwatering kunnen leiden.

Hierna worden de resultaten- en aandelengegevens weergegeven die worden gebruikt bij de berekening van de gewone en verwaterde winst per aandeel:

	Per 31 december	
	2020	2021
Nettowinst toe te rekenen aan gewone aandeelhouders (in miljoen EUR)	564	443
Aangepaste nettowinst voor de berekening van de verwaterde winst per aandeel (in miljoen EUR)	564	443
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen	322 752 015	322 751 990
Correctie voor aandelenopties	3 742	0
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen voor verwaterde winst per aandeel	322 755 758	322 751 990
Gewone winst per aandeel (EUR)	1,75	1,37
Verwaterde winst per aandeel (EUR)	1,75	1,37

In 2020 waren alle toegekende aandelenopties verwaterd en dus opgenomen in de berekening van de verwaterde winst per aandeel. Alle aandelenoptieplannen werden in 2021 afgesloten. De verkoop van aandelen aan het management van de onderneming in het kader van aandelenaankoopplannen met een korting van 16,70% had een verwaterend effect, maar dit was niet significant in 2021 en 2020.

Toelichting 31. Betaalde en voorgestelde dividenden

	2020	2021
Dividenden op gewone aandelen:		
Vorgestelde dividenden (in miljoen EUR)	387	387
Aantal uitstaande aandelen met dividendrechten	322 690 026	322 741 364
Dividend per aandeel (EUR)	1,2	1,2
Interim dividend betaald aan de aandeelhouders (in miljoen EUR)	161	161
Interim dividend per aandeel (EUR)	0,5	0,5

De voorgestelde dividenden voor 2020 werden effectief uitbetaald in april 2021. De interim dividenden voor 2021 werden uitbetaald in december 2021.

Toelichting 32. Bijkomende toelichtingen inzake financiële instrumenten

Toelichting 32.1. Derivaten

De Groep maakt gebruik van derivaten zoals renteswaps (IRS), rente- en valutaswaps (IRCS), termijnwisselcontracten en valuta opties.

(in miljoen EUR)	Toelichting	2020	2021
Vaste activa			
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	12	4	3
Vlottende activa			
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	15	0	1
Totaal activa		4	4
Langetermijnschulden			
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	21	4	3
Kortetermijnschulden			
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	22	0	1
Totaal schulden		4	3

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de positieve en negatieve reële waarden van de derivaten in de balans, opgenomen als respectievelijk vaste/vlottende activa of passiva.

Op 31 december 2021 (in miljoen EUR)	Reële waarde	
	Activa	Passiva
Rente- en valutaswaps	3	0
Rente - en valutagerelateerd - anderen derivaten	0	-3
Termijnwisselcontracten	1	-1
Derivaten die niet kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking	4	-3

Op 31 december 2020 (in miljoen EUR)	Reële waarde	
	Activa	Passiva
Rente- en valutaswaps	4	0
Rente - en valutagerelateerd - anderen derivaten	0	-4
Derivaten die niet kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking	4	-4

Rente- en valutaswaps (IRCS) worden gebruikt om wisselkoers- en renterisico's m.b.t. de overblijvende niet-achtergestelde obligatieleningen van JPY 1,5 miljard te beheren (zie toelichting 19).

Toelichting 32.2. Financieel risicobeheer: objectieven en beleid

De belangrijkste financiële instrumenten van de Groep bestaan uit niet-achtergestelde obligaties, handelsvorderingen en handelsschulden. De belangrijkste risico's verbonden met deze financiële instrumenten zijn het rentevoetrisico, het wisselkoersrisico, het liquiditeitsrisico en het kredietrisico.

Het principe van risicominimalisatie wordt op alle financiële transacties toegepast. Om dit te bereiken wordt het beheer met betrekking tot de financiering, wisselkoers, rentevoet en kredietrisico gecentraliseerd bij het Groep Treasury departement. Simulaties worden uitgevoerd gebruikmakend van verschillende marktscenario's ("worst case" scenario inbegrepen) om hun impact in verschillende marktomgevingen in te schatten. Alle financiële transacties en financiële risico's worden beheerd en opgevolgd in een centraal treasury managementsysteem.

Het Groep Treasury departement voert zijn activiteiten uit in het kader van de regels en richtlijnen die door het Executief Comité en de Raad van Bestuur goedgekeurd werden. Het Groep Treasury departement is verantwoordelijk voor de toepassing van deze richtlijnen. Volgens deze regels, worden de derivaten gebruikt om het rentevoetrisico en het wisselkoersrisico af te dekken. Derivaten worden enkel gebruikt als dekkinginstrument, en kunnen niet gebruikt worden voor handels- of andere speculatieve doeleinden. De belangrijkste door de Groep gebruikte derivaten zijn termijnwisselcontracten, renteswaps en valutaopties.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de wijziging in het Eigen vermogen en het totaalresultaat per type dekkinginstrument voor 2021:

(in miljoen EUR)	Toelichting	Overdracht naar resultatenrekening voor de periode
Renteswapinstrumenten	OCI	-13
Afschrijving van gecumuleerde herwaarderingen van afgewikkelde renteswaps	OCI	2
Mutaties in niet-gerealiseerde resultaten in verband met kasstroomafdekkingen		-11

Het interne auditdepartement van de Groep controleert regelmatig de interne controleomgeving binnen het Groep Treasury departement.

Rentevoetrisico

De blootstelling van de Groep aan de veranderende marktrentevoeten betreft voornamelijk zijn lange-termijn financiële schulden. Het Groep Treasury departement beheert de blootstelling van de Groep aan wijzigingen van de rentevoeten en de financieringskost, door een mix van vaste en vlottende rentedragende schulden te gebruiken, in lijn met de door de Groep opgestelde regels voor financieel risicobeheer. Deze regels streven naar het bereiken van een optimaal evenwicht tussen de totale financieringskost, de risicobeperking en het vermijden van de volatiliteit van de financiële resultaten, rekening houdend met zowel de marktcondities en opportuniteiten als met de globale handelsstrategie van de Groep.

De onderstaande tabellen tonen de rentedragende langetermijnschulden per munt (inclusief het kortetermijngedeelte, exclusief leasing- en soortgelijke schulden), de rente- en valutaswaps (IRCS) en de netto wisselverplichtingen van de Groep, op 31 december 2021 en 2020.

Op 31 december 2021

	Directe lening			IRCS overeenkomsten			Netto verplichtingen		
	Notioneel bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag
	(in miljoen EUR)		(in jaren)	(in miljoen EUR)		(in jaren)	(in miljoen EUR)		(in jaren)
EUR									
Vast	2 750	1,42%	8				2 750	1,42%	8
Variabel				11	-0,72%	4,96	11	-0,72%	5
JPY									
Vast	11	5,04%	5	-11	-5,04%	4,96			
Totaal	2 761	1,43%	8	0			2 761	1,41%	8

(1) Gewogen gemiddelde interestvoet rekening houdend met de recentste rentevoeten voor variabele rentedragende leningen.

Op 31 december 2020

	Directe lening			IRCS overeenkomsten			Netto verplichtingen		
	Notioneel bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag
	(in miljoen EUR)		(in jaren)	(in miljoen EUR)		(in jaren)	(in miljoen EUR)		(in jaren)
EUR									
Vast	2 500	1,72%	5				2 500	1,77%	5
Variabel				11	-0,70%	6	11	-0,70%	6
JPY									
Vast	11	5,04%	6	-11	-5,04%	6			
Total	2 511	1,73%	5	0			2 511	1,70%	5

(1) Gewogen gemiddelde interestvoet rekening houdend met de recentste rentevoeten voor variabele rentedragende leningen.

Op 29 juni 2021 sloot de Groep een renteswapcontract af om het risico op renteschommelingen af te dekken tussen de aanvangsdatum van de dekking en de uitgiftedatum van een vaste rente langetermijnschuld van 750 miljoen EUR die naar verwachting in November 2021 zou worden uitgegeven en effectief werd uitgegeven op 10 november 2021 voor dat bedrag. De afdekking, voor een nominaal bedrag van 600 miljoen euro met een vaste rente van 0,44%, werd op die datum afgewikkeld en resulteerde in de betaling van een bedrag van 13 miljoen euro aan de tegenpartijen bij de afdekking.

Wisselkoersrisico's

De operationele activiteiten zijn de belangrijkste bron van wisselrisico voor de Groep. Dit risico komt voort uit de aankopen of verkopen die door de operationele afdelingen in een andere valuta dan EUR worden uitgevoerd. Transacties in andere valuta dan EUR komen voornamelijk voor in het segment International Carrier Services ("BICS"), en nog meer sinds de verwerving van TeleSign. De internationale activiteiten van dit segment genereren betalingen in verschillende valuta's van en naar andere telecommunicatie operatoren. Buiten BICS voeren zowel Proximus als een aantal van zijn dochterondernemingen internationale activiteiten uit (ICT, roaming, investeringen en operationele uitgaven), welke een bron zijn van wisselrisico's.

De wisselkoersrisico's worden ingedekt voor zover ze de kasstromen van de Groep beïnvloeden. De wisselkoersrisico's die de kasstromen van de Groep niet beïnvloeden (bijvoorbeeld risico's die voortvloeien uit de omzetting van activa en schulden van de buitenlandse operaties naar de functionele valuta) worden gewoonlijk niet ingedekt. Niettemin zou de Groep kunnen overwegen om deze zogenaamde omrekeningsverschillen in te dekken indien hun mogelijke impact belangrijk zou worden voor de geconsolideerde jaarrekening.

De typische instrumenten die gebruikt worden om het wisselkoersrisico in te dekken zijn de termijnwisselcontracten en valutaopties.

In 2021 en 2020 was de Groep enkel voor zijn operationele activiteiten aan het wisselkoersrisico's blootgesteld. Transacties in vreemde valuta worden erkend in de functionele munt bij initiële opname, omgerekend aan de wisselkoers die geldt op de transactiedatum. Monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde munt worden op balansdatum in de functionele valuta van de entiteit omgerekend aan de slotkoers van die dag. Netto wisselkoersverschillen bij de omrekening van monetaire activa en passiva worden in het resultaat opgenomen onder "andere bedrijfskosten" in de periode waarin ze zich voordoen. Echter in een beperkt aantal gevallen wordt hedge accounting toegepast, waarbij de herwaarderingsresultaten tijdelijk op de balans worden opgenomen in afwachting van de finale afwikkeling van de onderliggende zogenaamde "hedge effective" blootstelling, om uiteindelijk als wisselkoersresultaten opgenomen te worden in de resultatenrekening.

De Groep voerde een sensitiviteitsanalyse uit op de wisselkoersen EUR/USD, EUR/GBP, EUR/ CHF, EUR/CDR, EUR/ZAR , EUR/AUD en EUR/HKD, munten waarin de Groep typisch een risico heeft uit zijn operationele activiteiten en dit voor 2021.

Vreemde valuta Nettopositie van de Groep per 31/12/2021	(In KEUR)	Effect op de winst-en-verliesrekening (in EUR) als de vreemde valuta ten opzichte van de EUR varieert met :								Slotkoers (In EUR)
		-15,0%	-10,0%	-5%	-2,5%	2,5%	5%	10%	15%	
(In KEUR)										1 EUR = xxx
-4 640	USD	615	410	205	102	-102	-205	-410	-615	1,13
-318	GBP	57	38	19	9	-9	-19	-38	-57	0,84
-672	CHF	98	65	33	16	-16	-33	-65	-98	1,03
696	SDR	-129	-86	-43	-22	22	43	86	129	0,81
4 459	ZAR	-37	-25	-12	-6	6	12	25	37	18,06
925	AUD	-89	-59	-30	-15	15	30	59	89	1,56
2 189	HKD	-37	-25	-12	-6	6	12	25	37	8,83
	Totaal	476	318	159	79	-79	-159	-318	-476	

Opmerkingen:

- 15% betekent dat de vreemde valuta 15% wint ten opzichte van de EUR
- 15% betekent dat de vreemde valuta 15% verliest ten opzichte van de EUR
- Een positief teken betekent winst in P&L
- Een negatief teken betekent een verlies in de winst- en verliesrekening

Kredietrisico en belangrijke concentraties van kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep als een klant of tegenpartij van een financieel instrument zijn contractuele verplichtingen niet nakomt.

Kredietrisico omvat alle vormen van tegenpartijblootstelling, d.w.z. wanneer tegenpartijen hun verplichtingen jegens Proximus niet kunnen nakomen met betrekking tot leningen, afdekkingstransacties, afwikkelingen en andere financiële activiteiten.

De maximale blootstelling van de Groep aan het kredietrisico (zonder rekening te houden met de waarde van alle zakelijke of andere zekerheden), in geval de tegenpartij haar verplichtingen niet nakomt en dit voor elke categorie van erkende financiële activa (waaronder derivaten met positieve marktwaarde), is gelijk aan de boekwaarde van deze activa op de balans en verleende bankgaranties.

Om het kredietrisico te beperken dat met de financieringsactiviteiten en het beheer van de liquide middelen van de Groep verbonden is, worden dergelijke transacties in regel enkel met financiële instellingen van eerste rang afgesloten, waarvan de lange termijn rating minimaal A- (S&P) bedraagt.

De Groep past de vereenvoudigde IFRS 9-benadering toe voor het waarderen van de verwachte kredietverliezen voor handelsvorderingen en contractactiva, d.w.z. het verwachte kredietverlies tijdens de levensduur. De bepaling van deze verliesuitkering kan op portefeuille- of individueel niveau plaatsvinden, afhankelijk van het beoordeelde risico dat aan de klant is verbonden.

Het kredietrisico dat uit operationele activiteiten met grote klanten voortvloeit, wordt op individuele basis beheerd en gecontroleerd. Indien nodig, vraagt de Groep bijkomende zakelijke zekerheden. Deze belangrijke klanten zijn niet materieel voor de Groep, aangezien het portfolio van Proximus vooral uit een groot aantal kleine klanten bestaat. Het kredietrisico en de concentratie van het kredietrisico verbonden aan handelsvorderingen is dus beperkt. De concentratie van het kredietrisico is ook beperkt voor handelsvorderingen op andere telecommunicatieondernemingen, door middel van nettingovereenkomsten met handelsschulden (zie toelichting 14.3), de verplichtingen tot vooruitbetaling, bankgaranties, de waarborgen uitgegeven door moederondernemingen en kredietlimieten toegestaan door kredietverzekeraars.

De Groep is blootgesteld aan kredietverliezen ingeval de tegenpartij haar verplichtingen op derivaten niet nakomt (zie toelichting 32.1). De Groep anticipeert echter niet op niet-nakoming door één van deze tegenpartijen, aangezien deze enkel zaken doet met vooraanstaande financiële instellingen, zeer beperkt gebruik maakt van derivaten op schuldinstrumenten zoals weergegeven in tabel 32.1, en in de regel alleen in zeer hoge mate belegt in liquide en kortlopende effecten (voornamelijk geldmiddelen en kasequivalenten), waarvoor de Groep, gezien de uitstekende rating van de tegenpartijen, geen voorzieningen voor kredietverlies opneemt.

Bovendien volgt de Groep mogelijke veranderingen in het kredietrisico van tegenpartijen op, door hun externe kredietratings op continue basis te volgen alsook de evolutie van de credit default swap rates van deze tegenpartijen (een leidende indicator die vaak anticipeert op toekomstige ratingwijzigingen).

Daarnaast is de Groep blootgesteld aan kredietrisico door incidenteel bankgaranties zonder verhaal toe te kennen aan enkele van haar institutionele of overheidsklanten. Op 31 december 2021 werden bankgaranties afgegeven voor een bedrag van 49 miljoen EUR en 57 miljoen EUR op 31 december 2020.

Ten slotte heeft de Groep geen financiële activa verpand en heeft zij geen enkel onderpand tegenover een van haar tegenpartijen.

Liquiditeitsrisico

In overeenstemming met het treasurybeleid, beheert het Groep Treasury departement de financieringskost door een mix van schulden met vaste rentevoet en schulden met vlottende rentevoet.

Een liquiditeitsreserve in de vorm van kredietlijnen en cash wordt aangehouden om de solvabiliteit en de financiële flexibiliteit van de Groep te allen tijde te garanderen. Daartoe is Proximus gecommiteerde bilaterale kredietovereenkomsten aangegaan met verschillende looptijden en een heropneembare kredietlijn gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen voor een totaal bedrag van 751 miljoen EUR.

Voor de financiering op middellange tot lange termijn maakt de Groep gebruik van obligaties en obligaties op middellange termijn. Het looptijdprofiel van de schuldportefeuille is gespreid over verschillende jaren. Group Treasury beoordeelt regelmatig zijn financieringsbronnen rekening houdend met zijn eigen kredietrating en de algemene marktomstandigheden.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het maturiteitsprofiel van de leasingschulden en rentedragende schulden van de Groep, exclusief derivaten, zoals vermeld in toelichting 19, op elke verslagdatum Dit looptijdprofiel is gebaseerd op contractuele niet-

gedisconteerde rentebetalingen en kapitaalaflossingen en houdt rekening met het effect op de kasstromen van rentederivaten die worden gebruikt om vastrentende verplichtingen om te zetten in variabel rentende verplichtingen en omgekeerd. Voor verplichtingen met variabele rentevoeten zijn de rentevoeten die gebruikt zijn om de kasstromen te bepalen, de rentevoeten die golden op hun laatste prijsvaststellingsdatum vóór de verslagdatum (respectievelijk op 31 december 2021 en 2020).

De verwachte uitstroom van kasmiddelen in 2021 voor het verslagjaar 2020 en de verwachte uitstroom van kasmiddelen in 2022 voor het verslagjaar 2021 worden beïnvloed door Proximus commercial papers en leningen op korte termijn.

(in miljoen EUR)	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2048
Per 1 januari 2021						
Kapitaal	163	502	101	600	500	811
Interesten	43	43	40	38	24	74
Totaal	206	545	141	638	524	885
Op 31 december 2021						
Kapitaal		252	101	600	500	1 550
Interesten		46	46	44	29	147
Totaal		297	146	644	529	1 697

Bankkredietfaciliteiten op 31 december 2021

Behalve de rentedragende schulden op lange termijn zoals weergegeven in toelichting 19.1 en 19.2 kan de Groep beroep doen op langetermijnkredietfaciliteiten ten belope van 751 miljoen EUR. Deze faciliteiten worden verstrekt door een gediversifieerde groep van banken. Op 31 december 2021 was er geen enkel uitstaand saldo onder deze faciliteiten. Een totaal van kredietlijnen voor 751 miljoen EUR is daarom beschikbaar voor opname op 31 december 2021.

De Groep maakt ook gebruik van een Euro Medium Term Note ("EMTN")-programma van 3,5 miljard EUR en een Commercial Paper ("CP")-programma van 1 miljard EUR.

Op 31 december 2021 was er een uitstaand bedrag onder het EMTN-programma van 2.350 miljoen EUR, terwijl het CP-programma een opgenomen en uitstaand bedrag toonde van 100 miljoen EUR.

Toelichting 32.3. Netto financiële positie van de Groep en beheer van kapitaal

De Groep definieert de netto financiële positie als het nettobedrag van de beleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten, verminderd met alle rentedragende financiële schulden en bijbehorende derivaten (met inbegrip van de herwaardering naar de reële waarde) en leasingschulden. De netto financiële positie omvat geen langetermijnhandelsschulden.

De aangepaste netto financiële positie verwijst naar de totale rentedragende schulden (korte en lange termijn) minus geldmiddelen en kasequivalenten exclusief leaseverplichtingen.

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	Per 31 december
		2020	2021
Beleggingen, kas en kasequivalenten	16 / 17	313	249
Afgeleide producten	12	4	3
Activa		318	252
Langtermijnschulden (*)	19.1	-2 727	-2 944
Kortetermijnschulden (*)	19.2	-230	-321
Schulden		-2 957	-3 265
Netto financiële positie (*)		-2 639	-3 013
Waarvan leasingschulden		-284	273
Aangepaste financiële positie (**)		-2 356	-2 740

(*) inclusief derivaten en leasingschulden

(**) de aangepaste financiële positie exclusief leasingschulden

Het doel van de Groep inzake het kapitaalbeheer bestaat erin een netto financiële schuldenlast en eigen vermogen-ratio's te behouden die zorgen voor voldoende liquiditeit op elk moment via een flexibele toegang tot de kapitaalmarkten, en dit om strategische projecten te kunnen financieren, en een aantrekkelijke vergoeding aan de aandeelhouders te bieden. Over de twee voorgestelde jaren, heeft de Groep geen nieuwe aandelen of andere verwaterende instrumenten uitgegeven.

Toelichting 32.4. Categorieën van financiële instrumenten

Occasioneel gebruikt de Groep rente- en valutaswaps (IRCS) om de risico's verbonden aan wijzigingen in rentevoeten en wisselkoersen op de rentedragende langetermijnschulden te beheersen (zie toelichting 32.2).

De volgende tabellen geven een overzicht van de financiële instrumenten van de Groep per categorie zoals gedefinieerd in IFRS 9, alsook van de winsten en verliezen ten gevolge van de herwaardering tegen reële waarde. Op basis van de marktvoorwaarden per 31 december 2021 ligt de reële waarde van de niet-achtergestelde obligatieleningen en van de lening van de Europese Investeringsbank (EIB), die tegen geamortiseerde kostprijs worden geboekt, 145 miljoen EUR, of 5,3%, hoger dan hun boekwaarde.

De reële waarden, berekend voor elke obligatie afzonderlijk, werden verkregen door de gecumuleerde kasuitstromen gegenereerd door elke obligatie te verdisconteren met de rentevoeten waartegen de Groep op 31 december 2021 zou kunnen lenen voor gelijkaardige obligaties met dezelfde resterende looptijden.

De Groep heeft gedurende de periode de classificatie van de financiële instrumenten niet gewijzigd.

De volgende tabel bevat de oorspronkelijke waarderingscategorieën onder IFRS 9 voor elke categorie van activa en financiële verplichtingen per 31 december 2021:

Per 31 december 2021 (in miljoen EUR)	Toelichting	Classificatie onder IFRS 9	Boekwaarde onder IFRS 9	Reële waarde
ACTIVA				
Vaste activa				
Eigenvermogeninstrumenten	9	FVOCI	1	1
Andere vaste activa				
Andere derivaten	32	FVTPL	3	3
Andere financiële activa		Afgeschreven kost	10	10
Vlottende activa				
Handelsvorderingen	14	Afgeschreven kost	879	879
Rentedragend				
Andere vorderingen		Afgeschreven kost	2	2
Niet-rentedragend				
Andere vorderingen		Afgeschreven kost	19	19
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden		FVTPL	1	1
Geldmiddelen en kasequivalenten				
Kortetermijndeposito's	17	Afgeschreven kost	10	10
Kas en banktegoeden	17	Afgeschreven kost	239	239
SCHULDEN				
Langtermijnschulden				
Rentedragende schulden				
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.1	Afgeschreven kost	2 337	2 456
Kredietinstellingen	19.1	Afgeschreven kost	401	423
Niet-rentedragende schulden				
Andere derivaten	32	FVTPL	3	3
Andere schulden op meer dan één jaar	21	Afgeschreven kost	100	100
KORTETERMIJNSCHULDEN				
Rentedragende schulden, korte termijn deel				
Kredietinstellingen	19.2	Afgeschreven kost	1	1
Rentedragende schulden				
Kredietinstellingen		Afgeschreven kost	150	150
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.2	Afgeschreven kost	100	100
Andere leningen	19.2	Afgeschreven kost	1	1
Handelsschulden		Afgeschreven kost	1 515	1 515
Andere kortetermijnschulden				
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	33	FVTPL	1	1
Andere schulden		FVTPL	3	3
Andere schulden		Afgeschreven kost	286	286

FVTPL: Financiële activa/schulden herwaardeerd aan de reële waarde via de resultatenrekening

FVTOCI: Financiële activa tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

De volgende tabel bevat de oorspronkelijke waarderingscategorieën onder IFRS 9 voor elke categorie van activa en financiële verplichtingen per 31 december 2020:

Per 31 december 2020 (in miljoen EUR)	Toelichting	Classificatie onder IFRS 9	Boekwaarde onder IFRS 9	Reële waarde
ACTIVA				
Vaste activa				
Eigenvermogeninstrumenten	9	FVOCI	1	1
Andere vaste activa				
Andere derivaten	32	FVTPL	4	4
Andere financiële activa		Afgeschreven kost	7	7
Vlottende activa				
Handelsvorderingen	14	Afgeschreven kost	868	868
Rentedragend				
Andere vorderingen		Afgeschreven kost	3	3
Niet-rentedragend				
Andere vorderingen		Afgeschreven kost	10	10
Beleggingen	16	Afgeschreven kost	3	3
Geldmiddelen en kasequivalenten				
Kortetermijndeposito's	17	Afgeschreven kost	115	115
Kas en banktegoeden	17	Afgeschreven kost	195	195
SCHULDEN				
Langetermijnschulden				
Rentedragende schulden				
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.1	Afgeschreven kost	2 104	2 286
Kredietinstellingen	19.1	Afgeschreven kost	401	434
Andere leningen	19.1	Afgeschreven kost	1	1
Niet-rentedragende schulden				
Andere derivaten	32	FVTPL	4	4
Andere schulden op meer dan één jaar	21	Afgeschreven kost	99	99
KORTETERMIJNSCHULDEN				
Rentedragende schulden, korte termijn deel				
Kredietinstellingen	19.2	Afgeschreven kost	1	1
Rentedragende schulden				
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.2	Afgeschreven kost	150	150
Andere leningen	19.2	Afgeschreven kost	12	12
Handelsschulden		Afgeschreven kost	1 213	1 213
Andere kortetermijnschulden				
Andere schulden		FVTPL	1	1
Andere schulden		Afgeschreven kost	276	276

FVTPL: Financiële activa/schulden herwaardeerd aan de reële waarde via de resultatenrekening

FVTOCI: Financiële activa tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

Toelichting 32.5. Activa en passiva aan reële waarde

Financiële instrumenten die gewaardeerd zijn aan reële waarde worden in de onderstaande tabel getoond volgens de gebruikte waarderingstechniek. De hiërarchie tussen de technieken geeft het belang aan van de gebruikte inputs om tot de waardering te komen.

- **Niveau 1:** (Niet aangepaste) prijsnotering op actieve markten voor identieke activa of passiva;
- **Niveau 2:** Waarderingstechnieken voor dewelke alle inputs die een belangrijk effect hebben op de geboekte reële waarde, gebaseerd zijn op direct of indirect waarneembare gegevens voor activa of passiva;
- **Niveau 3:** Waarderingstechnieken voor dewelke alle inputs die een belangrijk effect hebben op de geboekte reële waarde, niet gebaseerd zijn op waarneembare marktgegevens.

De Groep houdt alleen financiële instrumenten aan van niveau 1, 2 en 3.

De waarderingstechnieken voor de reële waardeberekening van de financiële instrumenten van niveau 2 zijn:

- **Andere derivaten van niveau 2**
Andere derivaten omvatten hoofdzakelijk rente- en valutaswaps (IRCS) om de risico's van de Groep met betrekking tot schommelingen van de rentevoet en vreemde valuta te beperken voor sommige van haar langetermijnschulden. De reële waarden van deze instrumenten worden bepaald door het verdisconteren van de verwachte contractuele kasstromen gebruikmakend van rentegrafieken in de betreffende valuta's en wisselkoersen waarneembaar op actieve markten.
- **Niet achtergestelde obligatieleningen**
De niet achtergestelde obligatieleningen worden opgenomen aan afgeschreven kostprijs. De reële waarden, voor elke obligatielening apart berekend, worden bekomen door het verdisconteren van de rentevoeten aan dewelke de Groep zou kunnen lenen op 31 december 2021 voor gelijkaardige obligaties met dezelfde resterende looptijden.

De financiële instrumenten die geclassificeerd zijn onder niveau 3, zijn gewaardeerd op basis van de reële waarde van uitgaande kasstromen in verschillende scenario's, elk gewogen op zijn kans van voorkomen. De wegingen zijn ofwel gebaseerd op statistische data die zeer stabiel zijn over de jaren, ofwel gebaseerd op de beste schatting van Proximus van het voorkomen van het scenario. De reële waarde van het instrument is sterk afhankelijk van maar in verhouding tot veranderingen in de geschatte uitgaande kasstromen.

Op 31 december 2021	Toelichting	Classificatie onder IFRS 9	Saldo per 31 december 2021	Gebruikte waarderingmethode op het einde van het boekjaar:		
				Laag 1	Laag 2	Laag 3
(in miljoen EUR)						
ACTIVA						
Vaste activa						
Eigenvermogeninstrumenten		FVOCI	1			1
Andere vaste activa						
Andere derivaten	32.1	FVTPL	3		3	
Vlottende activa						
Niet-rentedragende vorderingen						
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	33.1	FVTPL	1	1		
SCHULDEN						

Langetermijnschulden				
Rentdragende schulden				
Niet-achtergestelde obligatieleningen behalve voor hun "niet-nauw verwante" besloten derivaten	19.1	Afgeschreven kost	2 337	2 456
Kredietinstellingen	19.1	Afgeschreven kost	401	423
Niet-rentdragende schulden				
Andere derivaten	33.1	FVTPL	3	3
Kortetermijnschulden				
Rentdragende schulden, korte termijn deel				
Kredietinstellingen	19.2	Afgeschreven kost	1	1
Rentdragende schulden				
Kredietinstellingen	19.1	Afgeschreven kost	150	150
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.2	Afgeschreven kost	100	100
Andere leningen	19.2	Afgeschreven kost	1	1
Niet-rentdragende schulden				
Andere derivaten	33.1	FVTPL	1	1
Andere schulden		FVTPL	3	3

FVTPL: Financiële activa/schulden herwaardeerd aan de reële waarde via de resultatenrekening
FVTOCI: Financiële activa tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

Op 31 december 2020

(in miljoen EUR)	Toelichting	Classificatie onder IFRS 9	Saldo per 31 december 2020	Gebruikte waarderingsmethode op het einde van het boekjaar:		
				Laag 1	Laag 2	Laag 3
ACTIVA						
Vaste activa						
Eigenvermogeninstrumenten		FVOCI	1			1
Andere vaste activa						
Andere derivaten	32.1	FVTPL	4		4	
SCHULDEN						
Langetermijnschulden						
Rentdragende schulden						
Niet-achtergestelde obligatieleningen behalve voor hun "niet-nauw verwante" besloten derivaten	19.1	Afgeschreven kost	2 104		2 286	
Kredietinstellingen	19.1	Afgeschreven kost	401		434	
Andere leningen	19.1	Afgeschreven kost	1		1	
Niet-rentdragende schulden						
Andere derivaten	33.1	FVTPL	4		4	
Kortetermijnschulden						
Rentdragende schulden, korte termijn deel						
Kredietinstellingen	19.2	Afgeschreven kost	1		1	
Rentdragende schulden						
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.2	Afgeschreven kost	150		150	

Andere leningen	192	Afgeschreven kost	12	12
Niet-rentedragende schulden				
Andere schulden		FVTPL	1	1

FVTPL: Financiële activa/schulden herwaardeerd aan de reële waarde via de resultatenrekening

FVTOCI: Financiële activa tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

Toelichting 33. Informatie over verbonden partijen

Toelichting 33.1. Geconsolideerde ondernemingen

De dochterondernemingen, joint ventures, gezamenlijke bedrijfsactiviteiten en geassocieerde ondernemingen zijn opgenomen in toelichting 8.

Leveringen van goederen en diensten tussen ondernemingen van de Groep gebeuren aan commerciële voorwaarden en marktprijzen.

De transacties tussen Proximus NV en haar dochterondernemingen en gezamenlijke bedrijfsactiviteiten, als verbonden partijen, worden geëlimineerd voor de opmaak van de geconsolideerde jaarrekening. De transacties tussen Proximus NV en haar dochterondernemingen zijn als volgt:

Transacties tussen Proximus NV en haar dochterondernemingen en gezamenlijke bedrijfsactiviteiten (in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Opbrengsten	156	154
Kosten van aan omzetgerelateerde materialen en diensten	-140	-137
Netto financiële kosten	1	1
Dividenden ontvangen	391	220
Meerwaarde bij inbreng van financiële vaste activa	94	0

Transacties tussen Proximus NV en haar dochterondernemingen en gezamenlijke bedrijfsactiviteiten (in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2020	2021
Handelsvorderingen	27	34
Handelsschulden	-33	-30
Rentedragende vorderingen/schulden	-767	-684
Andere vorderingen/schulden	-1	0

Toelichting 33.2. Relaties met aandeelhouders en andere met de staat verbonden entiteiten

De Belgische Staat is de meerderheidsaandeelhouder van de Groep met een deelneming van 53,51 %. De Groep houdt eigen aandelen aan voor 4,54%. De resterende 41,95 % worden verhandeld op de Eerste Markt van Euronext Brussels.

Relatie met de Belgische Staat

De Groep levert telecomdiensten aan de Belgische Staat en met de Staat verbonden entiteiten. Met de Staat verbonden ondernemingen zijn diegene waarover de Staat zeggenschap heeft, gezamenlijk zeggenschap heeft of een invloed uitoefent. Al deze transacties verlopen op basis van normale klant/leverancier-relaties en aan voorwaarden die niet voordeliger zijn dan die waarop andere klanten en leveranciers een beroep kunnen doen. De diensten aan de Staat verbonden ondernemingen vormen geen belangrijk deel van de netto omzet van de Groep, namelijk minder dan 5%.

Relatie met de Belfius Bank NV

Proximus en Belfius Bank NV hebben dezelfde meerderheidsaandeelhouder, de Belgische Staat. Belfius wordt derhalve beschouwd als een "verbonden partij" in de zin van de Internationale Standaarden voor Financiële Verslaggeving zoals goedgekeurd door de Europese Unie. Bijgevolg werd de samenwerkingsovereenkomst met Belfius in verband met de Banx dienst goedgekeurd door de Raad van Bestuur van 29 april 2021 in lijn met de conclusie van het bijzonder verslag opgesteld door drie onafhankelijke bestuurders in overeenstemming met Art. 7.97 van het Wetboek van Venootschappen en Verenigingen. In 2021 had het Banx-project geen impact op de geconsolideerde cijfers, het project gaat van start vanaf 2022.

Toelichting 33.3. Relaties met top management personeel

De bezoldiging en vergoeding van de bestuurders is vastgelegd in de algemene vergadering van 2004.

De principes van deze vergoeding blijven van toepassing in 2021 en er worden ook geen substantiële veranderingen verwacht: ze voorziet een jaarlijkse vaste vergoeding van 50.000 EUR voor de Voorzitter van de Raad van Bestuur en van 25.000 EUR voor de andere leden van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de CEO. Alle leden van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de CEO, hebben recht op een zitpenning van 5.000 EUR per bijgewoonde vergadering van de Raad van Bestuur. Voor de Voorzitter wordt het bedrag van de zitpenningen verdubbeld. Een zitpenning van 2.500 EUR per vergadering is voorzien voor ieder lid van een adviserend Comité van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de CEO. Voor de Voorzitter van de respectievelijke adviserende Comités wordt het bedrag van de zitpenningen verdubbeld.

De leden ontvangen ook een vergoeding van 2.000 EUR per jaar voor communicatiekosten. Voor de Voorzitter van de Raad van Bestuur wordt dit bedrag eveneens verdubbeld.

De Voorzitter van de Raad van Bestuur is ook Voorzitter van het Paritair Comité en van het Pensioenfonds. Mevrouw Catherine Vandendorpe is lid van de Raad van Bestuur van het Pensioenfonds. Zij ontvangen geen vergoeding voor dit bestuurdersmandaat.

Voor het uitvoeren van hun bestuurdersmandaat ontvangen de niet-uitvoerende bestuurders geen prestatiegebonden bezoldiging zoals bonussen of langlopende incentive plannen, alsook geen voordelen verbonden aan aanvullende pensioenplannen of andere groepsverzekeringen.

De totale vergoeding voor de bestuurders bedroeg bruto 1.192.366 EUR voor 2021 en bruto 1.231.116 EUR voor 2020. De bestuurders hebben geen lening of voorschot ontvangen van de Groep.

Het aantal vergaderingen van de Raad van Bestuur en van de Comités van de Raad van Bestuur is hieronder gedetailleerd.

	2020	2021
Raad van Bestuur	10	9
Audit-en Toezichtscomité	5	5
Benoemings-en Bezoldigingscomité	9	6
Transformatie en Innovatiecomité	2	2

Op zijn vergadering van 24 februari 2011 heeft de Raad van Bestuur een nieuwe versie van de 'policy inzake transacties met verbonden partijen aangenomen. Deze policy welke werd aangepast in September 2016, regelt alle transacties of andere contractuele verhoudingen tussen de onderneming en de leden van de Raad van Bestuur. Proximus heeft contractuele relaties en levert eveneens

telefonie-, internet- en/of ICT-diensten aan diverse ondernemingen waarin de leden van de Raad een uitvoerend of niet-uitvoerend mandaat hebben. Deze relaties hebben plaats in het normale verloop van de bedrijfsvoering en zijn marktconform van aard.

Voor het jaar eindigend op 31 december 2021 werd een totaal brutobedrag (prestatiegerelateerde betalingen op lange termijn) van 6.993.891 EUR (vóór patronale sociale zekerheid) betaald of toegekend aan de leden van het Executief comité inclusief de Chief Executive Officer). In 2021 waren de leden van het Directiecomité Guillaume Boutin, Dirk Lybaert, Geert Standaert, Renaud Tilmans, Jan Van Acoleyen, Anne-Sophie Lotgering, Jim Castele, Antonietta Mastroianni (9 maanden) en Mark Reid (8 maanden).

Voor het jaar eindigend op 31 december 2020 werd een totaal brutobedrag (prestatiegerelateerde betalingen op lange termijn) van 6.612.523 EUR (vóór patronale sociale zekerheid) betaald of toegekend aan de leden van het Executief comité inclusief de Chief Executive Officer). In 2020 waren de leden van het Directiecomité Guillaume Boutin, Dirk Lybaert, Geert Standaert, Renaud Tilmans, Jan Van Acoleyen, Anne-Sophie Lotgering (6 maanden), Jim Castele (10 maanden), Sandrine Dufour (5 maanden) en Bart Van Den Meersche (6 maanden).

Dit totale bedrag voor de vergoedingen van het top management omvat de volgende elementen:

- Kortetermijnpersoneelsbeloningen: jaarsalaris (basis en variabel op korte termijn) en andere kortetermijnpersoneelsbeloningen zoals ziekteverzekering, privé-gebruik van directiewagens, maaltijdcheques, en exclusief de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid die op deze beloningen worden betaald;
- Vergoedingen na uitdiensttreding: verzekeringspremies betaald door de Groep in naam van de leden van het executief comité. De premies dekken hoofdzakelijk een aanvullend pensioenplan na de pensionering;
- Op performantiewaarde gebaseerde betalingen (op lange termijn): brutobedragen toegekend onder het performancewaardeplan, dat uitbetalingsrechten creëert in mei 2023 (toegekend in 2020) of in mei 2024 (toegekend in 2021), afhankelijk van het behalen van 3 bedrijfsgebonden prestatiecriteria die bestaan uit de vrije cashflow van de Groep, de reputatie-index en de Total Shareholder Return van het bedrijf in vergelijking met een vooraf gedefinieerde groep van andere Europese telecomoperatoren

EUR	Per 31 december	
	2020	2021
Korte termijn vergoedingen	5 130 490	4 965 866
Vergoedingen na uitdiensttreding	546 825	726 326
Prestatievergoedingen	935 208	1 301 699
Totaal	6 612 523	6 993 891

* Alle bedragen zijn brutobedragen voor sociale bijdragen van de werkgever

Toelichting 33.4. Regelgeving

De telecommunicatiesector wordt gereguleerd door de Europese wetgeving, Belgische federale- en regionale wetgeving en via beslissingen van specifieke sectoriële regulatoren (Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie, gewoonlijk "BIPT" genoemd, en regionale regulatoren bevoegd voor media) of administratieve organen zoals de mededingingsautoriteiten.

Toelichting 34. Rechten, verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen

Claims en gerechtelijke procedures

Onze policies en procedures worden zo ontworpen dat zij in overeenstemming zijn met de toepasselijke wetten, boekhoudkundige en rapporteringsvoorschriften, regulatorie en fiscale voorschriften, met inbegrip van deze in het buitenland, de Eu, alsook met de toepasselijke sociale wetgeving.

De complexiteit van de wettelijke en regulatorie omgeving binnen welke wij opereren, alsook de kosten om compliant te zijn, nemen beide toe ten gevolge van de eveneens toenemende verplichtingen. Daarenboven zijn de buitenlandse en supranationale regels soms tegenstrijdig met de nationale wetgeving. De niet-naleving van de verschillende wetten en reglementen en wijzigingen aan deze wetten en reglementen of de wijze waarop zij worden geïnterpreteerd of toegepast kunnen leiden tot schade aan onze reputatie, aansprakelijkheid, boetes en penalties, evenals een stijging van de fiscale last of regulatorie conformiteitskost en impact op de jaarrekening.

De telecommunicatiesector en aanverwante dienstverlenende bedrijven worden gekenmerkt door het bestaan van een groot aantal octrooien en handelsmerken. Geschillen gebaseerd op basis van beschuldigingen van octrooi-inbreuk of andere schendingen van de intellectuele eigendomsrechten zijn gebruikelijk. Naarmate Gezien het aantal nieuwkomers in de markt groeit en de overlapping van productfuncties toeneemt, neemt de mogelijkheid van claims voor inbreuk op intellectuele eigendomsrechten tegen Proximus toe.

Proximus is thans betrokken bij verschillende geschillen en juridische procedures, met inbegrip van deze waarvoor een provisie werd aangelegd en deze, hieronder beschreven, waarvoor geen of slechts een beperkte provisie werd aangelegd, in rechtsgebieden waarin Proximus actief is en voor zaken die verband houden met zijn bedrijfsvoering. Deze procedures omvatten ook procedures voor het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie ("BIPT"), beroepen tegen beslissingen genomen door het BIPT en procedures met de Belgische fiscale administraties.

Zaken in verband met breedband-/broadcasttoegang

Tussen 12 en 14 oktober 2010, heeft de Belgische Algemene Directie Mededinging een huiszoeking uitgevoerd in de kantoren van Proximus te Brussel. Het onderzoek kadert in de aantijgingen van Mobistar en KPN betreffende de Wholesale diensten voor DSL, waarvoor Proximus obstructiepraktijken zou hebben gehanteerd. Met deze maatregel wordt geen enkele uitspraak gedaan over het eindresultaat van het volledige onderzoek. Volgend op de huiszoeking, moet de Algemene Directie Mededinging nu alle relevante elementen van de zaak onderzoeken. Uiteindelijk kan het Auditoraat een voorstel van beslissing voorleggen aan de Raad voor de Mededinging. Tijdens deze procedure zal Proximus zijn standpunten kunnen voorleggen (deze procedure kan verschillende jaren duren).

Tijdens het onderzoek van oktober 2010 werd een groot aantal documenten in beslag genomen (elektronische data zoals een volledige kopie van mailboxen en archieven, evenals andere bestanden). Proximus en de auditeur van de Mededingingsautoriteiten wisselden uitgebreid van mening inzake de wijze waarop de inbeslaggenomen data behandeld werden. Proximus wou zekerheid hebben dat het legal privilege (LPP) van de advocaten en de vertrouwelijkheid van adviezen van de bedrijfsjuristen gewaarborgd bleven. Bovendien trachtte Proximus te verhinderen dat de Mededingingsautoriteiten toegang kregen tot (gevoelige) data die buiten het toepassingsgebied van het onderzoek vielen. Door het feit dat Proximus de auditeur niet van haar standpunt kon overtuigen, spande Proximus twee procedures aan, waarvan één vóór het Hof van Beroep van Brussel en één vóór de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging, dit met het oog op de opschorting van de mededeling aan de onderzoeksteams van de LPP data en van data die buiten het toepassingsgebied van het onderzoek vielen. Op 5 maart 2013 sprak het Hof van Beroep in deze beroepsprocedure een positief vonnis uit waarin werd beslist dat de onderzoekers niet gemachtigd waren tot inbeslagname van documenten waarin adviezen van bedrijfsjuristen waren opgenomen en van documenten die buiten het toepassingsgebied vielen en dat de betreffende documenten dienden te worden verwijderd/vernield. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het hier een beslissing op de procedure zelf betreft en niet op de op de grond van de zaak.

Op 14 oktober 2013 diende de Raad voor de Mededinging een verzoek tot cassatie in tegen de beslissing. Proximus sloot zich bij deze cassatieprocedure aan. Uiteindelijk besliste het Hof van Cassatie op 22 januari 2015 om het arrest van 5 maart 2013 te bevestigen, behalve voor wat een restrictie betreft met betrekking tot oudere documenten, welke nietig werd verklaard. Het is nu aan het Hof van Beroep om een nieuwe beslissing te nemen inzake deze restrictie.

In maart 2014, heeft KPN zijn klacht ingetrokken. Mobistar blijft de enige aanklager.

Op basis van de feiten en de informatie die eind december 2021 beschikbaar was, heeft het management voor deze zaak geen voorziening aangelegd.

Zaken in verband met mobiele on-net

In de procedures volgend op een klacht van KPN Group Belgium in 2005 met de Belgische Mededingingsautoriteit, bevestigde deze laatste op 26 mei 2009 een van de vijf tenlasteleggingen inzake misbruik van machtspositie die op 22 april 2008 door het Auditoraat werden geformuleerd, namelijk het hanteren van wurgprijzen op de professionele markt in 2004-2005. De Belgische Mededingingsautoriteit ging ervan uit dat de tarieven voor oproepen tussen Proximus-klanten ('on-net-tarieven') lager waren dan de tarieven die het aan concurrenten aanrekende voor de routing van een oproep van hun eigen netwerk naar dat van Proximus (= beëindigingstarieven), verhoogd met een aantal andere kosten die hij relevant achtte. Alle andere tenlasteleggingen van het Auditoraat werden verworpen. De Mededingingsautoriteiten hebben daarbij aan Proximus (voorheen Belgacom Mobile) ook een boete opgelegd van 66,3 miljoen EUR wegens misbruik van een machtspositie tijdens de jaren 2004 en 2005. Proximus was verplicht deze boete te betalen voor 30 juni 2009 en heeft deze (net van bestaande provisies) geboekt als een niet weerkerende uitgave in de resultatenrekening voor het tweede kwartaal van 2009.

Proximus heeft bij het Hof van Beroep te Brussel hoger beroep ingesteld tegen de beslissing van de Mededingingsautoriteit. Zij betwist daarbij een groot aantal elementen van de beslissing, o.m. het feit dat de impact op de markt niet was onderzocht. Ook KPN Group Belgium en Mobistar hebben tegen de genoemde beslissing hoger beroep ingesteld.

In gevolge de minnelijke schikking van 21 oktober 2015, werden de beroepen van Base en Mobistar tegen de beslissing van de Belgische mededingingsautoriteit ingetrokken. Proximus zet de beroepsprocedure tegen deze beslissing verder.

Met zijn tussenarrest van 7 oktober 2020, heeft het Hof van Beroep van Brussel de beslissing van 26 mei 2009 van de Raad voor de Mededinging gedeeltelijk geannuleerd, daarbij steunend op de redenering dat (i) de Belgische Mededingingsautoriteit het bestaan van het misbruik van machtspositie in 2004 niet had kunnen vaststellen zonder de documenten die in beslag waren genomen tijdens de illegale huiszoeking, terwijl (ii) de documenten die in beslag genomen waren tijdens de illegale huiszoeking niet onmisbaar waren om het bestaan van een misbruik in 2005 vast te stellen.

Bijgevolg besliste het Hof dat de procedure enkel nog diende te worden verdergezet voor laatstgenoemde periode (zowel voor andere procedurale gronden als ten gronde). Proximus heeft een "voorziening in cassatie" ingeleid tegen het arrest in zoverre, volgens Proximus, de beslissing niet gedeeltelijk (2004), maar volledig (2004 en 2005) vernietigd had moeten worden, precies omwille van de onwettigheid van de huiszoeking.

In oktober 2009 hebben zeven partijen (Telenet, KPN Group Belgium (voorheen Base), KPN Belgium Business (voorheen Tele 2 Belgium), KPN BV (voorheen Sympac), BT, Verizon, Colt Telecom) een vordering ingesteld tegen Belgacom Mobile (nu Proximus en hierna Proximus genoemd) bij de Rechtbank van Koophandel te Brussel en hebben daarbij aantijgingen geformuleerd die sterk lijken op deze vermeld in voornoemde zaak (met inbegrip van de Proximus-naar-Proximus-tarieven die een misbruik van machtspositie op de Belgische markt zouden uitmaken), maar voor telkens andere periodes afhankelijk van de betrokken partij, zij het tussen 1999 tot op heden (vordering van 1 EUR provisioneel en verzoek om een gerechtelijk deskundige aan te duiden die de precieze schade moet berekenen). In november 2009 heeft Mobistar opnieuw een gelijkaardige vordering ingesteld voor de periode vanaf 2004. Deze zaken zijn voor onbepaalde tijd uitgesteld.

Na de schikkingen met Telenet, KPN, BASE Company en Orange, zijn de enige betrokken partijen nog BT, Verizon en Colt Telecom.

Per eind december 2021 heeft het management een voorziening voor deze zaak opgenomen op basis van hun beste raming en de beschikbare informatie.

MWingz - delen van mobiele radiotoegangsnetwerken

Op 22 november 2019 hebben Orange Belgium en Proximus een overeenkomst afgesloten voor het delen van hun mobiel radiotoegangsnetwerk (RAN). Telenet, dat de overeenkomst betwist, heeft een klacht ingediend bij de Belgische Mededingingsautoriteit en een verzoek om voorlopige maatregelen ingediend. Op 8 januari 2020, heeft de Belgische Mededingingsautoriteit, hoewel zij de voordelen van de overeenkomst erkende, beslist om de overeenkomst gedurende 2 maanden te schorsen om aan Orange Belgium en Proximus de tijd te geven om discussies te voeren met de telecomregulator. Ondertussen konden verschillende voorbereidende handelingen worden gesteld. In afwezigheid van een nieuw initiatief van de onderzoekers van de Belgische Mededingingsautoriteit, heeft de schorsing een einde genomen na het verstrijken van deze 2 maanden, wat Proximus toelaat om de overeenkomst voor het delen van hun mobiel radiotoegangsnetwerk (RAN) volledig ten uitvoer te brengen. Ondertussen zetten de onderzoekers van de Belgische Mededingingsautoriteit hun onderzoek van de overeenkomst verder. Het nemen van een beslissing ten gronde, zo deze er komt, kan verschillende jaren duren.

Gial dossier

Op 19 juni 2019 werd Proximus in verdenking gesteld door een Brusselse onderzoeksrechter naar aanleiding van een klacht wegens corruptie en misdrijven betreffende nijverheid, koophandel en openbare veilingen in de zogenaamde "GIAL"-zaak.

Proximus betwist formeel een strafbaar feit te hebben gepleegd in deze zaak. Wegens het geheim van het onderzoek kunnen de details van de zaak vanzelfsprekend niet in dit verslag worden uiteengezet.

Desalniettemin wenst Proximus het bestaan van de zaak te vermelden om de transparantie te verzekeren.

Ter informatie: indien Proximus, in tegenstelling tot haar analyse van haar rol in deze zaak, schuldig zou worden bevonden aan de feiten die haar worden verweten en gezien de inverdenkingstelling door de onderzoeksrechter, zou de maximumboete die aan Proximus kan worden opgelegd in het kader van deze zaak 972.000 EUR bedragen. Op dit ogenblik en op basis van de informatie waarover Proximus in het kader van deze zaak beschikt, heeft Proximus geen provisie aangelegd voor de betaling van een boete.

Ten slotte herinnert Proximus er, voor zover nodig, aan dat de inverdenkingstelling geenszins impliceert dat er tegen haar een bezwaar of een bewijs van schuld bestaat en benadrukt ze dat ze onschuldig wordt geacht en over solide elementen beschikt voor een gunstige afloop van deze zaak.

Fiscale procedures

BICS is verwickeld in een belastingprocedure met de Indiase belastingdienst. Zie toelichting 2.

Investeringsverplichtingen

Op 31 december 2021 had de Groep contractuele verbintenissen aangegaan voor een bedrag van 866 miljoen EUR (immateriële activa 155 miljoen EUR; materiële activa 710 miljoen EUR). De verplichtingen in verband met de immateriële activa bevatten deze m.b.t. contracten van Eleven Sports (zie toelichting 4).

De materiële activa hebben voornamelijk betrekking op verplichtingen in verband met technische en netwerkuitrusting in het kader van het versnelde investeringsplan voor Fiber.

Verplichtingen tot aankoop van aandelen

In het kader van diverse overnames, bestaan er voorwaardelijke betalingsverplichtingen (earn outs & put options & aankoopverplichtingen) voor een totaalbedrag van 12 miljoen EUR eind 2021. De meeste van deze verplichtingen worden betaald in 2022 in de mate dat wordt voldaan aan de overeengekomen voorwaarden.

Mobtexting verbintenis

BICS Singapore heeft zich voorwaardelijk verbonden tot de overname van 3m Digital Networks Pvt Ltd, een specialist op het gebied van Communications Platform as a Service (CPaaS). De deal zal de strategie van BICS Group versnellen om een communicatieplatformbedrijf te worden, dat naast zijn bestaande portfolio een reeks cloud-gebaseerde omnichannel communicatiediensten aanbiedt. Dit zal het aanbod van BICS aanzienlijk verrijken naar zowel de telecommunicatie- als de ondernemingsmarkt, met de ambitie om zijn Software-as-a-Service (SaaS)-oplossingen uit te breiden om bedrijven te ondersteunen bij hun digitale transformatie. De overname werd op 10 februari 2022 afgerond.

Verbintenissen in verband met Fiberklaar en Unifiber

Fiberklaar en Unifiber zullen hun financiering maximaliseren via schulden en operationele kasstromen. Aandeelhouders zullen de resterende financieringsbehoeften aanvullen via een kapitaalinjectie, naar rato van hun aandeel.

Andere rechten en verbintenissen

Op 31 december 2021 had de Groep de volgende andere rechten en verbintenissen:

Garanties

De Groep heeft garanties ontvangen van haar klanten voor een bedrag van 2 miljoen EUR om de betaling van haar handelsvorderingen te garanderen, en van haar leveranciers voor een bedrag van 26 miljoen EUR om het goede verloop van de door de Groep bestelde werken of contracten te garanderen;

De Groep heeft garanties aan haar klanten en andere derde partijen verleend om onder meer de voltooiing te garanderen van de contracten en werken, die werden besteld door haar klanten, en om de betaling van huurkosten voor gebouwen en sites voor antenne installaties te garanderen voor een bedrag van 125 miljoen EUR (inbegrepen de bankgaranties vermeld in toelichting 32.2).

Universal Services

Proximus heeft krachtens de wet van 13 juni 2005 'betreffende de elektronische communicatie' een recht om compensatie te vragen voor het aanbieden van de universele dienst inzake sociale tarieven aangeboden vanaf 1 juli 2005. Het BIPT moet per operator vaststellen of er een netto-kost en een onredelijke last is alvorens op dit verzoek in te gaan. In mei 2014 startte het BIPT tezamen met een externe consultant een analyse van de netto-kosten die Proximus droeg voor het aanbieden van de wettelijke kortingen aan sociale abonnees aangeboden over de periode 2005-2012, met het oog op het beoordelen van de mogelijkheid van een onredelijke last in hoofde van Proximus, en dus de mogelijkheid van een bijdrage door de bijdrageplichtige operatoren aan een compensatiefonds. Op 1 april 2015 trok Proximus haar vraag om compensatie bij het BIPT evenwel in, verwijzend naar het advies van de Advokaat-Generaal bij het Europese Hof van Justitie van 29 januari 2015 naar aanleiding van de prejudiciële vraag van het Grondwettelijk Hof inzake de wet van 10 juni 2012 (zaak C-1/14), meer bepaald betreffende de (on)mogelijkheid van een kwalificatie van mobiele sociale tarieven als element van universele dienstverlening. Proximus behield zich bij deze evenwel het recht voor om een nieuw verzoek in te dienen nadat er meer klaarheid zou zijn inzake de gevolgen van het arrest. Bij arrest van 11 juli 2015 verklaarde het Europese Hof van Justitie dat mobiele sociale tarieven niet kunnen worden gefinancierd door middel van een mechanisme waaraan specifieke ondernemingen moeten deelnemen.

Het Grondwettelijk Hof heeft, gevolg gevend aan dit arrest van het Hof van Justitie in haar arrest van 3 februari 2016 (nr. 15/2016) aangegeven dat aangezien het de lidstaten vrij staat diensten voor mobiele communicatie (spraak en internet) te beschouwen als

aanvullende verplichte diensten, de Wetgever de mobiele operatoren mocht verplichten om mobiele kortingen toe te kennen aan sociale abonnees. Het stelt evenwel dat er geen regeling ter financiering van deze diensten voor specifieke ondernemingen kan worden opgelegd en dat het aan de Wetgever toekomt te beslissen of voor het verstrekken van die diensten een compensatie moet geschieden volgens een ander mechanisme, waarbij geen specifieke ondernemingen worden betrokken.

Het BIPT heeft in haar mededeling van 27 december 2017 met betrekking tot de monitoring van de universele dienst het volgende aangegeven: 'In navolging hiervan besloot het Grondwettelijk Hof op 3 februari 2016 dat België de telecomoperatoren niet mag verplichten sociale tarieven aan te bieden voor mobiele telefonie of mobiel internet. De regering zou evenwel kunnen besluiten de diensten als "aanvullende verplichte diensten" algemeen beschikbaar te stellen, zij het dat deze niet kunnen gefinancierd worden door een sectoraal compensatiefonds. Dit is evenwel tot op heden nog niet gebeurd.' Onder deze lezing door het BIPT, werd beslist om voor mobiele standalone internetformules geen sociale kortingen meer toe te kennen. Sociale kortingen op bundels met mobiel internet blijven behouden.

In 2015 kondigde de bevoegde telecomminister een hervorming aan van het wettelijk systeem van sociale tarieven, waarbij een vereenvoudiging van het huidige systeem vooropstaat evenals een evolutie naar een systeem van vrijwilligheid.

Deze intentie werd niet omgezet naar een concreet voorontwerp van wet. De aanvraag om compensatie voor sociale tarieven werd niet vernieuwd. De omzetting van de Europese Elektronische Communicatie Code in Belgisch recht zal mogelijks wijzigingen meebrengen in de definitie van het aanbod van het sociaal voordeel. Minister De Sutter consulteert de sector over een nieuw systeem van sociale tarieven met meer begunstigden en een toegenomen voordeel.

TeleSign Bedrijfscombinatie

De 100% dochteronderneming van Proximus, TeleSign, een toonaangevende leverancier van digitale identificatie en CPaaS Software oplossingen voor wereldwijde ondernemingen heeft de intentie naar de beurs te gaan voor een bedrijfswaarde van 1,3 miljard USD door middel van een bedrijfscombinatie North Atlantic Acquisition Corporation is een SPAC (Special Purpose Acquisition Company) ("NAAC"). Dit is een special purpose acquisitiebedrijf dat zich richt op wereldwijde kansen in de technologiesector. Het totale opgehaalde kapitaal zal tot ongeveer 487 miljoen USD bedragen, inclusief een toegezegde Private Investment in Public Equity (PIPE) van 107,5 miljoen USD van SFPI-FPIM, Finance Brussels en een groep Belgische investeerders en tot 379,5 miljoen USD van NAAC. De transactie zal naar verwachting in 2022 worden afgerond, mits aan de afsluitvoorwaarden wordt voldaan.

Partnership met HCL Technologies

Proximus is een partnership aangegaan met HCL Technologies waarbij dit bedrijf de private cloud-infrastructuur van Proximus zal beheren en onderhouden en de overgang tot een leverancier van hybride cloud-oplossingen zal ondersteunen. De infrastructuur blijft aanwezig in de datacenters van Proximus en onder controle van Proximus. Alle nieuwe activa die worden verworven, en de gerelateerde ontwikkeling die wordt uitgevoerd door HCL Technologies in het kader van dit contact, zullen onder een IFRS leasemodel erkend worden. Proximus verwacht dat deze in de toekomst van beperkte omvang zullen zijn.

Het partnerschap voorziet in een overgangsfase, die startte in oktober 2021, waarin HCL Technologies geleidelijk de verantwoordelijkheid op zich neemt voor de overgang van de relevante diensten van Proximus en zich voorbereidt om de diensten die in het kader van het partnerschap zullen worden geleverd, met de hoogste kwaliteitsnormen te leveren.

Toelichting 35. Op aandelen gebaseerde betalingen

Aandelenaankoopplannen met korting

In 2018 en 2019 heeft de Groep aandelenaankoopplannen met korting gelanceerd.

Onder de 2018 en 2019 plannen verkocht Proximus respectievelijk 14.431 en 3.033 aandelen aan het senior management van de Groep met een korting van 16,66% in vergelijking met de marktprijs (prijs na korting van tussen 19,18 tot 23,12 EUR per aandeel in 2018 en 20.64 EUR en 21.35 in 2019). De kost van deze kortingen bedroeg minder dan één miljoen in 2018 en 2019 en is opgenomen onder de rubriek "workforce kosten" (zie toelichting 26).

Performantiewaardeplan

In 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018 lanceerde Proximus verschillende schijven van het "performantiewaardeplan" voor zijn senior management. Onder dit langlopend performantiewaardeplan zijn de toegekende beloningen verbonden aan voorwaarden, namelijk een dienstverband van 3 jaar waarna de performantiewaarde is verworven. De mogelijke uitoefening van de rechten is afhankelijk van het voldoen van marktgerelateerde voorwaarden gebaseerd op het "Totaal rendement voor de aandeelhouders" (TSR), welke vergeleken wordt met een Groep van soortgelijke ondernemingen.

Na de verwervingsperiode kunnen de rechten gedurende 4 jaar worden uitgeoefend. In geval van vrijwillig vertrek gedurende de verwervingsperiode vervallen echter alle niet-verworven rechten en verworven maar niet uitgeoefende rechten. In geval van onvrijwillig vertrek (behalve voor zware fout) of pensioen, blijven de rechten verder 'vesten' gedurende de normale 3 jaar durende verwervingsperiode.

De Groep bepaalt de reële waarde van de overeenkomst op de toekenningsdatum en spreidt de kost lineair over de verwervingsperiode met daarbij horende stijging van het eigen vermogen voor de aandelenafwikkeling (niet materieel) en van de schulden voor in geldmiddelen afgewikkelde betalingstransacties.

Voor in geldmiddelen afgewikkelde betalingstransacties wordt de schuld regelmatig herberekend.

De reële waarde van de schijven 2017 en 2018 bedroegen 0 miljoen EUR voor elke tranche per 31 december 2021. De jaarlijkse kost van deze tranche bedroeg 0 miljoen EUR. De berekening van het gesimuleerde totale rendement voor de aandeelhouders onder het Monte Carlo model voor de overblijvende prestatieperiode voor beloningen met marktvoorwaarden, omvatten volgende veronderstellingen per 31 december 2021.

	Per 31 december	
	2020	2021
Gewogen gemiddelde risicovrije rentevoet	-0,55%	-0,38%
Verwachte volatiliteit - onderneming	26.53%-27.05%	24.27%-24.84%
Verwachte volatiliteit - sectorgenoten	15.33%-41.43%	12.03%-49.51%
Gewogen gemiddelde resterende duur van de waarderingsperiode	2,15	1,65

In 2019, 2020 en 2021 lanceerde Proximus tranches van het nieuwe "Performance Value Plan" voor haar senior management. Onder dit nieuwe Long-Term Performance Value Plan worden de toegekende beloningen geblokkeerd voor een periode van 3 jaar, waarna de Performance Values onvoorwaardelijk worden. Het uiteindelijk uit te keren bedrag is afhankelijk van de resultaten van 3 KPI's, te weten:

de Total Shareholder Return van Proximus in vergelijking met een groep vergelijkbare bedrijven (40%), de Free Cash Flow van de Groep (40%) en de Reputatie Index (20%). De laatste KPI is het gemiddelde van de intermediaire resultaten van de 3 kalenderjaren.

De reële waarde van de tranches 2019, 2020 en 2021 bedroeg per 31 december 2021 respectievelijk 6,3 miljoen EUR en 1 miljoen EUR op basis van een actuele berekening. De jaarlijkse kosten van deze tranches bedroegen 1 miljoen EUR.

Aandelenoptieplannen voor werknemers

In 2012 lanceerde Proximus een laatste jaarlijkse tranche van het Employee Stock Option Plan voor het key management en senior management van de Groep. De regels van het plan werden begin 2011 aangepast aan de Belgische wetgeving. Daarom lanceerde de Groep vanaf 2011 twee verschillende reeksen: één voor het Directiecomité, Chief Executive Officer inbegrepen, en één voor het andere key management en senior management. Black&Scholes werd gebruikt als optiewaarderingsmodel.

De jaarlijkse last wordt opgenomen als personeelskosten en bedroeg in 2020 minder dan EUR 0,1 miljoen. Niet-uitgeoefende of vervallen aandelenopties leverden in 2020 een winst op van EUR 0,2 miljoen.

Alle tranches die van 2004 tot 2012 zijn toegekend, zijn in 2020 afgesloten.

In 2020 werden 16.583 aandelenopties uitgeoefend en vervielen er 7.474 voor het laatste overblijvende plan.

Toelichting 36. Relatie met de commissaris

De kosten van de Groep voor auditmandaten en andere controleopdrachten voor 2021 bedroegen 1.652.218 EUR en voor andere opdrachten 97.682 EUR.

Dit laatste bedrag kan als volgt gedetailleerd worden:

EUR	Auditor	Netwerk van de auditor
Auditmandaten	1 028 577	577 270
Andere controleopdrachten	171 371	875 000
Andere opdrachten	55 436	42 246
Totaal	1 255 384	1 494 516

Toelichting 37. Segmentinformatie

De operationele segmenten van de Groep worden bepaald op basis van die componenten die regelmatig worden geëvalueerd door de 'hoogstgeplaatste functionaris' (chief operating decision maker - CODM) bij het nemen van beslissingen over de toewijzing van middelen en de beoordeling van de prestaties.

De Groep heeft bepaald dat de *chief operating decision maker* het Uitvoerend Comité van Proximus is.

De operationele segmenten zijn grotendeels georganiseerd volgens de aard van de geleverde producten en diensten en het geografisch gebied en zijn:

- **Domestic:** segment dat communicatie- en ICT-diensten levert aan particulieren, bedrijven en telecomgroothandelsmarkten in België.
- **International Carrier Services (BICS)** is verantwoordelijk voor de internationale carrieractiviteiten op de internationale communicatie markt.
- **TeleSign** is gespecialiseerd in authenticatie en digitale identiteitsdiensten voor de grootste internet merken, digitale kampioenen en cloud-native bedrijven.

De *Chief Operating Decision Maker* beoordeelt de prestaties en neemt beslissingen over de toewijzing van middelen en prestaties op basis van de EBITDA na aftrek van incidentele kosten. Binnen Domestic worden de netto-opbrengsten door de Chief Operating Decision Maker beoordeeld per markt, zijnde residentieel (CBU-component), professioneel (EBU-component) en groothandelsmarkten (CWS-component).

De CODM krijgt geen informatie over de investeringen per bedrijfssegment, maar per kerndomein, bijv. glasvezel, mobiel, inhoud,...

De financiering van de Groep (met inbegrip van financiële kosten en financiële opbrengsten) en de winstbelastingen werden beheerd op groepsbasis en worden niet toegewezen aan operationele segmenten.

De waarderingsregels van de operationele segmenten zijn dezelfde als de voornaamste waarderingsregels van de Groep. De resultaten van de segmenten worden derhalve op een soortgelijke basis gemeten als het bedrijfsresultaat in de geconsolideerde jaarrekening. De Groep definieert 'incidentals' als materiële items die niet tot de normale bedrijfsactiviteit behoren.

Intergroeptransacties tussen de legale entiteiten van de groep worden gefactureerd volgens het 'arm's length' principe.

Vanaf januari 2021 zijn de volgende wijzigingen aangebracht in de segmentrapportage :

- Het vroegere ICS segment is opgesplitst in "BICS" en "TeleSign" en "Domestic" is het operationele segment voornamelijk voor de Belgische markt.
- De Domestic opbrengsten omvat niet langer de eliminaties tussen Domestic en BICS. Deze worden nu afzonderlijk gerapporteerd in de « Eliminatie » categorie.

(in miljoen EUR)	Op 31 december 2021							
	Proximus Groep				Onderliggend per segment			
	Gerapporteerd (IFRS 16)	Lease-afschrijvingen en interesten	Incidenteel	Onderliggend	Domestic	BICS	TeleSign	Eliminaties
Netto omzet	5 537	0	-1	5 537	4 333	997	326	-120
Andere bedrijfsopbrengsten	42	0	0	41	48	2	1	-10
Totale opbrengsten	5 579	0	-1	5 578	4 381	999	327	-130
Kosten van aan omzetgerelateerde materialen en diensten	-1 997	-2	0	-1 999	-1 095	-772	-248	115
Directe marge	3 582	-2	-1	3 579	3 286	227	79	-14
Workforce kosten	-1 200	0	9	-1 191	-1 076	-75	-42	3
Niet-personeelskosten	-554	-80	18	-616	-556	-51	-20	12
Totaal operationele kosten	-1 754	-80	26	-1 807	-1 633	-126	-63	14
BEDRIJFSWINST voor afschrijvingen	1 828	-82	26	1 772	1 654	102	17	0
Afschrijvingen	-1 183							
Bedrijfswinst	645							
Netto financiële kosten	-54							
Verlies van ondernemingen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode	-10							
Winst vóór belastingen	581							
Belastingen	-137							
Nettowinst	445							
Toe te rekenen aan:								
Aandeelhouders van de moedermaatschappij (aandeel van de Groep)	443							
Minderheidsbelangen	1							

Op 31 december 2020

(in miljoen EUR)	Proximus Groep				Onderliggend per segment			
	Gerapporteerd (IFRS 16)	Lease-afschrijvingen en interesten	Incidenteel	Onderliggend	Domestic	BICS	TeleSign	Eliminaties
Netto omzet	5 443	0	0	5 443	4 313	962	273	-105
Andere bedrijfsopbrengsten	38	0	-2	36	43	2	0	-9
Totale opbrengsten	5 481	0	-2	5 479	4 356	964	273	-115
Kosten van aan omzetgerelateerde materialen en diensten	-1 901	-2	0	-1 904	-1 073	-737	-195	102
Directe marge	3 580	-2	-2	3 576	3 283	227	78	-13
Workforce kosten	-1 128	0	-13	-1 141	-1 038	-71	-34	2
Non-workforce kosten	-530	-82	13	-599	-540	-55	-14	11
Totaal operationele kosten	-1 658	-82	0	-1 740	-1 578	-126	-48	13
BEDRIJFSWINST voor afschrijvingen	1 922	-84	-1	1 836	1 706	101	30	0
Afschrijvingen	-1 116							
Bedrijfswinst	805							
Netto financiële kosten	-48							
Verlies van ondernemingen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode	-1							
Winst vóór belastingen	756							
Belastingen	-174							
Nettowinst	582							
Toe te rekenen aan:								
Aandeelhouders van de moedermaatschappij (aandeel van de Groep)	564							
Minderheidsbelangen	18							

Wat betreft de geografische indeling, heeft de Groep in België een netto opbrengst gerealiseerd van 3.858 miljoen EUR in 2021 (IFRS15) en 3.837 miljoen EUR in 2020, dit gebaseerd op het land van de klant. De netto opbrengst in andere landen bedroeg 1.679 miljoen EUR in 2021 en 1.606 miljoen EUR in 2020. Meer dan 90% van de segmentactiva zijn in België gevestigd.

Toelichting 38. Recent gepubliceerde IFRS-normen

De Groep past geen normen en interpretaties toe die niet effectief zijn op 31 december 2021.

De normen en interpretaties die gepubliceerd zijn maar nog niet effectief zijn, op datum van uitgifte van de jaarrekening, zijn hieronder opgenomen. De Groep zal deze normen toepassen, indien van toepassing, wanneer ze effectief worden.

Dit betekent dat de Groep de volgende normen en interpretaties niet heeft toegepast welke van toepassing zijn voor de Groep vanaf 1 januari 2022 of later:

Nieuw uitgegeven normen en interpretaties :

- Aanpassingen aan IFRS 3- Bedrijfscombinaties - Referentie naar het Conceptueel kader (2022);
- Aanpassingen aan IAS 16- Materiële vaste active- Opbrengsten vóór voorgenomen gebruik (2022);
- Aanpassingen aan IAS 17- Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen, voorwaardelijke active- Verlieslatende contracten- Kosten om het contract uit te voeren (2022);
- Jaarlijkse verbeteringen aan de IFRS-cycli 2018-2020 (2022);
- IFRS 17 - Verzekeringscontracten (en gerelateerde wijzigingen zoals Wijzigingen in IFRS 4 Verzekeringscontracten) (2023);
- Verlenging van de tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9 (2023);
- Aanpassingen aan IAS 1 - Classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend (2023);
- Aanpassingen aan IAS 1- Presentatie van de jaarrekening en IFRS Practice Statement 2: Informatieverschaffing over de grondslagen voor financiële verslaggeving (2023);
- Aanpassingen aan IAS 8 - Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en fouten: Definitie van boekhoudkundige schattingen (2023);
- Aanpassingen aan IAS 12- Winstbelastingen: Uitgestelde belastingen met betrekking tot activa en verplichtingen die voortvloeien uit een enkele transactie (2023)

De Groep zal de mogelijke gevolgen van de toepassing van deze nieuwe standaarden en interpretaties op de jaarrekening van de Groep in de loop van 2022 verder onderzoeken.

De Groep verwacht geen materiële gevolgen van de eerste toepassing van deze IFRS normen en interpretaties.

Toelichting 39. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen significante gebeurtenissen na balansdatum.